

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelci: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znesla mesečno Din 25.—
Za prenosništvo Din 40.—
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasni
po tarifu.

Prazne nade tujih nasprotnikov

Službeni govori zunanjih ministrov so po vsem svetu tako kočljiva zadeva, da so sestavljeni z največjo obzirnostjo, previdnostjo in zmernostjo. Vsaka beseda je premišljena in pretehtana. Razumljivo je to, saj taki govori niso dovoljeni samo za domačo javnost, marveč skoro pretežno za inozemstvo, ki izjave zunanjih ministrov posebno pozornost posluša, razglablja in pretehtava. Zato je gotovo umestna primerna opreznost odgovornih voditeljev državne politike; tudi izjave iz ust kancelarja Hitlerja so zelo, zelo različne od nedavnih izjav iz ust gromovnika Hitlerja. Posledica pa je, da se taki službeni govori zde širši javnosti navadno premedli, brezbarvni in da je čestokrat z njimi nezadovoljna. Seveda pa je tudi res, da gredo nekateri diplomati in politični voditelji v potrebi rezerviranosti predaleč, tako da ostanejo res skoro same fraze, ki lahko po tem vzbujajo vtis omalovaževanja javnosti.

S tem večjim zadoščenjem je jugoslovanska javnost sprejela zunanje politične ekspozice ministra Božidarja Jevtića v senatu in poprej je njegovega zastopnika ministra dr. Kramerja v Narodni skupščini. Oba sta se po svoji jasnosti in točnosti, pa tudi po svoji odločnosti prijetno razlikovala od mnogih drugih ekspozicij pri nas in drugod. Javnost je lahko iz njih posnela zanesljivo in resnično sliko o zunanjih problemih naše državne politike. Prav nič ne pretiravamo, ako zapišemo, da so izjavljani obliki gg. ministrov pomenila lep prispevek k ojačenju državljanske zavesti in narodne samozavesti jugoslovanske javnosti.

Zunanji minister g. Jevtić, čigar delovanje pada ravno v najbolj razgibano obdobje mednarodne politike, pa je v zaključnem delu svojega pomembnega govora ugotovil dve stvari, ki zaslužita vso našo pozornost in mora o njima razmišljati vse politično zrelo prebivalstvo. S posebnim poudarkom je naglasil, da so proti Jugoslaviji naprejena stremeljenja nam sovražnega inozemstva zato še prav posebno trdovratna in nedostopna, ker računajo na notranjo šibkost naše države. V to veliko prevaro pa zavajajo in v njej vzdržujejo naše zunanje nasprotniki razni lahkomišelniki nespametni notranje politični pojavi, ki izvirajo večinoma iz užaljenosti nezadovoljstva nad razvojem naših domačih političnih razmer.

Položaj v Evropi je danes tak, da se niti najboljše državniki, ki na videz radi rožljajo s sabljo, v resnici niti ne upajo resno pomisliti na kako neposredno akcijo z orožjem. Saj se vsi zavedajo, kako tvegana stvar bi bila nova vojna in kako negotov njen izid ravno za one, ki skušajo omanljati svoje množice že v naprej z mislijo na vojno zmago. Gotovo je, da vsaj za danes in za bližnjo bodočnost niti imperialisti ne mislijo na vojno in ne računajo resno z njo. Ako kljub temu vztrajajo na svojih zahtevah, ki režejo v meso drugih narodov, si moremo to razlagati le na ta način, da računajo, da bo ta ali oni narod, ustrahovan po grožnjah in pod trajnim pritiskom od zunaj, sam klonil ter pristal na revizijo v svojo škodo, ali pa da se bo v notranjih borbah razjedel in nato kot pečeno piščo z neba padel v tuja lačna usta. Tako računajo in tako vzdržujejo svoje nade in z njimi svoje zahteve vsi oni, ki hlepijo po tuji zemlji.

Mi, ki živimo v Jugoslaviji, seveda vemo, da so vsi taki računi, vsaj v kolikor se tičejo naše domovine, napačni v obeh pogledih. Nikdar se ne bomo arušili pod takim pritiskom in namesto, da bi se med seboj zgrizli, si prav lepo in vedno čvrste urejamo svoj dom. Pomisliti pa moramo, da ostali svet ne pozna naših razmer tako dobro. Saj je komaj nekaj mesecev od tega, ko je po inozemskih listih resno krožila bedasta fašistična izmišljotina, da je v Ljubljani revolucija, pri kateri se kar kriljem streljalo in pobijamo. Na žalost žive po svetu še vedno preveč pod vtisom nekdanje nemške propagande proti Balkanu in južnim Slovanom, pa so pripravljene verjeti največje nesmiselnosti. Posebno jo radi verjamejo tam, kjer si žele, da bi bila Jugoslavija res v zmed in razsulu. Zelo je prečesto rodi misel in vero, pa se ne smemo čuditi, da so na primer v Italiji tudi pametni ljudje mnogokrat prepričani, da bo Jugoslavija sama razpadla. Ako ne bi imeli te prazne vere, bi njihova napadalnost takoj pojenjala in ustvarilo bi se ozračje, ki bi omogočilo pametno in za obe strani koristno politično in gospodarsko sožitje.

Napačni so računi in prazne so nade fašistov, makedonstvujuščih, madžarskih revanžistov in vseh drugih, ki jim diši lepa jugoslovanska zemlja. Kljub temu so za nas škodljive, ker nam otežkočajo naš mednarodni položaj, nas ovirajo v gospodarskem in trgovinskem razvoju, po vsem tem pa stavijo zapreke tudi naši notranji konsolidaciji. Zato stori zločin nad državo in narodom, kdor vede ali nevede podpira te tuje nade in jim

Izgubljena bitka tretjega cesarstva

Enodnevna bojkotna komedija v Nemčiji, ki je ne bodo več ponovili — Zmaga židovske mednarodne solidarnosti — Strah pred nedoglednimi gospodarskimi posledicami

Berlin, 1. aprila AA. Ob 10. dopoldne se je po vsej Nemčiji začel napovedani bojkot židovskih trgovin po načrtu, ki ga je izdelalo vodstvo narodne socialistične stranke.

V Berlinu so za danes razobesili zastave v spomin na Bismarckovo obletnico. Po ulicah je vladalo živahno vrvenje. Nprestano so vozili tovorni avtomobili, vsi pokriti z lepaki, ki pozivajo prebivalstvo, naj ne kupuje v židovskih trgovinah, in s Hitlerjevskimi zastavami. Od časa do časa so se ustavili in narodni socialisti v njih so v zboru začeli vzklikati: Nemci, branite se! Ne kupujte pri židih!

Pred židovskimi trgovinami so se zbirale skupine radovednežev, med njimi pa socialistični napadalni oddelki z velikimi lepaki z napisi: Bojkotirajte žide! V severnih in vzhodnih okrajih so Hitlerjevci poneli napisali na njihova vrata in na izložbena okna: »Nevarnost! Židovska trgovina!« in naslikali pod napis tržaško glavo.

Velike židovske trgovine sredi mesta so bile skoraj prazne in le malo ljudi se je upalo vanje, ker so pred njimi stali Hitlerjevci. V splošnem pa Hitlerjevci niso dejanski nastopali zoper kupce v židovskih trgovinah.

V zapadnih okrajih, zlasti na Kurfürstendammu, kjer so trgovci skoraj vsi židje, je več trgovin razobesilo rasistične in črno-belo-rdeče zastave.

V splošnem je dopoldan in zgodnji popoldan potekel v miru in ne poročajo o posebnih incidentih. Le tu pa tam so opijevali osebe, ki so imele poguma iti nakupovat v židovske trgovine.

Popoldne so postali narodni socialisti glasnejši in brezobzirnejši. Tako so člani napadalnih oddelkov, ki so strážili pred vrati židovskih trgovin, na več trgovin nalepili lepake z besedami: »Pozor, smrdi!« Ponekod so navedli vse globe in kazni, ki jih je lastnik trgovine že prejel, drugod pa se berejo napis: »Židovska svinja!« in podobno.

Bojkot obsega tudi židovske odvretnike in zdravnike. Odvretnikom na primer niso pustili na sodišča. Najbolj so se navduševali za bojkot mali krščanski trgovci.

Porast cen

Zaradi bojkota židovskih trgovin se je mnogo gospodinjstvom začelo z živili, zaradi česar je njihova cena narasla. Tako so zlasti mesarji obesili v izložbena okna tablice s povišanimi cenami, ki jih utemeljujejo z novimi, zvišanimi carinami. Državni komisar za nadzorstvo nad cenami je pozval lokalne oblasti, naj energično nastopijo proti navijačem cen in naj, če se jim zdi umestno, trgovine celo zapro.

Z današnjim dnevom so bila uvedena nova posebna viza za nemške državljane, ki bi hoteli odpotovati v inozemstvo.

Bojkotni pokret v ostali Nemčiji

V Hamburgu, Mannheimu, Kölnu in Karlsruhe so židovski trgovci že pred 10. uro zapeli svoje trgovine. V Kaslu so na Friedrichsplatzu nasproti velike židovske trgovine zaprli za bodečo žito večji pravokotnik, nanj pa postavili napis: »Koncentracijski tabor za uporne državljane, ki kupujejo svoje potrebščine pri židih.« Kakor poročajo iz Münchna se je tamkaj točno ob 10. začel bojkot nekako 600 židovskih trgovin, ne da bi bilo kjerkoli prišlo do incidentov. V Frankfurtu ob Meni so židovski trgovci svoje trgovine kratkoma sami zaprli. Tudi predložbo »Frankfurter Zeitung« je postavljena narodno-socialistična straža.

V Hannoveru sta podla proti dvema pomolnima policistoma, ko sta šla iz sindikatskega doma dva strela v trenuku, ko se je začel bojkot proti židom. Poklicala sta takoj več policijskih stražnikov na pomoč, nakar so vdrli v dom in ga preiskali. Policija je zastražila vse vhode.

Nesoglasja v vladi

Berlin, 1. aprila. g. Dan bojkota židov so v Nemčiji proslavili kot nekakšen ljudski praznik, ki pa se najbrž ne bo ponovil takoj kmalu. Vtis, ki so ga napravili dogodki današnjega dneva, se skoraj ne da popisati.

podaljšuje življenje. Vsak pošten Slovenec, Srb in Hrvat z gnusom obsoja one izmečke, ki za Judežev groše s polno zavestjo skušajo uvrstiti svoje gospodarje v njihovi zablodi, pa tihotapje k nam orožje in peklenke stroje, da bi dobili novih dokazov za svoje hudicevo delo. Ostro pa moramo obsoditi tudi one pojave in dogodke, ki sicer nečesto služijo tuji, ki pa so vendar take narave, da tuji neposredni nasprotnik v njih lahko vidi podkrepitve svojih računov. Kdor je odgovoren za take pojave in dogodke, ni manjši škodljivec državi in narodne svobode od onih, ki so se odkrito prodali.

Ta posebni položaj Jugoslavije, ki ga je minister g. Jevtić v svojem eksponatu označil kot specifični revizionizem, nanašajoč se na našo državo, nalaga kategorično dolžnost vsem, ki pri nas javno zlasti politično delujejo. Vsi bi morali neprestano imeti v mislih ministrove poudarjene besede, da je od naše javnosti same največ odvisno, kako dolgo se bo šlo mogla vzdržati napačna teza naših nasprotnikov o notranjem razpadu Jugoslavije.

Po vsem, kar se je zgodilo, se je treba vprašati, ali ni ta vtis škodoval Nemčiji po vsem svetu bolj kakor vsa dosedanja propaganda z nasiljem. Če se bojkot ne bo več obnovil, se to ne bo zgodilo iz moralnih ali pravnih razlogov, temveč zaradi zunanje-političnih pomislekov, predvsem pa iz gospodarskih vzrokov. Gospodarsko življenje Nemčije bi v primeru, če bi se bojkot nadaljeval, trpelo v tolikem obsegu, s kakršnim režiserji današnjega bojkota najbrž sploh niso računali, zaradi česar sta morala posredovati predsednik Državne banke dr. Schacht in državni gospodarski minister Hugenberg.

Na včerajšnji seji ministrskega sveta so bili narodno-socialistični ministri prvič osamljeni, ker se niso mogli upirati utemeljenim argumentom ostalih navzočih ministrov, ki so se izrekli zoper bojkot. Razuvedelja »Stahlhelma« Seldeta. Danes sta se zglasila pri državnem kancelarju Hitlerju voditelja industrije dr. Krupp v Bohlen-Halbach in dr. Siemens, ki sta ga prav tako opozorila na posledice morebitnega nadaljevanja bojkota.

Na razne intervencije gospodarskih krogov, zlasti pa pod vplivom inozemske propagande proti Nemčiji, je bila narodno-socialistična stranka prisiljena, da je omilila svoje prvotne ukrepe. Zato je bil snoči bojkot omejen samo na današnji dan ob 10. dopoldne do 7. zvečer. Značilno je tudi, da večjih izgrezov nikjer ni bilo. Ne kaže, da bo ostalo samo pri današnji demonstraciji proti režimu.

Berlin, 1. aprila. d. Narodno-socialistični »Völkischer Beobachter« pripisuje velik pomen Hitlerjevi odredbi da se v okviru narodne socialistične stranke ustanovi zunanje-politični urad. V nemških nacionalnih krogih se je pojavil čudenje, da nameravajo narodni socialisti uveljaviti izključno le svojo zunanjo politiko, ne da bi pri tem upoštevali druge stranke.

Prepoved

„Prager Tagblatt“

Praga, 1. aprila. g. Razširjanje lista »Prager Tagblatt« je bilo prepovedano po vsej Nemčiji.

Kršitev mednarodnih pogodb

London, 1. aprila. d. Živahno zanimanje, ki se je pojavilo v angleški javnosti za bojkot židov v Nemčiji, se ne kaže samo v javnih izjavah, temveč tudi v važnosti, ki jo pripisuje ves angleški tisk tej zadevi. S stvarjo sta se bavili v četrtek zgornja in spodnja zbornica. V zgornji zbornici je načelo vprašanje več govornikov in je lord Cecil opozarjal, da morajo dogodki v tuji državi, ki zbujajo vznemirjenje in bojazen velikega dela angleškega prebivalstva, med katerimi je mnogo miraljubnih in poštenih židovskih državljanov, zbuditi zanimanje tudi zgornje zbornice. V debati je bilo splošno priznano, da se mora vsaka akcija angleške vlade izvesti zelo previdno in v strogo določenih mejah, ker bi mogla sicer spraviti v nevarnost uspeh, ki ga hoče doseči. Največ, kar se more pričakovati, bi bilo po mnenju lorda Readinga, ako bi se mnenje večine angleškega prebivalstva sporečilo nemški vladi po neformalnem potu, ker bi se moral samo v tem primeru pričakovati kak uspeh.

Položaj angleške vlade je obrazil lord Hailsham, ki je izjavil, da je doslej še niti znan noben primer, v katerem bi v Nemčiji slabo postopali s kakim angleškim državljanom. Prav tako bi tudi ne bilo v interesu židov, ako bi se sprožil kak predlog, ki bi zbudil sum, da je angleška vlada mnenja, da ima pravico intervenirati v interesu židov, ki so nemški državljani. Lord Hailsham se je odločno izrekel proti vsakemu posredovanju angleške vlade, češ, da bi ne bilo dobro še bolj razvneti strasti z neprevidevnim vmešavanjem. Nemška vlada je končno še zelo mlada in je bila osnovana pred kratkim v zelo neobičajnih okoliščinah. Lord Hailsham upa, da ne bo ničesar storila, kar bi moglo žaliti čustva, ki so prišla do izraza v zgornji zbornici.

V spodnji zbornici je odgovarjal na interpelacijo o preganjanju židov v Nemčiji zunanji minister Simon, ki je izjavil, da bo angleška vlada morda spravila to zadevo pred svet Društva narodov, sklicujoč se na pakt o Društvu narodov. Obenem je izjavil, da bo izvedel potrebne korake za razčiščenje zadeve. V merodajnih krogih Društva narodov izjavljajo sedaj, da je preganjanje židov v nasprotju z duhom pakta Društva narodov, kakor tudi s 13. poglavjem versailleske pogodbe, ki vsebuje določbo o delu. Trenutno se proučuje možnost sklicevanja na čl. 23 odstavek 1. pakta Društva narodov, po katerem so člani Društva narodov dolžni vzdrževati človeško delovne pogoje za moške, ženske in otroke tako na lastnem ozemlju, kakor tudi v deželah, v katere segajo trgovinski in industrijski odnosi vsake posamezne države. V ostalem le mogoče, da bo John Simon o tej stvari govoril z generalnim tajnikom Društva narodov Drummondom, ki bo prišel za več dni v Anglijo.

Trboveljski premog za državne železnice

Odločna borba ministra dr. Kramerja in naših poslancev — Nabave premoga bo razdelil poseben odbor ministrov — Do odločitve pride koncem tedna

Beograd, 1. aprila. v. Z novim državnim proračunom, ki je z današnjim dnem stopil v veljavo, je postalo zopet aktualno vprašanje, kako naj se razdele dobave premoga za državne železnice. V proračunem ministru so se vršila pogajanja z državnimi in privatnimi rudniki glede cen, kakovosti in količine potrebnega premoga. Rezultat pogajanj bi v mnogem merodajen za položaj v posameznih premogovnih revirjih, zlasti v Sloveniji. Zaradi splošne gospodarske krize je znatno zmanjšana tudi naš železniški promet in država naročila so seveda padla v razmerju z zmanjšanimi potrebami državnih železnic. Vendar je z ozirom na ostro konkurenco državnih rudnikov, k tuje geografske deloma ugodneje leže, in zaradi nezadostnega zanimanja nekdanjih slovenskih predstavnikov v Beogradu za problem zaposlitve trboveljskih rudarjev, padec državnih naročil v trboveljskih revirjih mnogo večji, nego pri katerikoli drugem rudniku.

Letos je to vprašanje postalo posebno pereče zaradi poptovitve krize v revirjih TPD, a tudi se težje rešljivo, ker se v sedanjih situaciji v državi in ostale privatni rudniki naravnost tepejo za vsako tono državnih naročil Slovenski poslanci in ministri so ponovno opozorili na potrebo povišanja državnih naročil pri TPD, tudi če gre to povzročiti na škodo ostalih rudniških podjetij, saj ne gre pri tem morda za interese TPD, marveč za vprašanje eksistence tisočev rudarjev in ostalega prebivalstva goste obljubljenih krajev, v katerih so trboveljski revirji. Minister g. dr. Kramelj je problem formalno postavil v zahtevi, da se mora delavstvu trboveljskih revirjev zagotoviti potom državnih naročil vsaj nekaj dni dela na mesec več, kakor je bilo to doslej.

Posvetovalni odbor za ureditev kreditnih odnošajev

Pri ministrstvu trgovine in industrije je osnovan odbor strokovnjakov, da bo proučeval in predlagal ukrepe za izboljšanje kreditnih razmer

Beograd, 1. aprila. p. Vlada je izdala dosedaj nekatere ukrepe, da bi olajšala položaj bank. Ti ukrepi so odgovarjali razmeram, v katerih so bili izdani. Sedaj pa se je pokazala potreba novih ukrepov zaradi sanacije našega bankarstva in obnove kredita. V želji, da vsestransko prouči kreditne razmere in potrebne ukrepe, se je vlada odločila za ustanovitev posebnega posvetovalnega odbora pri ministrstvu za trgovino in industrijo. Odbor bo imel nalogo, proučiti celokupni kreditni problem in predložiti ukrepe, potrebne za sanacijo kreditnih ustanov in za obnovo kredita.

Odbor bo začel takoj poslovati. Njegova prva naloga je, izvesti anketo, da na ta na-

čin zbere vse informacije in podatke, potrebne za pripravo in proučitev konkretnih ukrepov. V odbor so imenovani: dr. Milan Radosavljević, tajnik beogradske borze kot predsednik; za člana pa: univ. prof. dr. Milan Todorović, generalni direktor Pošte in telegrafov; dr. Miroslav Nedeljković, vladni komisar pri Narodni banki; Milan Dostanić, predsednik Trgovske zbornice v Zagrebu; dr. Milan Vrbanić, tajnik Zveze denarnih zavodov in zavarovalnih društev v Zagrebu; dr. Milan Marković in novinar dr. Milko Brezgar iz Ljubljane; za tajnika je postavljen dr. Milutin Bošković, šef oddelka za kreditne ustanove in zavarovalnice v ministrstvu za trgovino in industrijo.

Diktatura v Uruguayu

Državni predsednik Terra je razpustil parlament ter razpisal volitve v konstituantno

Montevideo, 1. aprila. d. V Uruguayu je prišlo včeraj do državnega prevrata. Državni predsednik Terra je rešil svoj že dalje časa obstoječ spor z državnim svetom na ta način, da se je proglasil za diktatorja republike. Na njegovo odredbo je bil parlament takoj razpuščen. Razen tega je razpustil državni svet ter odredil aretacijo devetih njegovih članov. Čeprav položaj trenutno še ni popolnoma jasan, ga bo Terra bržkone obvladal, ker ga podprata vojska in policija. Volitve v konstituantno je razpisal za 25. junija. V mestu Colombia, kjer so zvedeli za včerajšnje dogodke brezščno iz Buenos Airesa, je zavladalo silno razburjenje ter se je bati vstaje. Vlada je uvedla popolno cenzuro in prepovedala uvoz argentinskih listov ter rabi tujih jezikov pri telefonskih in brezžičnih poročilih.

Mnogo sočutja je zbudila tragična smrt Baltazara Bruma, bivšega predsednika republike in predsednika državnega upravnega senata. O okolščinah njegove smrti poročajo naslednje podrobnosti:

V trenutku, ko je policija prišla k Brumu na dom, da ga aretira, je zahteval od stražnikov, naj se izkažejo z mandatom pristojnega sodnika. Nato je dvakrat ustrelil in rnil nekoga častnika in stražnika. Brumova žena se je onesvestila, njegova mati na ga je prosila, naj se vda: toda Brum je srdito vzkliknil: »Če je potrebno, da dam zgled svojim sodržavljanom, ga bom dal!« Zraven Bruma so stali njegovi trije mlajši bratje in finančni minister Azevelo. Policija je nato obkolila hišo, kmalu nato pa se je začel strel in Brum se je zgrudil na tla za-

det v sredo srea. Nekoliko pozneje je izvršila samomor tudi njegova žena.

Buenos Aires, 1. aprila. AA. Kljub cenzuri, ki so jo v Montevideu uvedli, prihaja sem obilo podrobnosti o dogodkih v Uruguayu. Tukajšnji listi prinašajo med drugim telefonski razgovor z urugvajskim notranjim ministrom Demichellejem, ki je potrdil vest o razpustu parlamenta in državnega sveta ter o aretacijah več parlamentarcev in ustanovitvi junte, ki bo v ugodnem času sklicala ustavodajno skupščino.

Ne pošiljajte denarja v pismih v inozemstvo!

Beograd, 1. aprila. AA. Z odlokom finančnega ministra je ustavljeno pošiljanje denarnih pisem po pošti v inozemstvo. Toda v zadnjem času se je ugotovilo, da se ta ukrep krši na ta način, da pošiljajo nekateri naš denar, tuje valute ali pa čke v inozemstvo v običajnih pismih, kar je v nasprotju z določili pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami. Glede na to se obistočno opozarja, da je takoravanje kaznivno do bode osebe, za katere se ugotovi, da na nezakonit način pošiljajo denar v inozemstvo, najstrožje kaznuje.

Razpust Heimwehra na Dunaju razveljavljen

Dunaj, 1. aprila. g. Danes je zvezni kancelar dr. Dollfuss razveljavil odlok dunajskega župana, s čimer je na Dunaju še nadalje omogočeno delo »Heimwehra«.

Samopomoč tudi v hudih krizah

**najuspešnejše deluje.
Po učinkovito samopomoč se je zateklo v
„Jutrou“ mali oglasnik 488 strank.**

Sir Herbert Samuel,
notranji minister u. r.

Anglija in Rusija

V Veliki Britaniji obstojajo glede na razmerje do Rusije tri glavne struje; od teh sta dve zelo majhni, tretja pa obsega veliko večino naroda.

Ena šola gleda na sovjetski sistem z grozo, njegovo nasilje jo odbija, njegovi napadi na vero in na naše ukoreninjenosti pojme o družini se ji zde odvratni in zgraža se nad zatiranjem svobode misli in dela. Ta šola veruje, da je komunistični industrijski načrt obsojen na neuspeh, da je zelo škodljiv interesom delavstva, ki služijo samo za pretvezo politiki boljševikov. Na mogočno oboroževanje Rusije gleda z velikim nezaupanjem in z nejevoljo oboja komunistično propagando, ki jo Moskva podžiga v britskem imperiju in drugod po svetu. Ta del našega javnega mnenja celo zahteva, naj se Velika Britanija odreče vsakim stikom z Rusijo in prekine z njo tudi vse trgovske in diplomatske odnose. Vendar pa ni mnogo takih, ki zastopajo te ekstremistične nazore.

Na nasprotni strani so zopet ljudje, ki smatrajo sovjetski poskus za edino luč v tmini našega sodobja, in mu žele uspeha. Prepričani so, da so neugodni opisi Rusije sad pretiravanja; primer Rusije se mora posnemati in njen industrijski sistem prevzeti kolikor mogoče brzo in popolno. Vendar tudi ljudje teh nazorov predstavljajo samo zelo majhen del angleškega naroda. Pri nas obstoja komunistična stranka, ki ji zakon ne omejuje njenega dejstva, dokler ne poziva na nasilje in ne skuša izpodkopavati pomorskih in vojaških sil naše države. Toda članstvo v komunistični stranki je po svojem številu prav brezpomembno. Pri zadnjih volitvah leta 1931. so postavili 35 kandidatov v okrožjih, ki so jih smatrali za najbolj ugodna, toda niti eden ni bil izvoljen. Pri volilni udeležbi približno 30 milijonov volilcev je zbrala komunistična stranka komaj 74.000 glasov.

Med tema dvema skupinam stoji velika množica našega naroda. Naš narod sicer z velikim zanimanjem zasleduje pojav, ki ga je smatrali za enega največjih poskusov človeštva, vendar odločno oboja pošiljanje sredstev iz Moskve v podporo politične propagande v Veliki Britaniji, Indiji in drugih delih britske imperije. Tudi ga odbijajo teroristične metode, s katerimi se drži sovjetski sistem na površju, in pa brezobzirne kazni, ki jih nalagajo za vsako najmanjšo napako v industrijski obnovi. Istočasno pa tudi občuduje konstruktivno delo, velike uspehe v industriji, razvoj poljedelstva, skrb za zdravstvo in za vzgojo mladine. V celoti pa je bila angleška javnost skeptična in je tako še vedno. Se vedno valda prepričanje, da bodo izkušnje neizogibno močno izpremenile komunistična načela in prakso v industriji in poljedelstvu, če se hoče sovjetski sistem rešiti pred nepopravljivim polomom.

Glede naših trgovskih in diplomatskih odnosov je dolgo časa prevladovalo mnenje, da ni naša stvar, če je v ruskem sistemu polno stvari, ki jih naš narod ne odobrava. Vsak narod odloča sam o svojih zadevah. Anglija je trgovala s caristično Rusijo, čeprav so ji bili njen politični sistem in nene upravne metode neveselji. Zato tudi nimamo nobene razloga, odbijati trgovine s Sovjetsko Rusijo, ako nam njene metode niso simpatične.

Cep rav je obča želja, da bi se rusko-angleški odnosi normalno razvijali, na nastajajo v praksi le mnoge težkote.

Boj španske republike

Pariz, 28. marca.

Španska revolucija je dobila svojo Matenitjevo afero, ki sloji že dva meseca v osredni vsega javnega zanimanja in je izvala strastne politične borbe. Politiki umori v Casas Viejas učinkujejo danes v Španiji vse družice negro pred piliima dvema letoma, ko je vsa država odmevala od republikanekih pesmi in se je revolucija pripravljala za zadnji in odločilni adarec proti staremu fevdalnemu režimu. Prekipelavala republikansko navdušenje se je medtem močno poleglo. Izvan lepših sanj se je pokazala železna stvarnost in mnogo vročkovnih Špancev se polagoma celo že zopet vrača k stari idealom.

Januarja meseca je bila Španija pozorišče revolucionarnih nemirov, ki so zahlevali tudi precejšnje število žrtve. Najbolj krvavi so bili spopadi z uporniki v malem andaluškem mestecu Casas Viejas, kjer so se anarhistični sindikalisti zatekli v staro trdnjavo Chabrol. Politijske čete so v mnogih oddelkih oblegale upornike, a jih niso moglo drugače pregnati iz njihovega zatočišča, kakor da so utrdbo zažgale in v ognju je potem poginilo vseh 19 upornikov, ki so se bili zapirli v trdnjavo.

Kmalu pa so začele po okolici krožiti drugačne vesti. Na lobanlah anarhistov, ki so baje poginili v ognju, so se pokazali sledovi strelcev v glavo, oddanih od spredaj in iz neposredne bližine. Prebivalci iz Casas Viejas so, ko jih je prvi strah nekoliko minil, tudi povedali, da je policija ponoči vdrla v hiše, iz katerih so podnevi padali streli, vrgla moške prebivalce iz posteli, jih enostavno postrelila, nato pa trupla odnesla v goreči fort Chabrol.

Ko je javnost izvedela za ta dogodek, jo je prevzel razumljivo razburjenje in ogorčenje. Poveljniki policijskih oddelkov, ki so bili poslani v Casas Viejas, da zatirajo upor kapitan Roias, je postal predmet občebojke, tako da je smatral za svojo dolžnost, da zadevo predloži častnemu oficerskemu sodišču. Tam je izjavil, da je dobil od šefa javne varnosti Menendez, najstrožji nalog, da naj postopa čim brezobzirneje. Šef javne varnosti mu je zaukazal: »Zahtevam neumljene represalije. Za vsakega mrtve-

Trgovinska bilanca je bila zelo enostranska. Anglija kupi od Rusije trkrat toliko, ko Rusija od Anglije. Kadar se pritožimo, odgovarja Rusija, da je pripravljena kupiti tudi mnogo več, a ji je pa treba nakup kreditirati na dolgo dobo. Z drugimi besedami, zahteva od angleških podjetnikov, da dobavijo velik del produkcijskega kapitala ruski industriji. Vprašanje nastaja, koliko je to običajni poslovni riziko. Čeprav je sovjetska vlada do danes izpolnila vse obveznosti te vrste, je vendar treba jamstva, da jih bo izpolnjevala tudi v bodoče in v vsaki meri.

Poleg tega imamo tudi druge obveze, ki niso bile izpolnjene. Plačani niso bili državni in trgovski dolgovi izpred revolucije. Sovjetska vlada je enostavno zaplenila ogromno podjetje Lena Goldfields, v katero je bil vložen skoraj izključno angleški kapital. Sovjetski zastopniki so bili odpoklicani od razsodišča, ki je razsojalo o koncesiji, in sovjetska vlada je odbila sodbo, ki nam je priznala odškodnino za zaplenbo.

Daljnji zapletljaji so nastali iz sporazuma na konferenci v Ottavi, sklenjenega med Veliko Britanijo in njenimi dominijoni. Na angleško vlado so pritiskali Kanadci, naj da kanadski vladi posebne prednosti za njeno lesno industrijo, ki bi šle na škodo ruskega lesa. Določbe obstoječe rusko-angleške trgovske pogodbe ne bi dopuščale takih sklepov. Zato je bilo treba odpovedati obstoječo pogodbo in skleniti novo. Sedanja angleška vlada se je kljub ugovorom liberalne in delavske stranke vdala kanadskemu pritisku in je odpovedala rusko trgovinsko pogodbo na šest mesecev. Nova pogajanja so se ravno začela. To pa ni oviralo angleških uvoznikov lesa, da se ne bi tudi to leto pogodili za velike množine ruskega lesa, ki ga zahteva angleška trgovina.

Vsem tem neprijetnostim se je sedaj pridružila še aretacija več znanih Angležev, ki so zastopali v Rusiji eno naših največjih električnih tvrd in so sedaj obtoženi, da so skušali onemogočiti obratovanje novih ruskih električnih naprav. Ker ves svet pozna sovjetsko prekro sodo, je ta dogodek povzročil največje razburjenje. Zadeva je za sedaj še vedno v preiskavi in zato lahko samo poudarim občo bojazen, ki vlada med angleškimi ljudstvom.

Tako gledam na položaj jaz. Skušal sem objektivno in nepristransko orisati dejstva. Angleška liberalna stranka se je vedno trudila za dobre odnose z Rusijo in za razvoj naše medsebojne trgovine. Ruski trg se lahko hitro razširi in lahko tudi važen izhod za angleške industrijske predmete, kar bi odpomoglo naši brezposelnosti. V zameno bi prav radi kupili ruska živila, ki jih rabimo za našo prehrano. Mislim, da bi bilo treba vse te stvari razpravljati ne s političnega, temveč s trgovskega stališča. Ravno tako tudi dovoljenje industrijskih kreditov. Žal, pa vidimo v postopanju komunistične propagande, v zavračanju naših upravičenih finančnih zahtev in v samovoljnem zapiranju angleških državljanov zelo resne ovire za naše trgovske in politične odnose. Kako bo Rusija rešila svoje notranje probleme, je njena, ne naša zadeva. Upirali bi se vsakemu vmešavanju. Toda v interesu miru in prijateljstva med narodi bi zelo priporočali, da zavzamejo sovjeti popustljivejša stališča v navedenih zadevah, kar bi gotovo našlo pri nas dober odziv.

ga orožnika mi prinesite deset mrtvih glav.

Iz peboja v Casas Viejas se je tako razvila velika javna afera z dalekossežnimi političnimi posledicami. Bilo je jasno, da je tudi šef javne varnosti za slične postopke dobil nalog od zgoraj. Predsednik vlade Azana in notranji minister Casares Quiroga sta bila neposredno zapletena v krvave dogodke, kakršnih ni mogla mlada republika nikdar oditi toliko klevetani monarhiji.

Niž ni pomagal Azani, da je zaprl in postal pred sodišče kapitan Roias in šefa javne varnosti Menendez, da je žrtvovalec celo junaka revolucije generala de Llana, pobornika državnega predsednika Zamore. Opozicija je videla glavne krivce v režimu ter je priredila generalni napad na vlado. Dvakrat je vlada že odbila naskok združene opozicije, najprej s 47, nato s 43 glasovi večine, opravičujoč se, da gre le za nesrečen slučaj in da nima podrobnejših podatkov. Toda opozicija ni popustila. Vlada je morala slednjič pristati na to, da se opodbi na kraj dozodka parlamentarne komisije, ki naj ugotovi pravo stanje stvari. Po poročilu te komisije se je ravnokar vršila v državnem zboru generalna debata in je vlada dosegla zaupnico z 210 glasovi, dočim opozicija ni glasovala. Ker obstoji španska skupščina iz 460 poslancev, je vlada ostala prav za prav v manjšini, čeprav je napela vse sile, da se izvleče iz zagate, in je poklicala celo katalonske poslance v Madrid.

Republikanski režim se nahaja v hudi krizi. Ni s tem rečeno, da bi večina Špancev presedlala zopet na monarhistično stran, na pa se režimu obeta borba, ki ne bo lahka in enostavna. Meščanstvo se vladi zaradi le premočnih socialističnih vplivov, ki se kažejo v vladi, stalno odzija. Na drugi strani se pa mora socialistična vlada ravno tako trdo boriti proti sindikalistom in komunistom, ki ji očitajo, da je izdala delavske in ljudske interese. Največja nevarnost pa ji vstaja od klerikalcev, ki so številčno med vso opozicijo najmočnejši in dolže republiko, da prežanja cerkev in vero.

Razmere so torej danes v Španiji take, da so tudi tam tla ugodna za nov in odločen pokret. Ko se je Madrid nekega jutra zbudil, je videl po vseh oglih nabite letake, ki so pozivali na vstop v fašistično organizacijo. Že ob koncu diktature Prima de Rive-

re so se ustanovili neke vrste fašistični napadali oddelki pod imenom »Legionarios de Espana«. Vlada je sicer odločno nastopila proti novim sovražnikom v modrih strajkah, toda kljub temu je postal pokret že tako močan, da si organizacija upa razbijati nasprotniške shode, kakor se je nedavno zgodelo konservativnemu voditelju Maari in radikalu Lerrouxu. Republik, o kateri je Azana povedal, da je pripravljena na boj na vse strani, je zrasel nov in nevaren sovražnik.

Jadranskim stražarjem

Odbornikom in članom Jadranske Straže, ki se danes zbera k glavni skupščini v Novem mestu, izrekamo najsrčnejše pozdrave. Zvesti člani Jadranske Straže, te organizacije, ki mora zavzeti obseg velikega nacionalnega pokreta, so nam porok velikih uspehov. Potrebno pa je, da ideje Jadranske Straže preprosto vsakega našega rojaka. Zaradi našega lepega Jadrana nam je namreč vsem potrebna organizacija, ki manifestira našo življenjsko voljo in sposobnost. Narava je podarila Jugoslaviji bogastvo in lepote, ki jih mnoge države in narodi nimajo. Jugoslaviji in Jugoslovenom pripada tudi del morja in obale Jadranske. Vsi moramo biti veseli teh velikih prirodnih darov; to veselje moramo in smemo manifestirati tem bolj, ker se v naših dušah še nikdar ni pojavljala zloba nasproti sosedom, ki so v tem ali onem pogledu in srečnejši. Ko pa vidimo, da se zloba in zavist od dragodoljnih nasproti nam zaradi tega, kar je od vekov naše, moramo vsi nastopiti proti taki zavisti in pohlepnosti in strnjeni, nezlomljivi fronti našim veličastnim goram in po zgledu junakovih žrtve za našo svobodo in svetlih prunerov čiste domovinske ljubezni.

V svoji razpravi o bistvu imperializma je Ferrero dejal, da hoče imeti vsak fašizem ali, z drugimi besedami, vsaka sila, ki goji osvojevalne namene in se poslužuje nasilja, svojo Dalmacijo, laste si jo v imenu pravice pesti. Doživeli smo že nešteto primerov in vedno bolj nam je očitno, kako se pri sosidih z vsemi sredstvi goji in vzbuja pohlep po tem, kar je naše. Ta propaganda narekuje nam, ki si ne želimo tuje, da spoznavamo in cenimo svoje, in da nam postane od vsega, kar nam je naklonila usoda, najdražje baš to, kar vzbuja tajo pohlepnost. Prirodno bogastvo in lepoto Jugalavije dajemo rade volje po zakonu kulture in civilizacije na razpolago vsemu svetu. Ko tako tokoli skrbimo in žrtvujemo za ureditev naših letovisk, je potrebno, da vse te skrbi in dela združimo v manifestiranjem, da so vse te lepote samo naše in da imajo poseben čar zaradi tega, ker so življenjsko združene z našim življenjem.

Z delovanjem na področju Jadranske Straže more vsak Jugosloven najlažje svetlo spričati vse najvišje vrline našega življa. V tem delovanju se v polni meri kažejo naš narodni ponos, naša zavest, naš širokogrudnost in iskrenost. Vse to pa je treba združiti in preplesti z izrazom, ki bo dal vsem razumeti, da smo vedno pripravljeni in sposobni braniti z vsemi silami to, kar ljubimo in kar je naše.

Seja predsedstva JRKD

Beograd, 1. aprila. v. Generalni tajnik JRKD minister dr. Albert Kramer je sklical za ponedeljek dne 3. aprila ob 5. polpodne v Narodno skupščino sejo predsedstva stranke. Na sejo so pozvani tudi vsi banovinski tajniki, da podajo poročila o položaju in delu stranke v posameznih banovinah. Seja predsedstva stranke bo trajala predvidoma več dni ter se bo bavila z vsemi organizacijskimi vprašanji stranke in s pripravi na čim uspešnejše delo v prihodnjih pomladanskih in poletnih mesecih.

Napredovanja sodnikov in sodnih uradnikov

Beograd, 1. aprila. p. Današnje »Službene Novine« objavljajo večji ukaz o napredovanju sodnikov in sodnega osebja. Med drugimi so napredovali za višjega pisarniškega predstojnika Josip Rajner pri dež sodišču v Ljubljani, za viš pisarniškega oficijala Ivan Bernobič pri okrož. sodišču v Mariboru, Stefan Gombosy pri sreskem sodišču v Murski Soboti, Valentin Perne pri sreskem sodišču v Ložu, za pisarniškega oficijala Albert Istinič pri dež. sodišču v Ljubljani.

Dalje so napredovali v 2. stopnjo 3. skupine starešina sreskega sodišča v Laškem dr. Arnold Pernat, starešina sreskega sodišča v Ptuj dr. Aleksander Poznik, starešina sreskega sodišča na Vrhniki dr. Avgust Lajtgeb; v 1. stopnjo 4. skupine starešina sreskega sodišča v Sevnici Rudolf Ročnik, starešina sreskega sodišča v Skofji Loki Ljudevit Batista ter sodnik sreskega sodišča v Litiji Karol Novak, v 2. stopnjo 4. skupino sodnik okrož. sodišča v Mariboru Svetko Grmovšek, sodnik sreskega sodišča v Kočevju Josip Arko in sodnik sreskega sodišča v Kranju dr. Valentin Benedik.

Dodelitve osebja k sreskim sodiščem

Beograd, 1. aprila. p. Z današnjim uveljavljenjem novega civilnopravnega potpnika je povečan delokrog sreskih sodišč. Zaradi tega je povečano tudi število osebja sreskih sodišč na ta način, da se potrebno pisarniško osebje z okrožnih sodišč doseli sreskim sodiščem. Z odlokom ministra pravde so zaradi tega premeščeni od okrožnih sodišč k sreskim sodiščem v Ljubljani viš. pisarniški oficijal Ciril Lavrič, oficijala Anka Cerček in Albin Istinič, kancelisti Rudolf Sildenafil, Pavla Eržen, Erna Pohar, Draga Grabner, Vera Regali, izvršni uradnik Josip Mesec ter pisarniška pripravnikinja Alojzija Bešter in Slavica Vrtančnik; v Mariboru pisarniška oficijala Jurij Amalceti in Fran Perhavec, kancelista Janko Rogatec in Josip Pogurjec, izvršni uradnik Anton Volk in Anton Merc ter pisarniška pripravnikinja Fran Gregorič in Fran Ralt; v Celju pisarniška oficijala Fran Avtišer in Anton Kraner, kancelista Anton Kresnik in Anton Veber, izvršni uradnik Iva Saksida ter pisarniški pripravnik Josip Hribar; v Novem mestu oficijala Rudolf Knol in Vinko Vrančič, kancelisti Kristina Andrej in Ljudmila Zupančič, izvršni uradnik Janko Smerdel ter pisarniški pripravnik Dragutin Savk (Za točnost imen ne moremo jamčiti. Op. ur.)

SPOMLADANSKO ZDRAVLJENJE

Komaj je prišla pomlad, že se je priroda prebudila k novemu življenju in obnavljanju. Zda je čas misliti na zdravje, kajti kakor sok v bilkah tako prenese tudi kri večjo akcijo cirkulacije, ki tako dovede do težkih posledic. Zaradi tega je treba dovajati nove in osvežujoče sokove, da postane organizem odporen in zdrav. Tem svrham najbolje odgovarja naravno zdravljenje s »Planinko« zdravilnim čajem, ki je pripravljen večidel iz najboljših planinskih zdravilnih želišč. Dolgoletno izkušstvo nam potrjuje, da je »Planinka« zdravilni čaj, ki vsebuje preizkušene in dobre zdravilne sestavine, najboljši in edini regulator za čiščenje in obnavljanje krvi. »Planinka« zdravilni čaj uničuje klice bolezni in filtrira kri. S tem dosežete, da kri lahko in pravilno cirkulira ter tako obnavlja ves organizem. Zdravljenje od 6 do 12 tednov s »Planinko« zdravilnim čajem deluje odlično in to brez strupov, pri vseh siedečih boleznih, pri slabi prebavi želodca in te-

lesnem zaprtju, slabem delovanju črevesja in napetem telesu, vrtoglavici in slabosti, obolenju organov sečne kisline in vrti hemoroidom, slabosti in otečenosti srca, boleznim jeter, nervoznosti in živčnim boleznim. »Planinka« zdravilni čaj pospešuje tek in izvanredno deluje pri arterijsiderozni in zasledeni pljuč. Zahtevajte v vseh lekarnah in drogerijah samo pravi »Planinka« zdravilni čaj, ki se ne prodaja odprt, temveč samo v originalnih plombranih zavočjih po Din 20.— in z naslovom izdelovalca:

LEKARNA
MR. L. BANOVEC
LJUBLJANA, KONGRESNI TRG
Reg. br. 1349, od 6. VII. 1932.

Tržaškimi fašistom dišita Bohinj in Bled

Značilen članek »Piccola« — »Neodrešeni« Dalmaciji naj se pridruži še »neodrešeni« Gorenjska — Kaj pomenja revizionizem za Jugoslavijo

»Dobro so predvidevali oni, ki so l. 1918. poudarjali potrebo, da Italija zasede ozki kot kranjskega ozemlja v dolini gorenje Save v podnožju Triglava in si tako zagotovi redne železniške zveze med Trstom in srednjo Evropo.«

Te besede je napisal tržaški »Piccolo« dne 22. marca, torej kmalu po objavi Mussolinijevga načrta za rešitev Evrope z diktaturo štirih, ali prav za prav treh veleil, sporazumljenih z revizijo mirovnih pogodb. Sicer se je tržaški list nekoliko zmotil, ko je italijansko zahtevu po jeniško-blejsko-bohinjskem kotu pomaknil tja nazaj v leto 1918. Kajti ta italijanska zahteva se je pojavila tudi še v dobi rapalske pogodbe, ob definitivni razmejitvi med Jugoslavijo in Italijo. Takrat iz tega ni bilo nič. A sedaj, ko je bila v Rimu beseda »revizija« sprejeta v nekaj službeni program, tržaški fašisti že stegajo prste po tem najlepšem kotu našega ozemlja. Najboljši dokaz je to, kako si zamišljajo revizijo Italijani in Nemci. Naj je Mussolinijev revizionizem še tako zavil v mehko bombaževino soglasnosti z ženevskim zborom narodov, ga tržaški fašisti razkrijevajo hote ali nehot v vsej goloti. Gotovo je, da se bo dosedanj iorednosti gonji za prisvojitve naše Dalmacije odsele stalno priključevala tudi zahteva po prilistitvi naše zapadne Gorenjske. Prva iskra je že vržena.

Navidezni povod za ta revizionistični izpad proti Jugoslaviji je našel tržaški list v potrebi, da se »podbrdsko« proga osvobodijo jugoslovenskih sitnarjen in

obstrukcij. Pritožuje se, da je Jugoslavija speljala promet turske železnice iz njegove prvotne smeri Berlin—Praga—Monakovo—Jesenice—Trst—Opatija v smer Jesenice—Zagreb—Beograd in Zagreb—Split; da od Jesenice proti Trstu in Reki ni skoraj nikakršnih zvez več; da je prišlo celo tako daleč, da je Reka sama zaprosila, naj se direktni voz Monakovo—Reka ne priključuje vlaku Jesenice—Podbrdo, temveč vlaku Jesenice—Ljubljana in od tod preko Postojne usmeri v Reko. Za potnike, ki potujejo v Italijo, da je na Jesenicah kar najslabše preskrbljeno, se zato stalno pritožujejo. »Italijanski potniki« — nadaljuje »Piccolo« — »pa trpe zaradi ponižavanja, ki se dogaja njihovemu nacionalnemu dostojanstvu.«

»Piccolo« svojih tožb ne zaključuje z odkrito zahtevu, da mora Italija dobiti železniško progo med Bohinjem in Jesenicami in žnjo ves ta del Gorenjske z Bledom vred, razumljivo pa je, da pri hajajo do takega zaključka njegovi čitatelji, bojeviti tržaški fašisti. Zelo čuden komentar tvorijo k najnovejši akciji za zagotovitev miru, ki jo je sprožil fašistični vodja. Dodajamo še staro pesem o »neodrešeni Dalmaciji«, Hitlerjev pozdrav celjski »Deutsche Zeitung«, Gömbösove revizionistične izjave in končno sklepe makedonstvujuših v Gornji Džumaji, pa dobimo jasno sliko, kakšna bi bila usoda Jugoslovije, če bi jo jkrovlili revizionisti. Toda časi, ko so o Slovanih, južnih in severnih, odločali drugi, so minili za vedno in se ne vrnejo nikdar več.

sestnik Pokoj. zavoda, dr. Dinko Puc, župan, inž. Janko Mačkovešek, grad. nadsvetnik.

Soglasnost vseh zborovalcev in imena novega odbora so nam porok, da bo novo društvo res obca narodna ustanova, vzvišena nad vse težkote sedanjega javnega življenja in ostane v vsakem položaju dosleden borec za poglobitvi namen društva, ki je: da na primere našega vzbujala zanimanje javnosti za Jugoslovene v tujini, da javnost seznanja z njihovimi potrebami in položajem ter zbira sredstva za njihovo kulturno in gospodarsko povzdigo. V dosednjega tega namena bo ustanavljalo društvo šolom krajevine podružnice, ki bodo v doletnem letu delokrogu zbirale sredstva in na primeren način vzbujale zanimanje za namene društva ter vplivale na korporacije in javnost sploh, da podpira kulturne in gospodarske interese Jugoslovenov v tujini. Skrbelo bo za razne prireditve, predavanja in potovanja, zbiralo in izdajalo gradivo, ki se nanaša na Jugoslovene v tujini, itd.

»Branibor« ima svoje prostore v poslopu Podunavske-jadranske banke, nasproti glavni pošti, Sebeungravska ulica št. 7-II. Uradne ure so od 9.—12. in od 4.—6. ure vsak dan, izjemši nedelje in praznike. Glavno delovanje društva se bo vršilo v podružnicah, po znanem dobrem zgledu, ki se je prav dobro obnesel. Dosedanji vrh narodni delavci dobe v nekaj dneh že okroženo z navodilom, kako je treba ustanoviti podružnico, dobe tudi že pravila in vse kar je potrebno za ustanovitev.

Novemu društvu želimo največji uspeh v prepričanju, da bo naše ljudstvo razumelo veliko in neobhodno potrebno nalogo, izraženo že v imenu »Branibor«: brani in bori se!

Lažna vest nemške agencije

Beograd, 1. aprila. p. Nemška novinska agencija »Telegrafen-Union« je objavila včeraj zlonamerno vest, češ da je izbruhnil upor v jugoslovenski močarnici. Šele mnogo pozneje je agencija popravila to vest kot svojo aprilsko šalo. Nobenega dvoma ni, da je Hugenbergova agencija vrgla v svet to vest z namenom, da bi škodovala ugledu naše države.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Nekoliko oblačno, ponekod vedro, zmerno toplo. — Sinotetična včerašnjega dne: V zadnjih dveh dneh je bila Srednja Evropa, južnopadajni in jugovzhodni del kontinenta pod večjim pritiskom. Nad severno polovico kontinenta je prevladoval nižji pritisk. Sedaj se je pliki pritisk umaknil na Alpe. Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Ponekod oblačno brez bistvenih padavin. Nekaj hladnejše.

Naši kraji in ljudje

Zunanji minister dr. Bogoljub Jevtić pred senatom

V svojem odličnem eksponatu je g. minister zlasti poudaril besede, ki jih velja zapomniti: »Bodimo mirni in prisiljeni, naj nas vse tuje nade in pričakovanja ne vznemirjajo, — naša zdrava narodna zavest in nacionalna stvarnost jih bo vse demantirala.«

Izpremembra v vodstvu železniške direkcije

Novi direktor g. Cugmus prevzame danes pošte od direktorja g. Klodiča

Ljubljanska železniška direkcija je dobila že dni novega vrhovnega šefa. Z nedavnim ukazom je bil za direktorja ljubljanske direkcije imenovan g. Josip Cugmus, dosedanjí referent ministra obrambe. Novoumenovani g. direktor se po 20letni odsotnosti zopet vrača v svojo ožjo domovino, ki jo je moral leta 1913, zapustiti kakor mnogi oni, ki niso nikjer zatajili svoje slovenske matere.

Gosp. Cugmus se je rodil l. 1884. v Trebežah, študiral v Ljubljani in končal finančno - ekonomsko nauko na univerzi v Beogradu. Po končani srednji šoli je vstopil v službo bivše južne železnice, kjer pa je po štiriletnem službovanju sam podal ostavko, ker ga je takratna uprava zaradi njegovega odločnega nacionalnega mišljenja zapostavljala povsod, kjer je le mogla. Sicer pa je moral g. Cugmus zaradi tega svojega prepričanja trpeti posledice že v gimnazijskih letih, ko je moral zapustiti celjsko gimnazijo samo zaradi tega, da bi se obvaroval

nemški značaj tega zavoda. Ker mu je bilo tega stalnega preganjanja in večnih ovir že preveč, je sklenil, da se bo preselil v demokratično Srbijo, kjer se je prav takrat vršil krvavi ples na Balkanu. S prijaznim posredovanjem gosp. senarja Ivana Hribarja se ga v Srbiji kot Slovence in Slovana sprejeli z odprtimi rokami.

Dasi je bil kot železničar oproščan vojaške službe, je kljub temu leta 1914. prevzel srbsko državljanstvo in odšel z 18. pehotnim polkom na fronto. V bojih proti Bolgarom je bil ranjen in je razen tega tudi obočel, tako da je moral ostati v Prištini, kjer je padel v roke Nemcem, ki so ga izročili avstrijskim vojaškim komandam. Obtožen veleizdaje in naklepov zoper oboroženo silo države, je bil g. Cugmus zaprt na ljubljanskem Gradu in šele s prizadevanjem pokojnega dr. Skaberneta kot preiskovalnega sodnika in dr. Novaka kot zagovornika se je končno rešil te avstrijske ječe.

Po vojni je g. Cugmus zopet nastopil svoje mesto v železniški službi, in sicer v prometnem ministertvu, kjer se je predvsem posvetil narodno - gospodarskim vprašanjem. Kot strokovnjak v tej panogi, je opetovano zastopal prometno ministertvo in državo na mednarodnih konferencah, kjer je bil vsestransko priznan in bogate uspehe. V ožji sliki se je bavil najbolj s tarifno politiko. Gospodarski krogi cenijo v njem človeka, ki je našel razumevanje za narodno - privredne težave, in človeka, ki je vedno podpiral njihove upravičene težnje. Ministrstvo je priznalo njegovo delo s tem, da ga je imenovalo za predsednika tarifnega odbora kot najvišje inštanče v teh vprašanjih.

Novoumenovani g. direktor se je v tej ožji železniški stroki udeleževal tudi literarno. Mnogo pozornosti so vzbudile njegove strokovne razprave v »Sobratnjem Vestniku«, še večje priznanje pa je žela njegova strokovna knjiga »Osnove železniške tarife«, ki je popolnoma z novih temeljev obravnava vprašanja državne tarifikacije. Da je bilo to veliko delo res odlično, je dokaz, da je knjigo založilo prometno ministertvo samo. G. Cugmus je bil zaradi svojih odličnih sposobnosti in vzledne delavnosti na raznih poljih odklikovan s številnimi domačimi in tujimi inozemskimi odklikovanji.

Gosp. direktor Cugmus je železničar, ki je začel svojo kariero kot prometni pripravnik in je v teku svojega službovanja pridobil ne spoznal vse pomena železniške službe, tako da lahko avtoritativno proučuje vsako vprašanje v tej stroki. Gosp. direktor dobro pozna težave železniške službe, zato bo tudi popolnoma razumel težave železniškega

osobja in gotovo pomagal povsod tam, kjer bo treba. Njegova že v mladosti vzgojena nacionalna zavest, ki jo je kazal prav tako prej kot sedaj, pa je najboljša garancija, da je prišel pravi mož na pravo mesto.

Prometni minister je zaupal odgovorno mesto na čelu ljubljanske železniške direkcije možu, ki ima vso kvalifikacijo, da bo vodil delo v območju ljubljanske direkcije v pravi smeri in za procvit države in njene prometne naprave.

★

Prav za prav še ni dolgo, ko smo pisali, da je bilo odgovorno mesto vrhovnega šefa naše železniške direkcije poverjeno g. inž. Maksu Klodiču, prejšnjemu pomočniku direktorja in možu, ki je dolgo vrsto let posvetil vse svoje velike sposobnosti razmahu železniških naprav v naši domovini. Z veseljem in zadovoljstvom smo takrat beležili to spremembo, saj smo vedeli, da je prevzel vodstvo železniške centrale v naši domovini strokovnjak, delavec in človek, torej železniški funkcionar, ki je poznal to stroko, ki je znal prijeti za delo in ki je čutil za vsakogar, kdor se je zatekel k njemu.

Zadnje dni junija v preteklem letu je prevzel svoje dolžnosti in tako hitro je minilo tri četrtine leta za železničarje v območju ljubljanske direkcije, ki jim je bil vrhovni starejšina inž. Klodič, da so se šele zdaj zavedli, da so ga izgubili prej, preden so ga mogli ceniti in vzljubiti, kakor je zaslužil. Direktor Klodič je bil vrhovni šef, ki se ni

zapiral pred nikomer in je imel za vsakogar le dobro besedo. Vsi brez izjeme, od najvišjega do najnižjega, so mogli do njega in po vso, ki je lajšal in blažil, povsod je bil ustrezen in podpiral; dolga je vsaka onih, ki so spet zadovoljni in v veseljem do dela in dolžnosti zapuščali njegovo pisarno.

V teku svojega žal le kratkega službovanja na čelu ljubljanske direkcije, je g. direktor Klodič posvetil svojo prvo skrb izboljšanju prometa v raznih deloma zastopanih smereh ter skušal na ta način povečati rentabilnost železniških naprav in po možnosti posneti vzlede naprednejših držav, ki so po razvoju cestnega prometa dvignili konkurenčno zmoglost železnice. Kot prvi uspehi poskus na tem polju je treba omeniti »ekspressizacijo« kamniških potniških vlakov, ki po septembru 1932 z večjo brzi in gostoto vzdržujejo ostro konkurenco z bolj gibljivimi avtomobilskimi podjetji. Novost je izzvala v vseh prizadetih krogih — in tudi med strokovnjaki — splošno odobravanje. Na njegovo pobudo se za leto pripravljajo slične remedure za ostale, nekoliko preokorne vlakovne zvoze, ki so v zadnjem času zaradi naraščajočih avtomobilskih podjetnosti kazale vidno slabšo frekvenco. G. inž. Klodič se je torej s svojim delom — kakor povedo, kjer je dozdaj začetav svoje skušnje in znanje — lotil zla pri korenini in ustvaril nov sistem, zgradi temelje, na katerih bo morala naša železniška uprava graditi dalje, če bo hotela vzdržati tempo razvoja v današnjem prometu.

Gosp. direktor Klodič pa nas ne zapušča popolnoma; njegove sposobnosti, njegova dobrota, njegov kremeniti značaj, vse njegovo delo nam ostane ohranjeno drugod, v krajih, kjer bodo te njegove vrline lahko rodile še bogatejše sadove. Ukaz Nj. Vel. kralja ga postavlja za direktorja subotiske direkcije, onega območja naših prog, kjer je morda še bolj potreben vrhovni šef — strokovnjak, delavec in človek — kot je g. direktor Klodič. Morda g. direktor ne bo

na kraju zapustil Ljubljano, morda g. direktor ni hotel preživeti zadnjih po zakonu določenih let službovanja ločen od svojih ožjih rojakov; če mu je slovo težko, če je na ljubljansko direkcijo pazil s posebno ljubeznijo, naj mu bo popotnica zagotovilo, da ga spremljajo v Subotico iskrene želje vseh njegovih podrejenih, da bi ga na novem službenem mestu spremljala samo sreča in bi našel kmalu tudi takaj osebo, ki bi vedelo ceniti dejstvo, da jim je direktor — g. inž. Klodič.

Pri boleznih žolodca, črevesja in prebavnih privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefova« grenčica zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pala je, pala slanica ...

Tržič, 31. marca. Sredi sončnega jasa na Kotcah v soboto (25. marca) mi je podala gđ. Anica Maia vsa izmučena roko in dejala: »Danes ob 10. je umrla Poldka! In solze so stopile v oči in srce se je stisnilo v bolestnem krču. Razigrane in veselo »Kofške Mrkonjčev«, kakor jo je krstili »Narodove« časniki, ni več. Pala je, pala slanica in pomorila žlahtno ročico ...

Leopoldina Tiringerja je bila stara 23 pomladi. Obiskovala je tržiško mešansko šolo, šla nato v trgovsko v Ljubljano in stopila kot kontoristinja v tovarniško pisarno. Nazadnje je bila sotrudnica tovarne »Jara« g. Ivana Razborška v Tržiču, s katero so jo vezale izredno trdne vezi, saj je bila od vsega začetka v tovarni. Že kot dijakinja je kazala izredno lepe sposob-

nosti za dramatiko. Komaj je zapustila šolske klopi, je bila že vsa v delu, čeprav je stanovala daleč zunaj na Slapu. Sodelovala je v pevskem zboru Bralnega društva, dokler je bil mešani zbor, glavno delo pa ji je bilo pri Sokolu, kjer je nastopala z največjo eleganco in velikim razumevanjem. Take »Neznanke« kakršno je naša Poldka postavila na oder, ne vidiš kmalu.

Poldka je bila največjelejša družabnica, ki so jo imeli povsod od srca radi. O tem je pričal izredno dolg sprevoj, ki se je vil od Slapnika na tržiško pokopališče. Sošolci so jo nesli, prijatelji in prijateljice in ogromna množica ljudi (okoli 2000) so jo spremlili na zadnji poti. Za njo žaluje žena g. Javornik Jože, knjigovodja tovarne Razboršek, ki služi vojaške v Bilecu in je svojo izvoljenko videl zadnjič ob priliki božičnega dopusta. Umrla je po kratki bolezni, ki je prestala dve operaciji. Žalujejo oče in mati, dva brata in sestra, g. Mira, ki je poročena s strokovnim učiteljem Edgarmem Vovčino iz Trbovelj. Tu je bila Poldka kakor doma in njene trboveljske prijateljice so ji poslane nad 300 malih sopkov iz mladanskih zvončkov, da so ji z njimi okrasile črno jamo, da je legla rožica v rožnato posteljo. Ta izredna pozornost trboveljskih prijateljic je bila splošno opažena in ljubeznivo pohvaljena. Njeni prijatelji pevcu so ji pod vodstvom ravnateljice zaševila zapeli pred hišo žalosti in na pokopališču. Težko prizadeti rodbini izrekamo globoko sožalje, dragi Poldki pa miren počitek in z ničemer skaljen najlepši spomin! A. L.

Češkoslovaška — dom slovenske omladine

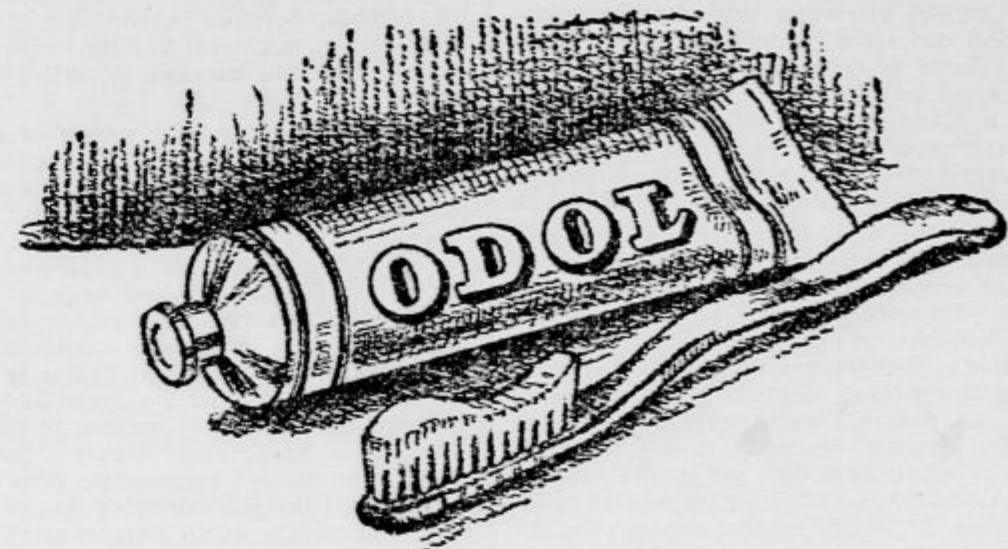
Brno, konec marca.

Danes, ko je postalo mnogim pojmovanje nekaterih velikih resnic o jugoslovenstvu in slovanstvu sploh že velika nejasnost ali neresnost, je potrebno, da se naša široka javnost zave realnosti, v kateri živimo. Vzgled naj nam bodo predvojni borci za veliko idejo, ki so v širokem svetu pripravljali vstajenje svojih narodov. Dolge so vrste te generacije, ki je kravale na bojni polji; oni pa, ki so ostali, vadijo danes usodo svojih narodov. Ni naključje, da je temu tako. Redki so ostali in največji med njimi je naš veliki slovenski učitelj, T. G. Masaryk.

Danes sta Praga in Brno preplavljena z novo slovensko generacijo. Akademski omladina, ki budno pazi, kaj se godi v svetu. Stara resnica je, da človek šele v tujini pravilno razume vse veličino domače zemlje, vso neobglednost in siromaštvo, ki bi ga ne zamenjal v nič na svetu. Premnogi so bili že makedonci, a so se vzdramili o misli na lastni dom, ki je lepši kakor noben drugi, dom, poln vere in upanja za hodočnost. Ob misli, da biva tam doli nerod, ki se ne boji jutrišnjega dne, živimo v svetu, raztreseni in obdani od sovraštva in prijeteljev, ki nas ponižujejo, če se ponižujemo sami in ki nas spoštujejo, če se spoštujejo sami. Naša zgodovina je stara kakor je star narod, ali naša država ni starejša od 15 let. Zato moramo vztrajati na mestih, ki nam jih je dodelilo življenje in prispevati, da bo naša tradicija svetla in blesteča kakor je blestela naša zgodovina pred zidenjem. Zgodovina je povezovala tri tradicije v eno, ki bo rasla in živelja, dokler bomo živeli mi.

Akademski omladina se dobro zaveda, kaj ji nalaga čas. Je molčeca in misleča. Ta molk in čuječnost je velika skrb za no-

Žobje ne potemnijo več
če uporabljate ODOL zobno pasto
in ODOL zobno ščetko pri negi zob.

ODOL-zobna pasta ima veliko čistilno moč zaradi svojih obilnih koloidnih sestavin. Zobovje očisti temeljito ter odpravi vsak neprijeten vonj, vsa barvila in vso nesnaga.

vi dan. Zato se ne smemo spuščati v dnevno razprto, kajti celote zahteva, da gledamo preko teh bežnih stvari v perspektivo, ki se črta na širokem horizontu našega državnega življenja. V akademskih društvih se zbiramo za skupno mizo s Čehoslovaki, Poljaki, Rusi in Bolgari. To je velika slovenska družina, pet velikih slovenskih vej, ki se prav nič ne ločijo med seboj. Proti onim, ki govorijo, da so Rusi in Bolgari za nas izgubljeni, naj velja samo ugotovitev, da je vsako tako mišljenje hežno kakor vsak prazen predsodek. Življenje bo izravnavalo in prilagodilo medsebojne potrebe. Opazka mimogrede: Francija pridobiva Rusijo na svojo stran, Rusija naroča stroje in dela težke industrije že na Poljskem, Bolgari se navdušujejo za Veliko Jugoslavijo, Poljaki se nagibajo na Prago in Praga na Varšavo. To so velika znamenja, ki jih danes češkoslovaška vlada javno propagira in podpira med dištvo.

Zato se vršijo razne prireditve, skupni slovenski večeri, kjer govorijo zastopniki vseh slovenskih narodov. Bolgar nagovarja v svojem materinem jeziku, Rus nadaljuje v svojem, prične Čehoslovaki, sledi Jugoslo-

ven, dokler ne konča Poljak. Velicasta slika slovenskega pobratimstva in mogočna manifestacija, ko odmeva kakor iz ene duše ena misel in vera v našo skupno bodočnost, ki bo vrдна in dostojna nas, če je bomo vredni mi. Za to delo pa je potrebna pritenitvijo vse, ki se zavedajo, da teče v njihovih žilah slovenska kri. Šele ob misli, da nas čakajo še težke naloge, bomo kos vsem zaprekam. Zmagovali bomo, če bomo združeni in skupnem delu. Eden, pa bodi še tako velik, ne zmore tega, kar premore organizirana in enotna celota.

Ostanimo zvesti velikim besedam Masarykovim, da je svoboda mnogo težje obdržati kakor jo dobiti. Da bo država močna in pripravljena na vse, je potrebno, da je močan tudi posameznik. Škodljiv pa je tisti, ki vse samo ruši in negira, ne da bi objektivno in kritično presodil položaj in prispeval stvari po svoji najboljši moči. Tega naj se zaveda naša jugoslovenska omladina doma, osobito danes, ko človek vidi, da je med njo manj homogenosti in edinstva kakor med vse-slovensko omladino v tujini, ki okuša in vč, kaj je tuji kruh. — Fran Svetina.

Zamenjava mariborskih vojašnic

Izjava župana dr. Lipolda — Vrednost 25 milijonov Din

Maribor, 1. aprila.

Pereče vprašanje zamenjave mestnih vojašnic za vojaške objekte, ki so last vojaške uprave, se je razpravljalo v četrtki zvečer v tajni seji mestnega občinskega sveta. O stanju tega vprašanja je podal mestni župan g. dr. Lipold naslednje poročilo:

Mariborska mestna občina je lastnica vojašnice kralja Aleksandra na Mejski cesti, vojašnice vojvode Putnika v Stritarjevi ulici, vojašnice vojvode Mišića na Tržaški cesti in smodnišnice v Bohovi. Že več let je aktualno vprašanje, da preidejo ti vojaški objekti v last vojaške uprave. Do sporazuma v tem pogledu ni prišlo, ker se ni mogla najti za tako ureditev vprašanja primerna forma. Vojaška uprava je lastnica skladišča v Einspillerjevi ulici, ki služi sedaj deloma kot carinsko skladišče, deloma kot vojaško skladišče. Vojaška uprava je tudi lastnica bivše dravske vojašnice in pa skladišča, ki stoji nasproti Franzovega mlina.

Mestni občinski svet je sklenil že na svoji seji 20. marca 1931., da zamenja svojo vojaško objekte, ki so last vojaške uprave, se je razpravljalo v četrtki zvečer v tajni seji mestnega občinskega sveta. O stanju tega vprašanja je podal mestni župan g. dr. Lipold naslednje poročilo:

Mestna občina ima velik interes na tem, da dobi skladišče v Einspillerjevi ulici v svojo last, ker bi se dalo tako vprašanje nove carinarnice najeostavnejše in najcenejše rešiti. Mestna občina pa ima tudi interes, da postane lastnica dravske vojašnice, v katero je že pred leti investirala okrog četr milijona dinarjev in uredila v njej več zaslimih stanovanj, ki se uporabljajo še danes. Ker pa je objekt vojaška last, nima mestna občina na ta stanovanja nobenega vpliva. Dravska vojašnica pride zaenkrat v poštev kot zastilno stanovanjsko poslopje, v bodoče pa bo potrebna mestni občini tudi za izvedbo regulacijskega načrta.

Mestna občina pa je zainteresirana tudi na zgradbi nasproti Franzovega mlina, ki bi se dala z razmeroma majhnimi stroški adaptirati v mala zasilna stanovanja, ki jih v Mariboru še vedno manjka. Zgoraj navedeni vojaški objekti, ki so last mestne občine, predstavljajo nedvomno veliko vrednost. Mestni gradbeni urad je ocenil njihovo vrednost na okrog 25 milijonov dinarjev. Ta vrednost pa je za mestno občino tako dolgo le na papirju, dokler se poslopja uporabljajo v vojaške svrhe. Ker je priznana mestni občini zanje malenkostna najemnina okrog 30.000 Din na leto in ker mestna občina z njimi ne more razpolagati, bi ti objekti predstavljali za mestno občino vrednost šele v onem trenutku, ko ne bi več služili vojaškim namenom in bi bili na popolno razpolago mestni občini.

Po ponovnih razgovorih s predstavništvom vojske se je sestala 3. januarja 1933. na mestnem magistratu komisija, obetoječa iz predstavnikov vojske in mestne občine. Na tej konferenci se je temeljito razpravljalo vprašanje zamenjave navedenih objektov. Pred vsem se je ugotovilo, da so vojašnice

v silno slabem stanju, ker jih mestna občina na malenkostno najemnino ne more popravljati, vojaška uprava pa nima proračunskih sredstev, da bi popravljala poslopja, ki niso njena last. Ugotovila se je tudi, da potrebna, da preidejo ti vojaški objekti v last vojaške uprave, da bi bila tako dana možnost za njihovo primerno vzdrževanje. Sicer sem pa mnenja, da je prav, da je lastnica objektov, ki služijo vojaškim svrham, vojaška uprava, kakor je tudi prav, da postane lastnica objektov, ki morajo služiti ciljem mestne občine, občinska uprava. Razlika v vrednosti enih in drugih objektov je velika, ker so zgoraj navedena poslopja, ki so last vojaške uprave, ocenjena le na 4.127.739 Din. Površina vojaških objektov, ki so last mestne občine, znaša 127.451 m², dočim meri površina objektov vojaške uprave le 49.901 m². Pri zamenjavi mora biti za mestno občino odločilno to, da bo mogla s sedaj njej last, nima vojaškimih objektov razpolagati, če se ne bi več uporabljali v vojaške namene. To je glavno.

Zato je pri navedeni konferenci mestna občina stavila glede zamenjave pogoj, da izroči svoje objekte vojaški upravi le za vojaške potrebe. V primeru, da bi vojaška uprava zaradi dislokacije čet ali iz kakršne drugega razloga enega ali drugega objekta več ne potrebovala, bi naj vojaška uprava vrnila mestni občini dotične objekte za ono nizko vrednost, za katero bi bili objekti sedaj oddani vojaški upravi. Občini bi tedaj pristojala pravica rešitvene kupi. Pri izračunavanju kupnine pri taki transakciji bi se morala računati vrednost vojaških objektov, ki bi jih dobila vojaška uprava od mestne občine in ki merijo 127.451 m², z navedenim zneskom 4.127.739 dinarjev in bi se morala računati zazidana ploskev petkrat višje, kakor nezazidana.

Tako bi bilo mestni občini zagotovljeno, da preidejo ti objekti, ko se ne bi več uporabljali v vojaške svrhe, zopet v njeno last po oni nizki ceni, po kateri jih bi oddala sedaj vojaški upravi. Ker vojaški objekti faktično ne predstavljajo za mestno občino nobene vrednosti, dočim se uporabljajo v vojaške svrhe in bo njihova vrednost za občino efektivna šele tedaj, ko bo taka uporaba odpadla, bi bila po mojem mnenju mestna občina dovolj zasigurana, da bi lahko razpolagala s temi objekti in z navedeno površino, ko bo to prišlo za mestno občino praktično v poštev. Pri zamenjavi bo skušala občina doseči tudi še vsaj delno denarno odškodnino, to pa zato, da ji bo dana možnost takojšnje adaptacije poslopja nasproti Franzovega mlina in pa dravske vojašnice.

Moje stremeljenje je vedno bilo, da je bila mestna občina v najboljših odnosih z vojaškimi oblastmi in da dela z njimi v splošni blagor roko v roki. Zato tudi iskreno ne želim, da se vprašanje zamenjave vojašnic čim prej povojno reši. Na navedeni način rešeni problem pa nudi po mojem mnenju tudi iz gospodarskih vidikov mestni občini zadostne garancije za njen bodoči razvoj.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavezanec za 10.000 Din!

Dr. Joža Bohinjec:

Zavarovanje živine

Za živinorejske kraje je zavarovanje živine osnovni pogoj za dobro živinorejsko gospodarstvo. To velja zlasti za one pokrajine, v katerih prevladuje tip malega kmeta, ki običajno redi po 3 do 5 glav goveje živine in nekaj prašičev. Za malega kmeta je vsaka nesreča pri živini zelo občutna, ker njegovo gospodarstvo ne dopušča, da bi redne izgube pri živini kriš s svojimi ostalimi dohodki ali z rednimi odpisi pri živini sami. Tako ima nesreča pri živini za posledico, da se stalež živine zmanjša ali dopolni z manj vredno živino; tako odpade letni izkupicek za živino, kmetovito denarno gospodarstvo preide v nered in v težave, zlasti še v primerih pogostejših in večjih nesreč.

Brez zavarovanja živine ne moremo organizirati sistematičnega pospeševanja živinoreje. Živinoreja tekoče priložno na higieno v hlevu, na dobro in tečno krmiljenje živine, na pravočasno in zadostno živinozdravniško pomoč oboleni ali ponesrečeni živini, na pravilno postopanje z živino, na pravilno cenitev vrednosti živine. Zavarovanje je edino sredstvo, s katerim osredotočimo pozornost vseh živinorejcev na glavna načela dobre živinoreje; društva za zavarovanje živine imajo nebroj prilik in možnosti, da resno in globoko posežejo v probleme uspešne živinoreje. Seletičjska društva, razstave živine, premovanja živine in najrazličnejša druga prizadevanja store za pospeševanje živinoreje veliko. Tako sistem in koncentracija naširšega in vsestranskega skrbitstva sta mogla le v okviru in na osnovi zavarovanja živine, ako je to organizirano tako, da zanimanje za živino vzbudi v zadnji vasi in pri vseh živinorejcih brez izjeme. Živinozdravniška služba bo tudi šele takrat prišla do svoje prave veljave in do zaželenega razmah, ako se bo mogla naslanjati na dekoncentrirano zavarovanje živine, pri katerem bo treba vzgajati čut in smisel za preventivno zavarovanje.

Potreba po zavarovanju živine je med našim ljudstvom živa. Živino v tipično kmetijski državi, toda naša zakonodaja tipično kmetiskim vprašanjem še ne posveča zadostne pozornosti; zato je ostalo neurejeno tudi zavarovanje živine. Zasebne zavarovalnice na kmetijsko-gospodarska zavarovanja ne polagajo pažnje. V nekaterih krajih poskušajo kmetije tej gospodarski potrebi zadostiti v obliki samopomoči, toda ne morejo prav naprej. Na eni strani jim manjka strokovnega poznanja bistva in načel zavarovanja živine, na drugi strani pa ni sredstev, da bi zavarovanje moglo pomeniti važno gospodarsko pomoč. Potreba po uvedbi te panoge kmetijsko-gospodarskega zavarovanja je bila po ljudskih zastopnikih že pogosto poudarjena. Tudi odočilni činitelji so potrebo takega zavarovanja vedno priznavali. Toda ostali smo kljub temu izmed važnejših evropskih držav edini, ki nimamo ne zavarovanja živine in ne zavarovanja poljskih pridelkov. To dejstvo za našo kmetijsko politiko ni posebno razveseljujoče.

Zavarovanje živine je najobčutljivejša zavarovalna panoga, pri kateri je potrebna skrajna previdnost in pri kateri mora biti moralna zavarovalnica na razmeroma visoki stopnji. Zlorabe zavarovanja niso nikjer tako lahke, kakor ravno v tej panogi zavarovanja. Zato je razumljivo, da se je zavarovanje živine razmeroma pozno razvilo in da je dobilo prav posebne organizacijske oblike. Kakor splošno v vseh kmetijsko-gospodarskih zavarovanjih, tako je zlasti tudi v zavarovanju živine morala priti na pomoč iniciativa države. Ta je stara zlasti v pogledu državnega skrbitstva za zatiranje živinskih kužnih bolezni in za povračilo škod, katere nastanejo vsled kužnih bolezni, zlasti vsled policijsko-zdravstvenih ukrepov. Pri nas je zavarovanje živine za slučaje kužnih bolezni urejeno z zakonom o odvrcaanju in zatiranju žival-

skih kužnih bolezni; škode, katere kmetom (ali drugim posestnikom živine) nastanejo radi izvrševanja tega zakona krije »Državni fond za zatiranje živalskih kužnih bolezni«. V ostalem pa so države zavarovanje živine ali prevzele v lastno režijo — to je slučaj zlasti v Avstriji, kjer zavarovanje živine izvajajo posamezne dežele potom svojih lastnih deželnih zavarovalnic, ali pa problem le zakonito uredile, zavarovanje samo prepustile zasebni iniciativi in podjetnosti.

Jugoslavija nima niti specialne zakonodaje za zavarovanje živine (skromno in omejeno pomoč nudi »Gasliški fond« dravske banovine za nesreče pri živini, katere se poslužujejo gasliška društva), niti nimamo splošnega zakona o zavarovalnih pogodbah, s katerim bi bila urejena najvažnejša vprašanja iz raznih panog zavarovanja, torej tudi iz panoge zavarovanja živine. Tozadevni avstrijski zakon iz l. 1917 št. 501 bi imel stopiti v veljavo še le 1. januarja 1919. Kakor že rečeno, privatne zavarovalnice za kmetijsko-gospodarska zavarovanja ne kažejo zanimanja, zato tudi ni moglo priti do posebnega sporazuma žnjim. Preostajajo samo najskromnejše podpore, katere banska uprava priznava od slučaja do slučaja v primerih nesreč pri živini. Društva za zavarovanje živine imamo menda samo dve.

To je vse. Pri tem ne moremo ostati, ako s pospeševanjem živinoreje in kmetijskega gospodarstva mislimo resno. Na dlani leži, da je javno-pravna ureditev zavarovanja živine skrajno potrebna. Zlasti velja to za dravsko banovino, v kateri živinoreja igra važnejšo narodno-gospodarsko vlogo, kakor ostale panoge kmetijskega gospodarstva. Od poljskih pridelkov (vštevši travnike in planine) je več namenjenih za živalsko kakor za ljudsko prehrano. Večji del kultivirane zemlje je namenjen živinoreji; živinoreja je poklicana, da izenači pasivne postavke ostalih panog gospodarstva našega kmeta. Narodno-gospodarska vrednost živine presega vrednost žitaric in plovov.

V zavarovanju živine prevladuje tip manjših krajevnih zavarovalnih društev, ki so združena v višjo skupno edinicu; ta vrši naloge nadzorstva, direktive in iniciative ter izvršuje funkcijo pozavarovanja. Ta organizacijska oblika združuje v sebi dva zelo važna momenta: neposredno izvajanje zavarovanja je preneseno v pristojnost ožjega kroga interesov samih, ki imajo možnost najuspešnejše medsebojne kontrole, povezanost društev v višjo zvezo pa zlikovno osnovo raztegne na zadosti široko skupnost, da more biti zavarovanje poceni, istočasno pa tudi sposobno, da krije nastale škode v kar najvišjem odstotku. Kmetije se v posamezna društva združujejo prostovoljno, istotako je pristop društev v zvezo prostovoljen. Neposredna odgovornost in iniciativnost leži na društvih, ki morejo na ta način postati najvažnejši činitelji za pospeševanje živinoreje v kraju. Solidarnost živinorejcev v banovini omogoča, da se morejo z najmanjšo obremenitvijo posameznika dosežati kar največji uspehi. Ta solidarnost pa je potrebna, ker odstotek povprečne ali v sil zaklane živine, ne upošteva slučaje kužnih bolezni, presega povprečje 5%!

Na banski upravi je pripravljena uredba o zavarovanju živine z vzornimi pravili za krajevna društva. Ako banska uprava to zavarovanje realizira, bo storila velik korak naprej na polju pospeševanja kmetijskega gospodarstva. Z zavarovanjem živine bo vsestransko poživelo zanimanje za narodno-gospodarsko važnost zdrave in dobre živine. Naš kmet pa bo pokazal, da razume važnost združevanja na načelu vzajemnosti in da ve, da je prvi korak k povzdigi gospodarskega življenja še vedno le v samopomoči, ki dobiva v javnem skrbitstvu primerno zaslonbo.

Kmetijski vestnik

Pomladno ravnanje s še sladkimi vini

Da najdemo še pomladi sladka vina, ni pri močnih belih, zlasti štajerskih vinih nič nenavadnega, a da naletimo v tem času tu pa tam še na sladke črnone, in celo dolenske cvičke, je pa redkost, kajti črnone, osobito pa cvički, že jeseni 1 do 2 meseca po trgatvi popolnoma pokijajo, in se učistijo.

Letos se v tem oziru izredne izjeme, da nekatera rdeča vina tudi po Dolenskem še do zime niso popolnoma pokopala in se ne učistila. To se pravi, da vsebujejo še zdaj prilično količino nepovrelega sladkorja. Ta neubrani okus moti in celo kvari pravi cvičkov značaj, kar daje tudi povod raznim debatam in vzbuja pri nepoznavateljih pravega vzroka še sum, da je vino sladkano in celo saharinjeno.

Vzrok temu neprijetnemu nedostatku je pa pripisati le nepopolnemu razvoju mošta že jeseni. Preteklo leto so namreč morali vinogradniki zaradi slabega vremena trgati ponekod precej zavleči, in sicer do konca oktobra (sicer se vrši splošno v prvi polovici oktobra) in celo do novembra.

Kdor je pred dežjem potrgal, je boljše opravil, medtem ko je deževje sredi oktobra grozilo izprazniti ter ga precej ohladilo. Ker je tudi v kletih temperatura znatno padla se grozilo, da bi bil razlog kvašenit glivice počen in zavoljo tega je moteno tudi klenje, ki je proti zimi skoro popolnoma zaostala. Tako je preostalo nekoliko eladkorja še nepredelane ali nepovrelega. Ta sladkor se bo zdaj pomlad, ko se kleti kolikortoliko naravno segrejejo, zopet prišel razkrajati in vino bo prišlo zopet vreti in se kaliti.

Nekateri dolenski vinogradniki imajo še etar običaj, da nasujejo decembra ali januarja v sode, napolnjene z novim vinom, gotovo množino celih jagod sušenega izbrane grozdja, da ohrani vino daljši čas svojo avtozost in da dobi prijetnejši in polnejši okus. Pri pravilnem pokopu v topli jeseni se tako postopoma sicer povolno obnese, v letošnjih razmerah pa taka primes preveč zateguje normalno dozorevje vina.

Zdaj ni drugega uspešnejšega pripomočka, kakor da poskrbimo za naglo in popolno vretje a tem, da obkraj dobro prezračimo kleti ob vročem in vsem času, da se klet in vino v sodih kolikor možno naravno segreje do kipele temperature nad 15° C.

Dalje vse vino, ki morda ni bilo že od jeseni pretočeno, pretočimo v enačen sod in ga tako ločimo od gošče, še preden se ta dvigne zaradi pribežega zopetnega klenja. Sodi morajo biti v tem času na rahlo z vbo zaprti, morebiti celo s kipele vbo opremljeni, če tekočina v njih živahno šumi.

Ako je vino zdravo, pa še sladko in torej potrebno še nadaljnega klenja, pustimo pri sedanjem pretakanju vsakršno žveplanje ali bisulfitiranje, da ne zatremo kvašenit glivice, ki povzročajo klenje. Nasprotno pa moramo nekoliko žveplati (1/2-1) azbestni trak za 3-6 bl), ako je vino že dozorelo, pa še nečisto in dagnjeno k rjavemu ali drugačnemu izpremembi in če ima poleg tega še kak priokus po gnilem grozdju, ker tako vino se samo od sebe nerado učisti, osobito če ima malo kisline in malo tanina.

Če ima vino močan priokus po gnilem, odnosno plesnivem grozdju, mu primemo po izvršenem pretoku v zažveplan sod kakih 60—100 gr eponita (rastlinskega oglja) za vsakih 100 litrov vin. Ta potegne vse neprijetne priokuse nase in se potem kmalu eede v podobni črne gošče na dno.

Nesamnetno bi pa bilo dodati še dozorelemu vinu saharin v svrhu izboljšanja vinskega okusa. Dodajanje saharina moštu ali vinu ni samo po vinskem zakonu strogo prepovedano in kaznivo, marveč se s tem še trajno akvari pravi vinski okus, osobito pri kislejših, ne močnih vinih, kajti saharin ne povre kakor navadni ali pa grozdni sladkor, marveč ostane neizpremenjen in torej vino le neprijetno osladi, a ga ne očisti.

Fr. Gč.

Pridelovanje krompirja

Naša dežela je znana kot pokrajina, kjer pridelujemo prvovrsten krompir. Gotovo je za našega kmeta krompir izredno važna rastlina, ki jo prideluje v večji množini in ki gre še precej v denar. Sicer sta tudi naša ilonovata zemlja in bolj vlažno podnebje zelo primerna za pridelovanje te rastline. Vsi pogoji so torej dani, da se pridelovanje krompirja poprimemo še bolj.

Krompir zahteva za dober razvoj dobro obdelano in znatno gnojeno zemljo. Star odgovor pravi: »Kolikor košev dobrega gnojila opoleš na njivo, toliko košev krompirja bo pridelal v jeseni.« Krompir zahteva tudi med rastjo mnogo svetlobe in dovoli vlaže z zmerno toploto. Glede gnojenja bi bilo pripomniti, da sveži hlevski gnoj ni

na mestu, ker povzroča običajno gnilobo in druge nepravilne na gomoljih, kakor grintavost in rjo na listih. Čim bolj vžležen in predelan je hlevski gnoj, tem sposobnejši je za gnojenje krompirja.

V naših prilikah ne dosežemo tistih pridelkov, kakor bi bilo želeli. Običajno pridelamo 70 do 120 metriskih stotov krompirja na 1 ha površine. So pa tudi častne izjeme, kjer pridelajo 140 do 230 in še več metriskih stotov na isti površini. Seveda uporabljajo v to svrhu umetna gnojila, s katerimi izpopolnijo kakovost hlevskega gnojila.

Vsaokletni poizkusi, ki jih izvajamo že dolga leta na krompirju v naši domovini, so pokazali, da je raba umetnih gnojil pri gnojenju krompirja tudi v naših časih dobičkonosna. Naj navedemo samo en primer, ki ga je izvedel G. J. G. v Smarju pri St. Jerneju. Ta je pridelal na 1 ha površine 112 metriskih stotov gomoljev na gnojeno zemlji in 100 metriskih stotov gomoljev na negnojeno zemlji. Vzel je za izpopolnitve hlevskega gnojila na površino 1 ha: 200 kg 40odstotne kaljeve soli, 300 kg superfosfata in 200 kg apnenega dušika (Ruše). Uporaba umetnih gnojil pri tem gnojenju je dala 3150 Din čistega dobička na 1 ha površine.

Krompir je kakor vse korenasto in okopavino (pessa, koleraba, korenje in drugo) izrazil kaljeva rastlina, to se pravi, da potrebuje za svoj razvoj v prvi vrsti kalij. Je to razumljivo, ker tvori krompir zlasti škrob, za kar mu je kalij neobhodno potreben. To velja tudi za ostalo korenstvo, ki vsebuje poleg škroba tudi sladkor.

Ni pa vseeno, kdaj gnojimo s kaljevo soljo, odnosno tudi z ostalimi gnojili, n. pr. z apnenim dušikom. Kaljeva sol, kakor tudi apneni dušik najbolj učinkujeta, ako jih trošimo najkasneje 14 dni pred saditvijo krompirja in jih plitko podorimo. Superfosfat pa trošimo nekaj dni pred saditvijo kar po vrhu ter ga nalahno zabramo.

Seveda je odvlečna kakovost krompirja tudi od semena. Pravilo je, da vsaj vsakih 5 do 6 let semo premenjamo. Slovenci imamo še sreči že dobro vrsto krompirja, Gotovo je največja zašluga rajnega Pirca, ravnatelj Kmetijske družbe, ki je uvedel že leta 1884. Vrsto eneideve, ki je do danes najboljša slovenska sorta krompirja. Mnogostevne sorte krompirja, kakor alma, jubel, parnasia, centifolia in druge, ki so jih potem razmnoževali razni zavodi in tudi privatniki, so se morale spet opustiti.

F. K.

DOBRNA!

Za srčne, živčne in ženske bolezni, počitka potrebne!

od 15. aprila do 15. junija

20-dnevno zdravljenje za pavšalno ceno Din 1.200.—

(Dovoz in odvoz z avtom, stanovanje, štirikrat na dan hrana s kruhom, dnevno ena kopa, dve zdravniški preiskavi, kake in davki.) Prospekti na zahtevo! 119

Nekaj podatkov o gibanju našega prebivalstva

Z veseljem smo pozdravili statistični Godišnjak, ki jo je izdala Občna državna statistika z napovedjo, da je bo do v krajkem sledih nadaljnji zvezi.

Iz zelo poučne knjige moramo objaviti še nekaj zanimivost. Znano je, da spada naša Jugoslavija med one države, ki imajo zelo velik prirodn prirastek, saj se je med l. 1921 — 1931 naše prebivalstvo pomnožilo za 16,24 odst. To je vzkazalo ljudsko štetje Statistični Godišnjak pa objavlja podatke o prirodnem prirastku za posamezna leta, pridobljene seveda po drugačnih virih. Tu vidimo, da se je prebivalstvo v Jugoslaviji v letu 1919, pomnožilo za 7,61 %/oo, leta 1920 za 14,49 %/oo, leta 1921 za 15,79 %/oo, leta 1922 za 13,60 %/oo, leta 1923 za 14,51 %, l. 1924 za 14,94 %, l. 1925 za 15,45, leta 1926 za 16,50, leta 1927 za 13,30, leta 1928 12,33 in leta 1929 za 12,25. Navedeni podatki o prirodnem prirastku niso popolnoma v skladu z rezultatom štetja iz l. 1931. Tudi vzbujajo pozornost, da je naraščanje prebivalstva v zadnjih letih nekoliko pomajalo.

Na poseben način so zanimivi podatki o zakonskih in nezakonskih novorojenih otrocih ter razmerju med njimi. Od 10.000 novorojenec pride v Jugoslavijo samo 551 nezakonskih otrok, torej samo 5,5 odst., kar je nedvomno zelo, zelo malo. To velja za l. 1929; v prejšnjih letih razmerje ni dosti drugačno, vendar je na splošno odstotek nezakonskih za spoznanje večji, a največ 5,8 odst. v l. 1924.

Na sto sklenjenih zakonov je prišlo v l. 1929 356,84 otrok in sicer največ (412) v primorskobanovini, zatem zetski (400), drimski (395), najmanj (321 67) pa v dunavski le malo več (326) v saski in še nekoliko več (351) v dravskobanovini. Da zakonito zakonov in severnih prečankih dežel razmeroma manj otrok se urota tudi z rezultati ljudskega štetja v l. 1931 ki je pokazalo v stih pokrajinah najmanjšo pomnožitev prebivalstva.

Dogodki za mejo

Gospodarska katastrofa istrskega kmeta

Zveza istrskih kmetičkih posojilnic in hranilnic v Poli je imela v ponedeljek dopoldne svoj 4. redni občni zbor. Zborovanja so se udeležili razni odvetniki, profesorji in drugi, vsi seveda fašisti in vneti zagovorniki režima, ki naj bi bili zastopali istrske kmetičke posojilnice in hranilnice.

Kakor znanost, se je ta zveza ustanovila pred petimi leti, tik preden so fašistične oblasti imenovale pri tržaški zadrugi zvezi svojega komisarija, ki je prišel likvidirati njeno poslovanje. Dotlej so bile istrske zadrugne posojilnice in hranilnice skoraj izključno v hrvatskih rokah in so imele tesne poslovne stike s tržaško zvezo, deloma pa tudi z zvezo v Poreču. Nova pulaska zveza pa si je takoj od začetka izsilila

75—85%. Tako je znašala l. 1931., ko je bila letina izredno slaba, vrednost celokupne agrarne produkcije 60 milijonov lir, kmeti, ko je bila letina k sreči spet normalna 75 milijonov lir. Od tega je odpadlo na vino 42%, na žito 25%, na sadje in zelenjavo 10%, na koruzo 8%, na ostale pridelke pa 15%. Predanskim je znašal izkupicek za prodano vino 12 milijonov lir (po 45 do 80 lir za hl), za ostale blago pa 10 milijonov, skupno 22 milijonov lir, to je za 65 milijonov lir manj, nego leta 1926. Lani pa je znašal celotni izkupicek za agrarne produkte 35 milijonov, to je za 52 milijonov lir manj nego pred 7 leti. Dohodki istrskega kmeta so potem takšno padli v primeri z l. 1926. za 75 odstotno 60%.

Istrski kmetički dolgovi so dosegli v letu 1932 skupno svojo 108.070.000 lir. Število dolžnikov je naraslo na 10.964. Med njimi je 698 kmetov dolgovalo raznim zavodom, trgovcem in zasebnikom po 100

najraje rabijo naše gospodinje

spomladi, ko je zopet treba odpraviti nedostatke zimskega pranja. Zaprano perilo potrebuje spomladanskega solnca in odličnega HUBERTUS mila.

95

do 2000 lir, 3376 kmetov po 2000 do 5000 lir, 6899 pa po 5000 lir in več. Same za kritje svojih finančnih obveznosti, za davke, amortizacije hipotekarnih posojil, obresti in za dolgove pri trgovcih so morali istrski kmetje v letih 1931, in 1932, izplačati skupno 46 milijonov lir, medtem ko so znašali njihovi celokupni dohodki 57 milijonov. Z 11 milijoni naj bi bilo torej okrog 100.000 ljudi kriše svoje ostale izdatke v dobi 2 leti! Poleg najnujnejših kmetičkih pridelkov, ki si jih je kmet pridržal za dom, naj bi bilo vsakemu posamezniku za dostojalo za življenje v dveh letih 110 lir! Pa je to še povprečna številka, ki za veliko večino malih istrskih posestnikov niti od daleč ne pride do veljave.

Sprito tako katastrofalnega položaja je bilo jasno, da je morala fašistična vlada ukreniti karkoli, da vsaj na videz obrne svoj prestež in ponir — razburjene fašistične kroge. Znano je, da je bil lani koncem julija uveljavljen zakonski dekret o sanaciji istrskega kmetijstva. Vlada se je poleg drugega obvezala, da plača del obresti za kmetičke dolgove. Računali so, da se bodo na ta način obresti znižale od povprečno 10 na 6,5%. Stvarno bi vlada dala na račun te podpore nekaj manj nego 4.000.000 lir. Po vsej Istri so tedaj sprožili silno propagando za fašistični režim, češ, da je rešil propadajoče istrsko kmetijstvo (s štirimi milijoni!). Pretelo je od tega že 8 mesecev, a teh borih štirih milijonov še danes ni od nikoder. Dogmati je da jih ni prejel ne kmet, dolžnik ne njegov upnik. Dekret je ostal na papirju, kar pa, če je bil sploh izplačan, se je dvomno izgubil v žepih — sedaj spet čaka pomirjenih fašističnih gospodarstev mogotcev.

medtem ko so imenovane Grazliolce sprejeli z neprikrito hladnostjo in nezadovoljstvom. Vprašanje, zakaj je Zanoni odpisal, brzokone ne bo tako kmalu rešeno. Njegovo izjavo, da ima preveč posla že pri sami upravi postojanske obline, ni nihče odkrito verjel. Vsakdo namreč ve, da se mu v nobenem primeru ni izplačalo odstopiti od tako sijajnega mesta, kakor je tajništvo fašistične stranke v Postojni.

Ob zaključku predvojaških tečajev

Pred tednom dni so se skoraj po vsej deželi zaključili predvojaški tečaji. Povsod so se priredile zaključne vaje, defileji in parade, ki so se jih udeležili razni višji častniki fašistične milice in vojske. Predvojaški tečaj v Gorici, ki ga je absolviralo okrog 650 fantov, se je zaključil s pobotom po mestu in z defilejem na vezbašcu. Navzoč je bil tudi fašistični general Bocchio, ki je imel ob tej priliki borben govor, v katerem je poveljeval Mussolinija in poudarjal, da se bo moral fašizem v še večji meri posvetiti vojaški vzgoji ljudstva, da se usposobi za veliko borbo, ki še čaka sicer obnovljeno Italijo za dosego njenih nadaljnjih ciljev.

Pred kratkim smo poročali, da si je izmislil fašizem nova sredstva, da bi nadlegoval naše ljudi. Od kar velja v Italiji zakon o obveznosti predvojaških vaj, so v vlogi tudi zakonske sankcije proti onim, ki se tečajev ne udeležijo ali pa jih zanemarjajo. Drugod po Italiji se te sankcije ne izvajajo rigorozno, v Juljski krajini pa se zlasti Slovenci in Hrvatje toliko bolj pogosto postavljajo pred sodišča in strogo kaznujejo. Pred sodiščem v Ajdovščini je bilo zaradi tega pred nekaj dnevi 22 slovenskih posestnikov iz Rihemberka, št. Vlada nad Vipavo, iz Lokavice in drugih krajev v območju sodišča, katerih sinovi niso redno zahajali k predvojaškim vajam, obsojenih na denarne globe po 50 lir.

Velik požar na Vipavskem

Preteklo soboto popoldne je nastal v Dobravljah pri Ajdovščini velik požar. Ogenj se je vnel iz doslej še neznanih virov in bil posestnice Ide Vovkove. Ker je bila močna burja, se je naglo razširil še na stanovanjski hiši posestnika Ivana Slokana in Marije Hrobatove. Na pomoč so prihitali zaislci iz Aidovščine, ki pa so se zaman borili proti plamenom. Rešili so le nekaj opreme, gospodarskega orodja in živine. Ogenj je do tal uničil vsa tri postojna. Škoda za enkrat še ni ocenjena, vsekakor pa sodijo, da je izredno velika.

Splovitev nove podmornice na Reki

V kvarnerskih ladjedelnicah na Reki so v aredu dopolne splovili v morje novo zgrajeno podmornico »Rubino«. Splovitev se je izvršila na zelo srečnem načinu. Udeležili so se je zastopniki civilnih, fašističnih in vojaških oblasti, med njimi poveljnič pulske pomorske baze admiral Castracane. Podmornico je blagoslovil sam apostolski administrator reške škofije Mechia.

Pariški „Jadran“ na svečanosti narodov

Po velikem tekmovanju v Parizu so udeleženci »svečanosti narodov«, ki se prireja vsako leto, krenili na turnejo, da se pokažejo tudi v drugih večjih francoskih mestih. Pot jih je vedla v Grenoble, Lyon, Nice itd. Skupno je na turneji okrog 1000 predstavnikov tridesetih raznih narodov. Jugoslovanski narod pa je predstavljala pričujoča skupina — pariški »Jadran« — o

kateri smo že poročali, da je ob nastopu v Parizu pod vodstvom pevovodje Mariborčana g. Draga Stanića doživelja najmočnejši uspeh in največje odobravanje. Kakor nam poročajo, je naša skupina tudi sedaj na turneji deležna posebne pozornosti zaradi slikovitih narodnih noš, pri nastopih pa ubira največ lovčik.

Važna pridobitev Črnomlja

Črnomelj, 31. marca
Črnomelj, obkrožen z rečicami Lahinja in Dobljanki, ima pravcati položaj polotoka, ki mu je že v dobi turških napadov pripadala ena glavnih obrambnih vlog. Črnomeljci si že leta in leta belijo glave, na kak način bi se dalo najenostavneje in najceneje uporabljati vodo iz omenjenih rečic za polivanje ulic v poletnem času. Ali na žalost je bilo dosedaj vsako prizadevanje brezuspešno, ker so je vsak dober način za polivanje ulic, ki bi imel svojo trajno in praktično vrednost, pokazal vedno predrag, posebno pa današnje težavne prilike. Zlasti bi se moralo veliko investirati, ako bi n. pr. položili posebne cevi s hidranti po mestu, medtem ko je cenejši način za polivanje ulic v tem, da bi se voda vozila s konji, do skrajnosti nepraktičen, slab in nezanesljiv iz več razlogov. Ne sme se pozabiti, da je naša glavna cesta proti kolodvoru ena izmed najjačjih prometnih žil Belokrajine, kor se po njej vsi ves promet in se prevažajo zlasti naše bogastvo: les in premog. Zato Črnomeljci zopet s strahom pričakujejo letošnje poletje, ker je v tem času zaradi velikega poletnega prahu življenje v Črnomlju, zlasti v stanovanjih ob tej cesti, neznošno. Kakor se čuje, se sedaj ponuja Črnomlju vendar enkrat izredno lepa in redka prilika, da bi se lahko v tem pogledu doseglo z malimi žrtvami od strani mestne občine nekaj praktičnega in dobrega, za kar bo nas lahko marsikatero mesto zavidalo.

Tukajšnja lesna industrija »Jugoles« namerava namreč črpati vodo iz reke Lahinja za svojo uporabo in bi v to svrhu položila vodovodne cevi preko živinskega trga, mimo Majerletove gostilne in stare žage do kolodvoru, ta načrt smatra trdka za sebe najcenejši. Na žalost pa bi bilo polaganje cevi po omenjenem terenu preveč oddaljeno od naše glavne ceste in bi naknadno odvajanje odcepiov bilo predrago za polivanje naših ulic. Da bi se s to izredno priliko okoristilo tudi naše mesto in prišlo z malimi stroški v posest dragocene naprave za polivanje cest, se je odločila trdka Jugoles v zadnjem trenutku, da svoj prvotni načrt spremeni in predloži mestni občini načrt in proračun za polaganje vodovodnih cevi po glavni cesti, ali vsaj v neposredni bližini glavne ceste. Vodovodna proga po tem načrtu bi bila sicer daljša za 250 do 300 m, kar na je v ostalem zelo malenkostna razlika. Kakor se govori, bi vsa ta dela financirala trdka Jugoles, mestna občina bi samo k skupnim izdatkom tekom časa v ugodno podanih obrokah prispevala gotov del. Ker pa imamo v to svrhu že poseben fond, ne bi bila to zanjo prevelika žrtev. Sedaj, ali nikdar več! Prilika je tu! Malo dobre volje, malo smisla za lastno zdravje in naš Črnomelj se bo lahko ponahal z dvojnimi vodovodni; za zdravo pitno vodo in za polivanje ulic.

Mr. S. V.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

100letnica litjskih sejmov

Litija, konec marca.
Ta teden smo imeli pri nas spet sejem: sredstveni imenovan. Kriza je zagrabila za vrat tudi naše sejme, v tolažbo pa smo posegli nazaj za dobro enega stoletja in smo pri našem občinskem tajniku skladatelju g. Petru Jerebu pobrkali v bormem občinskem arhivu. Važno listino imamo v roki, staro nič manj, nič več kakor celo stoletje in so jo imeli v rokah: sam tedanji cesar Franc I., njegov kancler grof Mitrovce (v kolikor je podpis čitljiv) in drugi odločujoči moške tedanje dobe. S posebnim pomembnim pismom so na dan 26. marca 1833. dovolili občini Litiji 5 sejmov, ki se vrše torej že celo stoletje: sredstveni, Florijanov, o svetem Rešnjem telcu, Mihelev in Miklavžev.

Važna listina je spisana na oslovski pergament in opremljena z velikim pečatom v leseni skatlici. Rdečega ogromnega cesarskega pečata, vtisnjena v vosek, pa ni. Naši županji stari časov so uradovali po domače. Hribovski so hranili občinski arhiv kar za stenskim podobami svete družine, naš trški ga je pa hranil na peči. Neko žimo, ko je županovl Segac (prednik sedanjih Slančevih) eden naših največjih bogatinov. Je pa županova dekla preveč naložila v peč. Listine na peči so se vnele, večina je zgorela, le dvoje, troje so jih rešili med njimi tudi seimski patent. Voščeni cesarski pečat pa se je raztopil in ocedil... Pač groteskna slika tedanjih

Fjodor Šaljapin

Najslavnejši pevec sveta.
PRIDE! PRIDE!

Pevski zbor Ferijalnega saveza v Mariboru

Mnogo je še idealne mladine, mnogo je še delavnih mladih ljudi, ki se zavedajo, da bodo nekoč zasedli mesta svojih očetov in se že sedaj pripravljajo na svoje poslanstvo. In mnogo teh se zbira v pevskem zboru Ferijalnega Saveza (Počitniške zveze) v Mariboru. Njih delo moremo precejšnje šele tedaj, ko smo pregledali njihov ogromni repertoar, katerega so že izvajali ali pa pravkar pripravljajo. Te dni je imel zbor zadnje vaje za svoj vsakoletni koncert. Nudila se mi je ugodna prilika, da sem prisostvoval njihovi vaji. Blizu devdeset mladih pevcev, samih dijakov, je pazno sledilo najmanjšemu migljaju vodje zbora prof. V. Schweigerja. Zadržila me je prožnost, s katero so izvajali pesem za pesmijo točno po določenem programu. Posebno polno je donela njihova himna »Naša pesem«, ki jo je zboru poklonil naš B. Adamič. Čudil sem se, da je toliko mladih, razigranih ljudi ostalo pri naporni vaji ves čas intenzivno pri delu.

Po vaji sem spregovoril s predsednikom zbora g. Milanom Geržljem nekaj besedi o zboru. Priporočeval je: »Naš zbor se je ustanovil pred dvema letoma poveljni iz pevec znanega mladinskega zbora mariborske Glasbene Matice. Ferijalni Savez nam je dal streho in delo se je pričelo. Zbor je vodil ves čas g. prof. Schweiger; za njegovo vztrajno delo mu gre naša največja hvala. Predsedoval mu je od ustanovitve do zadnje jeseni Albert Heric, po njegovem

Tako vreme škoduje Vaši koži!

Vendar se prav lahko obvarujete z Nivea-kremo! Nadrinite si temeljito vsak večer pa tudi podnevi, preden gredite na prosto, roke in obraz z Nivea-kremo. Tako Vam ostane koža nežna in prožna, odporna proti vetru in vremenu ter dobi ono milino in svežost, ki jo vsi tako ljubimo pri mladini.

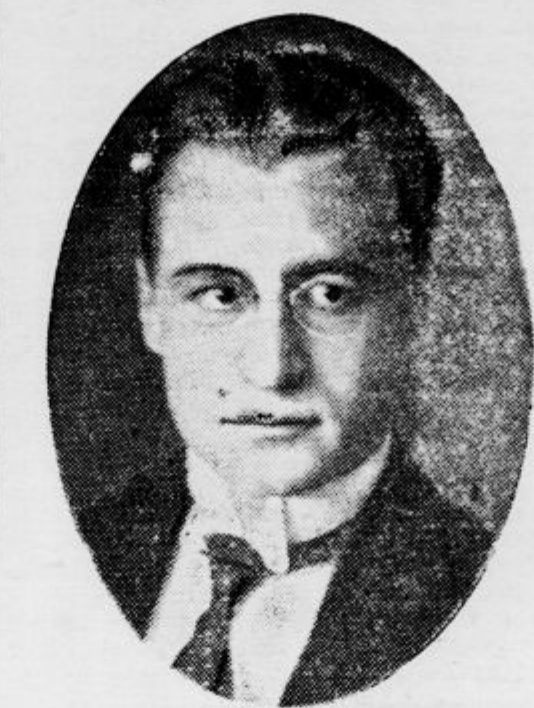
Sam dobro veste: nobene druge kreme ni, ki bi vsebovala eucerin in zato se Nivea-krema ne da nadomestiti

NIVEA-KREM: V dozah od Din. 6.—, 12.—, 25.—
V tubah od Din. 12.— in Din. 17.—

Velik koncert v Ljubljani

V ponedeljek dne 3. t. m. bo ljubljanska Glasbena Matica izvajala na velikem koncertu v Unionu Beethovno mojstrsko delo »Missa solemnis«. S to skladbo je Glasbena Matica že pred 31. leti dosegla velik uspeh. Čeprav v Ljubljani koncertov takega obsega niso več redki, bo vendar

Ravnatelj opere M. Polič

ponedeljski koncert dogodek v našem glasbenem življenju in višek letošnje sezone.

»Missa solemnis« bosta izvajala pevski zbor Glasbene Matice in operni orkester pod umetniškim vodstvom ravnatelja opere g. Mirka Poliča. Kot solisti bodo nastopili ga. Zlata Gjungerman-Gavella, ga. Bernot-Golobova ter gg. Julij Betetto in Gostič.

Koncert bo tedaj na največji višini, ki je pri nas mogoča. Ker je našudiranje tako ogromnega dela stalo vse sodelujoče izrednega truda in ker se temu primerno obeta tudi izreden užitek, smatramo za svojo dolžnost, da občinstvo še enkrat opozorimo na jutrišnji koncert.

ODSLEJ: SOLNCE PO NAROČILU!

Beljenje na trati brez solnca? Ni mogoče! Samo solnce beli perilo s pomočjo kisika. V kotlu kjer je Radion je vedno solnce! Radion pere in beli perilo sam — na milijone kisikovih mehurčkov opravi previdno to delo — oni spravijo čistilno peno mila sami skozi najdrobnejše gube. V najkrajšem času je perilo čisto in belo ko sneg.

Schichtov

RADION

DELUJE V KOTLU
KAKOR SOLNCE NA TRATI

R.14-33

Nekaj o Bušmanih v Kalahari

K predavanju, ki ga bo imel v četrtek 6. t. m. dr. V. Lebzelter pod okriljem prirodnoznanstvene sekcije MD

Kalahari je velika puščava v Južni Afriki in spada k Južno - afriški Uniji. Nizko grčevje, majhna slana jezera, pusta pokrajina, po kateri tečejo reke le v kratki dobi deževja. Podnebo je puščinsko-tropsko. Vkljub vsem naravnim, nedostatom živje v tej peščeni pokrajini ljudje. To je rod, pleme, še bolj rasa bušmanov ali kakor bi se po slovenski reklo grmovnikov ali grmičarjev (slovenščina se nima ustaljenega izraza za to raso). Ta rasa je bila dolgo časa uganja vseh znanstvenikov, in je v marsikaterem oziru še danes, dasi je že precej dobro preiskavana. Njeni glavni telesni znaki so mala rast, rumenkasto-rjava barva kože (torej ne spada med afriške črnce!), podolgovata glava, temne oči in temni lasje. Večinoma so ti ljudje suhi, vendar pa najdemo med njimi tudi bolj obilne posameznike, za ženske spol pa je naravnost značilno, da se mu nabira tolišča posebno na zadnjici (steatopigija). To nabiranje maščobe se dá isto veliti z grbami kamel in so ga spravili v zvezo s suho puščavo, v kateri žive grmičarji. V tej puščavi namreč ne raste skoro nič in tudi vode je malo, tako da so ti ubogi domačini mnogokrat izpostavljeni dolgotrajnim lakotam. Grmičarji so rasno danes sicer že precej določeni — gre za ostanek neke stare rase, za katero se sicer ne vé, odkod je prišla. Da ni bilo vedno naseljena v teh krajih, kjer je danes, je gotovo; saj vemo, da so jo tja pritiskali s severa visoko-

rasla črna plemena, z juga pa belci, ki so se naselili v Kapski pokrajini. Zanimiva je kultura grmičarjev, ki kaže na paleolitsko kulturo v Evropi, zlasti glede rib na stenah jam itd. Seveda ni več tako primitivna. Grmičarji žive danes večinoma od lova.

Mnogo še neresenih vprašanj pa se je posrečilo rešiti ali vsaj osvetliti g. dr. Lebzelterju, ki je bil z Dunaja poslan v Kalahari, kjer je bival med primitivnimi domačini dve leti. Nabral je mnogo etnografskih podatkov, mnogo predgovodovinskih najdb, mnogo mitologije, tako da imamo danes že nekoliko jasnejšo sliko o grmičarjih. Brez dvoma je to eno najzanimivejših in najstarejših ljudstev na svetu. Kdor pa hoče o Kalahari, o grmičarjih, pa tudi o črnih kmetih v pokrajini Ovambo slišati kaj več, naj ne zamudi edinega zanimivega predavanja g. dr. Lebzelterja v Ljubljani 6. t. m. ob 20. uri v Unionu!

Desetletnica novomeške Glasbene Matice

Novo mesto, 1. aprila.
Novomeška Glasbena Matica bo praznovala desetletnico obstoja s slavnostno prireditvijo 9. aprila popoldne v dvorani Sokolskega doma. Na sporedu so Grieg: »Pred samostanskimi vrati«, balada za ženski zbor in orkester in Bloudek: »V vodnjaku zbera v enem delanju že spored sam kaže, da je zastavila Glasbena Matica svoje najboljše sile, d pokaže javnosti, da ima 10 et resnega dela za seboj. Od sivega postanka sem je gradila, mnogokrat v prav težkih gospodarskih prilikah, neumorno na svoji izpopolnitvi in kakor kažejo uspehi, s plodnimi rezultati. Postala je za Novo mesto odlični kulturni činitelj, da smemo biti na njo ponosni.

Ko ji iskreno čestitamo k slavi, navajamo le par potez iz njenega delovanja. Pod strokovnim vodstvom poedinih zaporednih učiteljev Bojlova Oige, Petriča Kazimira, Hladnika Ignacija, Prosenca Rudolfa, Stanića Franja, Puša Ludovika, Rančaja Pavla, Fakina Albina, Fakinove Milke, Ropasove Zore in Šproca Draga je nudila v desetih letih glasbeni pouk v klavirju 430 učencem, v violini 113, poleg tega vsem redni pouk v teoriji, deloma v harmoniji, v mladinskem petju, deloma v pevskem zboru in solopetju in cela vrsta nadarjenih absolventov šole, ki so se posvetili glasbi kot življenjskemu poklicu (Hrašovec Silva, Ravnihar Marija, Andrijačič Neda, Kozina Marjan, Lesiak Stanko, Švroc Drago in drugi) kaže, da je sejala naša Glasbena Matica na rodovitna tla. Deležna je bila v tej dobi v priznanje svoje delavnosti večkratne velikušne podpore banovinske uprave, mestne občine in Mestne branilnice. To so glavni deli svojih velikih potreb je krila s članarino in ukovino.

Z zavolom Glasbene Matice vred na praznuje desetletnico tudi njen predsednik in ustanovitelj g. prof. Gurm, ki je vodi od postanka z večjo roko, s požrtvovalno zvestobo in iskreno nesebičnostjo. Tudi nemo veljajo naše čestitke učiteljica Zora Ronasova je zastavila svojo energijo, veliko truda in priprilnosti, da pripomore glasbeni slavnosti po polnega uspeha. Vam vsem prijateljem Glasbene Matice velja vabilo k jubilejnemu slavlju.

Naše morje

Crikvenica

največje kopališče na Jadranu. 4 in pol ure vožnje od Zagreba via Plase. 30 hotelov in penzionov. Tega leta velike svečanosti in znatno znižane cene. Informacije in prospekte pošljite Zdravni poverjenstvu in hoteli sami.

HOTEL MIRAMARE nasproti plaže. Lift. Družinski prostori. Toplo morske kopelji. Predsezona 65—80 Din.

DOM DR. SEIDL. 50 sob s tekočo vodo. Kopelji, garaže. Pension v predsezoni 65 do 80 Din.

HOTEL PENS. ESPLANADE vis-a-vis plaže. Popoln komfort. Tek. voda. Garaža. Popolna oskrba v gl. sez. 85—95 Din.

HOTEL PENSION SLAVIJA. 25 moderno opremljenih sob s tekočo vodo. Kopelji, garaže. Informacije gratis.

PARK HOTEL CRNKOVIC vis-a-vis kopal. parka. Dipl. kuhinja. Cene predsez. 65—70 Din gl. sez. 80—90 Din. Prospekti.

PENSION REST. WIEN. Nova moderna zgrada. Vis-a-vis kopališča. V sobah tekoča voda. Informacije gratis.

PENSION ADRIA. prekrasna, mirna lega. Predsez. 60—75 Din. Pod istim vodstvom: Hotel Miramare Crikvenica; Palace-hotel Zagreb

HOTEL-PENSION IVANČIĆ. v bližini pristanišča in kopališča. Tekoča voda. Popoln pension od 60—90 Din.

HOTEL-PENSION CRIKVENICA, nedaleč od pristanišča. Moderno opremljene sobe. Popolna oskrba od 60—75 Din.

PENS. REST. GJURASIN. novozgrajeno moderno urejeno poslopje z elegantno opremo. Tekoča voda. Pension v predsezoni 65—80 Din

PENSION DANICA. Kapanje pred samo vilo. Popolna oskrba 60—70 Din. Prospekti gratis.

PENSION EUROPA I. IVANČIĆ, neposredno ob kopališču. Hlana mešana hiša. Popolna oskrba od 75—85 Din.

PENSION »WIMMER« nasproti kopališču v lepi vili. Popolna oskrba 65—85 Din.

IZBRANE NOVOSTI

damskih plaščev od preprostih do luksuznih modelov nudi

F. LUKIČ, Stritarjeva ulica.

Domače vesti

Kasen sklep

Včerajšnji zagrebški »Morgenblatt« poroča iz Varaždina:

»Varaždinski židje so v znak protesta proti preganjanju židov v Nemčiji sklenili, da med seboj ne bodo več govorili nemško. Za one, ki hrvatsko slabo govore ali pa sploh ne, bo prirejen poseben srbohrvatski jezikovni tečaj.

Varaždin je že od nekdanje hrvatske mesto. petnajst let je v Jugoslaviji. A moral je priti Hitler s svojim terorjem, da se odločijo, naučiti se našega jezika ljudje, ki so v celini od rojstva med nami in od nas žive. Sicer pa to dejstvo ni toliko žalostno za nje, kakor za nas, za našo narodno pasivnost in suženjsko ponižnost.

SERPEX!

* Za cenjene naročnike, ki jim je potekla naročnina, je uprava »Jutra« včerajšnji številki priložila polovnice in jih naproša, naj blagovolijo obnoviti naročnino za drugo četrtletje, odnosno za mesec april. Prosimo vse, naj zaradi olajšanja poslovanja in zaradi reda v dostavljanju lista nakažejo naročnino v teku prvih dveh aprila, kakor tudi da poravnajo hkrati morebitne zaostanke. Le na ta način si naročniki zagotovijo pravico do »Jutrovega« zavarovanja za primer smrtne nezgode.

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova c. 12

največja izbira površnikov
in oblek za gospode ter deca.

* 25. letnica smrti pesnika Kranjčevića. Društvo »Cvrtica Zuporič« v Sarajevu priredi jutri proslavo petindvajsetletnice smrti znanega hrvatskega pesnika Silija Kranjčevića. Pri tej priložnosti bodo dnevi posetnikom odprta delovna soba pesnika, ki se nahaja v poslopiju sarajevskega muzeja.

* Spremembe v državni in banovinski službi. Z odlokom banske uprave so imenovani: Alojzij Jaklič za uradnika v 10. položajni skupini pri Higienem zavodu v Ljubljani; Marija Izlaker za strokovno učiteljico v 9. položajni skupini pri državnem osrednjem zavodu za ženske domače obrt v Ljubljani; Josipina Seljak za strokovno učiteljico v 9. položajni skupini pri državnem osrednjem zavodu za ženske domače obrt v Ljubljani; premešeni pa sta: Ivanka Cizelj, laborantka pri Higienem zavodu v Ljubljani, k zdravstvenemu domu v Mariboru, in Ana Čebela, uradnica pripravnica pri Zdravstvenem domu v Mariboru, v Higienem zavodu v Ljubljani. Imenovana sta: dr. Franc Repič za banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Planina v srezu brežinskem, Alojzij Mavrič pa za banovinskega uradniškega pripravnika pri sreskem načelstvu in Smarju pri Jelšah. Banovinski zdravnik dr. Janko Kalan, doslej zdravnik združene zdravstvene občine Grosuplje je v isti lastnosti premeščen k združenim zdravstvenim občinam Cankova s sedežem v Cankovi. Razveljavljen pa je odlok, s katerim je bil po potrebi službe dr. Josip Smola, banovinski zdravnik v Žužemberku, premeščen v Cerklje pri Kranju. Iz banovinske službe je bil odpuščen služitelj pri kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru.

OMIŠ PRI SPLITU

HOTEL BELLEVUE, nova stavba, tekoča voda. Penziji od 60.— do 80.—. Za daljše bivanje zahtevajo specialno ponudbo. 120

R. PAJK Vam očisti, pobarva in preoblikuje za mal denar
KLOBUCAR KLOBUKE vseh vrst
Sv. Petra c. 51 v najmodernejšo obliko.

Manufakturna in konfekcijska trgovina
F. I. GORIČAR, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 29

nudi veliko izbrano damskih plaščev za pomlad po jako nizkih cenah n. pr. navadni športni od 195.— naprej, uoljše vrste angleski, elegantna izdelava od 360.— naprej, Modri in črni rips plašči, najnovejše fazonne od 440.— naprej. Trenčkot, iz najboljšega gabardina od 480.—. Din naprej, kakor tudi damske obleke, bluze, krila itd. po jako nizkih cenah. Vsa konfekcija se izdeluje po prvovrstnih modnih žurnalih in lastnem ateljeju. Ako ni ugajajočega na zalogi, se po želji izgotovi tudi v 24 urah. 4070

Cenj. občinstvo vlijudo obveščam, da sem danes otvoril

GRAVERSKO OBRT

v Ljubljani na Mostnem trgu št. 5 (I. nadstropje) ter se priporočam za cenj. naročila, zagotavljajoč točno in solidno izvršitev po nizki ceni.

Joško Dolenc.

PRVOVRSTNA

JABOLKA

po izredno nizki ceni zopet na zalogi
pri Gospodarski zvezi.

Smo vprašali strica Miho:
Kam pa na nedeljo tiho?
Stric odvrne, se zasmije:
„K Slamiču, to se umeje!“

Iz Ljubljane

u. Odlikovanje. Včeraj ob 11. je gosp. ban dr. Drago Marušič ob navzočnosti višjih uradnikov banske uprave in številnih članov ruske kolonije izročil ge. Tereziji Jenkovi red sv. Save IV. stopnje in ge. dr. Grojter Jenko Eleonori red sv. Save V. stopnje, s katerima ju je odlikoval Nj. Vel. kralj za njuno požrtvovalno delo na socialnem in zdravstvenem polju. V svojem nagovoru je g. ban poudaril veliko požrtvovalnost obeh odlikovank, ki sta s svojim nesebičnim delom vedno kazali svojo veliko ljubezen do trpečih. V svoji zahvali je g. Jenkova poudarila, da ji je odlikovanje, ki ga sprejema z največjo hvaležnostjo, dana zavest, da je njeno udejstvovanje, vera in velika ljubezen do ožje in širše domovine ter njeno delo usmerjeno na pravo pot. Ga. dr. Grojter-Jenkova pa je izrazila svoj zahval za zagotovilo, da bo tudi v bodoče delovala z istim navdušenjem in požrtvovalnostjo na socialnem polju.

u. Poštni direktor dr. Janko Tavčar je v petek službeno pregledal novi poštni urad na Dolnjiški cesti, kjer mu je uprav-

SERPEX — ZA SPORT

— ZA PROMENADO

— ZA SALON

nik pošte razkazal ureditev in razvrstitev urada. G. direktor se je o vsem, kar je videl, izrazil zelo pohvalno, nakar mu je g. upravnik poročal se o tekočih poslih in opravilih. G. direktor je obljubil, da bo storil vse, kar bo potrebno, da se v polni meri zadosti željam prebivalstva v okolju tamkašnjega poštne urada.

u. Odlični književnik v Ljubljani. Jutri ob 20. bo predaval v Francoskem inštitutu g. Leon Pierre Quint, ki uživa ugled enega najboljših kritikov sodobne literature. Govoril bo o Gide-u, eni zanimivejših fig. današnje francoske književnosti. L. P. Quint je napisal o Gide-u tudi knjigo, ki velja za najpopolnejše delo o tem pisatelju.

u. Beethoven »Missa solemnisa«. Opozarjamo na ponedeljkov koncert Glasbene Matice ljubljanske, na katerem se bo izvajala Beethovna slavna masa za soli, zbor in orkester. V solo-kvartetu nastopijo ga. Gungjenac-Gavella (sopran), ga. Bernot-Golobova (alt), Gostič Jože (tenor) in Julij Betetto (bas). Zborovski part izvaja pevski zbor Glasbene Matice, orkestralni je v rokah opernega orkestra, ki je pomnožen z nekaterimi člani orkestra drugega društva in konservatoristi. Umetniško vodstvo ima ravatelj g. Mirko Polič. Opozarjamo, da so na razpolago še sedeži po 50, 40, 30, 25 in 20 Din, ostalo je razprodano, stojišča pa se lahko dobe še v poljubnem številu. Predprodaja je v ponedeljek cel dan od 8.—12. in od 14.—18. ure v knjigarni Glasbene Matice, nato pa od 19. ure dalje v veži pred Unionsko koncertno dvorano.

BARVE, LAKE, FIRNEŽ

in vse ostale pleskarne in slikarske potrebščine — ako hočete biti res zadovoljno postrženi — kupite le v trgovini

„LUSTRA“ — V. LAZNIK
Ljubljana, Gosposvetska 5. (poleg Slamiča)
Telefon 2753

Pri večjem odjemu znaten popust. 98

TEOKAROVIC, PARAČIN

Došlo je:
K sveže spomladansko blago za obleke in površnike.
A Cena in vzorci Vas bodo presenetili. — Kvaliteta enaka najboljšim inozemskim.

TOVAENISKO SKLADIŠČE
LJUBLJANA GRADIŠČE 4
135

Samo še jutri

razprodaja

P. Maždič

LJUBLJANA, Frančiškova ul. 10.

IZRABITE PRILIKO

Velika špijonažna afeta razkrinkana! Ženska izdala gibanje podmornice sovražniku! Velefilm po resničnih dogodkih iz svetovne vojne! Velenapelo!

ŠPIJONKA E 3

NEVIDNA FRONTA

Režija:

Richard Eichberg

Igralci:

Trude v. Molo, Karl Ludvik Diehl

Paul Hörbiger, Trude Berliner, Paul Otto

Kot dopolnilo: Naši kraljeviči na Bledu. — Najnovejši Foxov zvočni tednik in kulturni film »Hiti počasi!«

Predstave danes ob 3., 5., 7/8. in 10. zvečer.

Hitni kino Matica

Telefon 2124

Razprodaja

vseh vrst čevljev po tovarniški ceni,

otroških, fantovskih, ženskih in moških. — SAMO OD 3. DO 6. APRILA od 8. do 18. ure. — NE ZAMUDITE IZREDNE PRILIKE IN HITITE v Pollakovo tovarno na Sv. Petra c. 69

u. Glasbeno predavanje. Mednarodni glasbeni kritik g. Gerhard Krause bo predaval na povabilo ravnateljstva drž. konservatorija v Ljubljani v sredo dne 5. in v četrtek dne 6. t. m. ob 16. v Hubadovi perski dvorani in sicer v sredo o sodobni madžarski glasbi in v četrtek, dne 6. t. m. o sodobni poljski glasbi. Predavanje bodo pojasnjevali primeri na grafofonih ploščah. Ravateljstvo vabi konservatoriste in interese sploh k tem predavanjem.

u. Že 1. aprila smo dobili res pravo aprilsko vreme. Zadnji marec dan je pokazal vso nagajivost, ki jo bo najbrže uveljavil april. Deževalo je pomalem ves dan, včeraj pa je bilo jutraj precej oblačno in hladno. Na. že dopoldne se je nekajkrat pokazalo sonce in so se razpolžile megle, da so se hip nato spet strnile. Prav tako je bilo tudi popoldne, le da se je temperatura spet precej dvignila. Kakor reče, no, april obeta biti tudi letos prav muhast in rogovjast.

SERPEX — CENE NA ZADNJI STRANI LISTA

u. H koncertu PRK na državni klasični gimnaziji. Marljivi pomladek Rdečega križa na klasični gimnaziji bo stopil, kakor vsako leto, pred javnost tudi letos dne 6. t. m. s svojo prireditvijo v dvorani Delavske zbornice. Novost bo nastop mladinskega zbora, sestojčega iz prvo in drugošolcev, ki šteje 50 mladih grl. Tudi oktet, ki je z lanskim nastopom pokazal svoje zmogljivosti, se je lepo upel, posebno na svoji poletni turneji med koroškimi brati. Zapele bo tri pesmi, med katerimi bo najbrže najbolj usajala koroška narodna »Podamo v Skufec«, ki se je naučil na svoji turneji po Koroškem in ki je ob nastopu koroških pevcev v Ljubljani žela največ odobravanja. Višek programa je nastop Uroša Prevorskega, talentiranega mladega violinkega virtuozca, enega najboljših učencev državnega konservatorija iz šole prof. Jana Slaisa. Tudi mešani zbor, ki šteje 70 grl, nam bo dovršeno zapeel nekaj pesmi. Naš najboljši zborovski komponist Emil Adamič je skomponiral za ta nastop pesem »Da bi biva ljuba ura« po koroški narodni. Nekaj posebnega je dr. Kimovčeva se ne izvaja gorenjska koračnica, ki jo bo zbor zapeel kot zaključek programa in bo gotovo užgala poslušalce, da bodo po prireditvi strumno odkorakali iz dvorane. Mladinski kakor tudi mešani zbor bo vodil učitelj petja Luka Kramolič. Ker je dobiček prireditve namenjen počitniški koloniji slabotne, manj premožne dece, vabimo vse prijatelje mladine, da se te prireditve udeležijo.

u. Občni zbor krajevne organizacije JRKD za Poljanski okraj se je vršil 27. marca v gostilni pri Klemenčiču. Udeležilo se ga je skoro 75% organiziranih članstva. S tem so pokazali naši obrtniki, delavci, zasebni in javni nameščenci živo zanimanje za javna in organizatorična vprašanja. Predsednik g. dr. Klepec je v svojem govoru obrazložil članstvu pomen in potrebo nacionalne organizacije kakršna je JRKD in poročal o delu organizacije od ustanovitve. Posebej je še pozdravil mestnega načelnika g. dr. Dinko Puca in sreskega delegata g. dr. Cepudra. O društvenem delu v preteklem poslovnem letu je podal izčrpan poročilo tajnik g. Gregorčič ter očrtal smernice bodočega dela. Blagajnik g. Plegar ni izkazal posebno velikega društvenega premoženja, vendar pa v gospodarstvu občinske uprave. g. dr. Cepudra pa je poudarjal važnost organizacije, ki naj članstvo utrjuje v jugoslovenskem nacionalizmu. Pri slučajnostih se je razvila debata o potrebi intenzivnega kulturnega dela in o društvenem lokalnem. kakor je g. župan obljubil organizaciji pomoč, da dobi svoj društveni lokal.

u. Danes zadnja predstava »Sanghai. Ekspresa« z Marleno Dietrichovo. Danes ob 11. dopoldne predvaja ZKID v prostorih Elinkega kina Matice zadnjičkrat veliki Sternbergov film »Sanghai.ekspres« z Marleno Dietrichovo v glavni vlogi. Vsebinsko napet, zanimiv in krassen film, v katerem vidimo poleg tega še lepo kitajsko Ano May Wong, naj si vsakdo ogleda.

u. Socialno prireditve v korist brezposelnih pomočnic danes ob 17. v Delavski zbornici. Pester koncertni spored. Nizke cene za sedeže, stojišča brezplačna.

u. Upokojeno učiteljstvo ima svoj letni občni zbor svojega društva v četrtek, dne 6. aprila ob 15. uri, odnosno pol ure kasneje pri vsakem številu članstva. V »Novem svet« z običajnim dnevnim redom. Vabljeni vsi člani in članice!

u. Gasilno društvo v št. Vidu nad Ljubljano priredi danes ob pol 16. v Ljudskem domu v počastitev pokojnega društvenega tajnika A. Jeločnika igro »Vest« v režiji člana ljubljanske drame g. Frana Murgija. Čisti dobiček je namenjen za postavitev nagrobnega spomenika A. Jeločniku.

1 VAGON JABOLK

80 % mošankov proda 4765
VLADO PETRIČ, Smartno ob Paki.

STANOVANJA v novi vili

za julij ali avgust v novi vili, 5 minut od pošte pred Bežigradom: 1 3-sobno in 1 4-sobno komfortno stanovanje, vse pritlikline, vrt, ter 1 1-sobno stanovanje za hišnika. Informacije: Reklam Rozman, reklamno podjetje, Ljubljana, Gledališka 8. 4779

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, ušesu (Hensenshova), se uporablja naravna »Franz Josefov« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

u. Društvo »Sočac« je po 53 dneh iz Buenos-Airesa prejelo naslednje pismo: Sokol »La Paterna« z veseljem sledi razvoju in delovanju bratskega društva »Sočac«. Najskrajnejše želimo, da bi se sleherni Primorec, ki je našel varno zavetje in krun v bratski Jugoslaviji, organiziral v dobrobit našega izseljenstva. Mi tukajšnji Primorci se veselimo, ko čitamo poročila o vašem sodelovanju. Naša društva v Južni Ameriki so v slabih razmerah, ker ni prave edinosti. Pravo narodno društvo je tu samo Sokol — Ob koncu pisma prosijo rojaki za knjige, povesti, izročila, poljudne znanstvene razprave in tudi za šolske knjige. Radi bi imeli tudi slike narodnih mučnikov. Pismo je zaključeno z željo, da bi bratsko društvo tudi v bodoče uspešno delovalo in s prisrčnimi sokolskimi pozdravi. Društvo hkrati zaradi tega dopisa vse svoje člane, da bi po svoji moči prispevali k izpolnitvi želja rojakov v Južni Ameriki. Knjige naj se izročajo tajstvu »Sočac«, Gledališka 7-III.

u. Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani opozarja občinstvo, naj zavrne vse nepoklicane osebe, ki bi na katerikoli način hoteli v imenu društva komu izbiti denar, kakor se je to že zgodilo. Proti tem osebam, se bo sodnijsko postopalo! Člana društva pobirajo le odobravnice, ki imajo društvena pooblastila, s podpisom predsednice ge. Franje Tavtarjeve in blaginjskega gld. A. Likozarjeve.

u. Zdržba krovskih mojstrov v Ljubljani naznanja, da Ivan Janežič, švabičeva ulica št. 7 v Ljubljani, nima nikakršne obrtne pravice za krovstvo, ni izučen krovčar, ter nima pravice prevzemati krovskih del, na kar se opozarjajo vsi hišni poselstniki v izogib kazni.

Zaloga najlepših damskih plaščev v Ljubljani

A. PAULIN, Kongresni trg št. 5.

GARDEROBO

3904

vseh vrst snaži brez kvarjenja blaga, barva s stanovitnimi barvami IDEAL, kem. čistila in barvarna, Ljubljana, Kongresni trg 3

PROTI SONČNIM PEGAM ORISOL CREME

DAMSKI PLAŠČI!

vsak drugačen — vsak poseben zase — vsak eleganten

K. PUČNIK, LJUBLJANA
Selenburgova ulica 1, nasproti kavarni »Zvezda«

Dežni plašči in suknični vseh vrst za dame in gospode; za gospode vse oblačila po meri.

Zopet so enega zaklali pri Kajfežu v Florijanski ul.

Na ta račun bo vsako nedeljo ob 7. zvečer na raznju pečen janjček z lukom ljubiteljem te pečenke na razpolago. 4778

KLOBUKE

pomladne novosti, v zadnjih modnih barvah in oblikah, razne kakovosti dobite pri

Mirko Bogataj, Ljubljana
Stari trg 14. 4723

Sprejemajo se popravila. — Cene nizke.

Damski plašči zadnje novosti

Pred nakupom plašča za pomlad si oglejte brezobvezno zalogo dunajskih modelov po najnižjih cenah pri 3782

„NOBLESSE“
LJUBLJANA, Aleksandrova cesta št. 4

8 DNI KOLINSKE VODE!

vse vrste kot:

chypre, roža, ruska, vijolice, francoska, gardenia itd.

1/4 litra . . . Din 12.—

1/4 " . . . " 14.—

1/4 " . . . " 16.—

Drogerija GREGORIČ

Ljubljana, Prešernova 5.

NE POZABITE!

Zrebanje I. razreda 11. in 12. aprila.

SREČKE

drž. razredne loterije
kupite ali naročite
(z navadno dopisnico) samo pri srečnem glavnem pooblaščen. prodajalcu

BRISTOL

Novi Sad, Željezniška ulica br. 27. 4776

DAMSKE MODNE NOVOSTI!

za kostume, obleke, plašče itd., najnovejših vzorcev in barv ter

SVILE

za obleke in pijame si ogledajte v naših izložbah in trgovini.

REKLAMNE CENE:

Modno voleno za obleke od Din 28.—
Modno voleno za kostume od „ 62.—
Modno voleno za plašče „ 65.—
Svila, tiskana Din 18.— „ 22.—
Svila, gladka „ 15.— „ 35.—

Ogromna izbira — ugodne cene

NOVAK — Ljubljana

Kongresni trg 15 (nasproti numski cerkvi)

u. Sokol Vič. Današnja predstava »Gospoda senatorja« se zaradi nepredvidenih zaprek odpoveduje.

u. Opeklinam je podlegla. Včeraj smo poročali, da so pripeljali iz Dobrunj v občo bolnico v Ljubljani 14 mesečno delavčovo hčerko Lucijo Maroltovo. Dekletce je bila zelo lepa, imela je črne oči, ki jo je poparili na vratu in životku ter po levi roki. V bolnici so jo zdravili z vso vneto zavazeli za malo dekletce, a je ostal ves trud zaman. Mala Lucija je bila včeraj jutraj rešena trpljenja.

OKUSNI

pomladanski plašči

po zelo nizki ceni

Drago Gorup & Co.,

konfekcija, Miklošičeva c. 16, I. nadstr. 4762

u. Ljubezniv mož. Popoldne ob 16.35 je bila reševalna postaja pozvana na pomoč na Vodovodno cesto 22, kjer se je pravkar odigrala mala zakonska drama. Strojnik H. se je prepiliral s svojo 44 letno ženo Ivanjo nato jo je po med prepirom udaril z nekim topim predmetom tako močno po vratu, da ji je prebil žilo in je žena močno krvavela. Po dejanju je mož izginil, ženo pa je reševalni avto prepeljal v bolnico. Izsmilila je sicer precej krvi, toda ni nevarnosti za njeno življenje.

Adria prašek je boljši

u. Nekaj gorskih tisoč je ostalo še neproizanih od družbe »Divje koze«, ki se je vršila pretekli teden na Ljubljanskem velesejmu. Krzno je lepo, po ugodnih cenah. Naše dame naj ne zamude te ugodne prilike, da si nabavijo lepe boe. Blago se ogleda na Ljubljanskem velesejmu.

u. Večjo količino blaga, ki je ostalo v skladiščih preko roka bo prodala carinarica 5. t. m. ob 9. dopoldne. Razprodanih bo tudi 243 kg steklenih posod in motorno kolo.

DAMSKE PLAŠČE OBLEKE, BLUZE

ima v veliki izbiri

IGN. ŽARGI, Ljubljana

Sv. Petra cesta 11. 4719

KINO LJUBLJANSKI DVOR

Telefon 2730

Danes nepreklicno zadnjikrat
LUCIANO ALBERTINI
akrobat, kralj zraka, v vilenapeti pustolovščini

Lov za milijoni

Predstave ob 3., 4.5., 6., 1.8., in 9.
pri najnižjih cenah 2, 4 in 6 Din

„Zvočni kino Ideal“

Danes zadnji dan! Izvrstna šalo-
igra, pri kateri se boste nasme-
jali od srca!

SIEGFRIED ARNO

kot trgovski pomočnik, zaljubljen
kavalir in dedič milijonske zapu-
ščine.

Mayer & Comp.

(»Morice ima srečo«)

Lepa glasba! Novi, krasni slagerji!

Predstave ob 3., 5., 7. in 9. zvečer

Tel 33-87.

„ZVOČNI KINO“ SOKOLSKI DOM

Hans Albers in Anna Sten
v filmu krasnih posnetkov

Ena noč v Monte Carlu

Predstave. danes ob 15.15,
18. in 20.15, jutri ob 20. uri.

Pride: MAGLIJA ZAPADA.

CENE: 10, 8, 6, 5, 4 DIN

Slatinske tablete za
hujšanje odstranijo vso pre-
obilno toščo in Vas napravijo
vitke, mladostne in lepe.

Apoteka BAHOVEC, Ljubljana

u. Tenis prostori telesno-kulturnega
društva Atena so urejeni in se pričenja se-
zija že jutri.

u. Otvoril sem drogerijo na Krekovem
trgu in se priporočam Mirko Jančigaj.

Iz Celja

u. Iz politične upravne službe. Gosp.
dr. J. Vidmar, sreski načelnik v Radovljici,
je imenovan za sreskega načelnika v Celju,
g. dr. Orožin, sreski podnačelnik v Šmarju
pri Jelsah, pa za sreskega podnačelnika v
Celju.

u. Na Ljudskem vsenčilšču bo predaval
jutri ob 20. znani afriški raziskovalec dr.
Viktor Lebzelter, vodja antropološkega od-
delka državnega naravoslovnega muzeja na
Dunaju, o predmetu: »Dve leti med Buš-
mani v puščavi Kalahari in pri črnih kmetih
dežele Ovambo.« Izredno zanimivo predava-
nje bodo spremljale številne skioptične sli-
ke.

Naznanilo preselitve!

Cenj. strankam vljudno sporočam, da sem
preselil svojo slaščičarno iz Gosposke ulice
št. 26 na GLAVNI TRG št. 9 (v prejšnje
prostore tvrdke »Singer«) ter se priporo-
čam za blagohotno naklonjenost tudi za
bodoče! 4787

KARL MANTEL, slaščičar.

u. Sokolska mladinska teloradna akade-
mija se bo ponovila danes ob 16. v mestnem
gledališču.

u. Koncert pevskega društva »Ojke« se
bo pričel danes ob pol 16. v veliki dvorani
Narodnega doma.

u. Truplo pokojnega g. Franca Schauerja,
urednika »Deutsche Zeitung« v Celju, so
pripeljali včeraj popoldne s furgonom iz
celjske bolnice v Marenberg. Pogreb bo dan-
es ob 15.30.

u. Število brezposelnih polagoma pada.
Od 21. do 31. marca se je pri celjski ekspo-
zitoriji javne borze dela na novo prijavilo 88
brezposelnih (67 moških in 21 žensk), delo je
bilo ponujeno za 137 oseb (104 moške in
33 žensk), posredovani so bili izvršeni 116
(za 92 moških in 24 žensk), odpadlo pa je
50 moških. Dne 31. marca je bilo v eviden-
ci 1192 brezposelnih (1058 moških in 134
žensk) napram 1270 brezposelnim (1133
moškim in 137 ženskam).

ŠTEVILKE SO DOKAZI!

Moške obleke po 190, 240, 320, 450, 520 Din.
Solarske od 40 Din dalje. Hlače pumparice
od 60 Din naprej. Nogavice od 3 Din naprej
pri Franc Kolbezen, Celje, konfek-manuf.

u. Usoden padež. V Celju je padel 51-
letni brezposelni delavec Matevž Šmarčan
tako nesrečno, da si je zlomil na levi strani
rebro in si poleg tega nalomil več reber.
Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

u. Zopet tatvina kolesa. V petek 31.
marca med 19. in 20. je nekdo ukradel g.
dr. Alfredu Jahnrtu, urad. tvrdke D. Ra-
kusch, iz neke veže na Krekovem trgu 800
dinarjev vredno, črno pleskano moško kolo
znamke »Stryia«.

u. Nabavite si takoj nove srečke drž. raz-
redne loterije v predprodaji »Jutrac« v Cel-
ju, Kocenova ulica 2.

u. Elitni kino Union. Danes ob 16.15,
18.30 in 20.45 in jutri ob 16.30 in 20.45 zvoč-
na opereta »Kontesa plesec in dve zvočni
predigri.

Iz Maribora

u. Ljudska univerza opozarja na po-
membeno slovensko moderno umetnostno
razstavo v veliki kazinski dvorani. Danes
ob 11. bo predaval v razstavnih dvorani o
smernicah slovenske moderne umetnosti
umetnostni zgodovinar prof. dr. Šijanec. V
ponedeljek je rezervirana razstava poseb-
no za naše industrijske in trgovske kro-
ge, da si zamorejo mirno ogledati razstav-
ljene umetnine in si jih po svojem okusu
izbrati. V ponedeljek ob 20. bo predaval
naš gospodarski strokovnjak, ki je zastopal
našo državo na raznih gospodarskih kon-
ferencah v inozemstvu, bivši trgovski mi-
nister, senator in univ. profesor dr. Fran-
geš iz Zagreba o ekonomskem značaju
pakta Male antante. V petek bo znane,
niti raziskovalec Afrike, dr. Lebzelter iz
Dunaja predaval o svojem dvoletnem bi-
vanju v puščavi Kalahari. Skioptične sli-
ke!

u. Velezanimivo predavanje. V četrtek
bo predaval v okviru strokovno-kulturne-
ga cikla »Zveze mladih intelektualcev«
vseučiliški prof. g. dr. Fr. Veber iz Ljub-
ljane o temi: Dednost in osebnost. Preda-
vanje bo v veliki dvorani Delavske zbornice
ob 20.15.

u. Gostovanje g. Zlate Gjungenac-
Gavella. V četrtek 6. t. m. bo gostovala
v vlogi Margarete v Gounodovi operi
»Faust« primadona ljubljanske opere ga.
Gjungenac-Gavella, ki slovi kot naj-
boljša sopranistka. Gostovanje obeta pose-
ben užitek.

u. Protituberkulozna liga sporoča, da
je v prvem četrtletju nabrala za zgradbo
azila 30.972 Din. Vsem in vsakomur, ki
je pripomogel do te vsote, izreka PTL naj-
priskrbnejšo zahvalo. Dalje so poklonili PTL
veletrgovca g. Pinter eno puščico, ki služi
kot nabiralnik dinarskih prispevkov in je
nameščena v mariborski bolnici ter ponov-
no 100 Din, general Maister 50 Din, g. dr.
Franc Windischer 200 Din, gg. Gusel Al-
bert, Oset Miloš, Mariborska livarna g.
Peng 100 dinarjev in tvrdka »Zlatorog«
100 Din. Hvala vsem! — PTL je vsem hiš-
nim posestnikom v Krčevini razposlala na-
biralne pole za zbiranje dinarskih prispev-
kov v fond za zgradbo azila tuberkuloz-
nim. Vse občane, najemnike in hišne po-
sestnike vljudno prosi, naj se spomnijo
mesečno enkrat najbednejših in skromnih
a rednim prispevkom. Kakor v Mariboru,
tako bosta ligina inkasanta Koren Alojzij
in Potočan Mihael tekom meseca posesti
hišne posestnike v Krčevini.

u. Delavec kot faktor države je naslov
predavanja, ki bo danes ob 10. v prostorih
Narodne strokovne zveze v Delavski zbor-
nici, vhod iz Sodne ulice.

DARMOL
čokolada za odvajanje
deluje blago in zanesljivo
Ne škoduje!

Medicina od Ministrstva zdravstva in narodnega obrona
Št. 200 št. 5. 4. 1932.

u. Preizkušnja plinskega omrežja. Pri-
hodnji teden, pričenši 3. t. m. do vključno
8. t. m., vsakokrat ponoči točno med 2.30
in 3.30 uro se bo preizkušalo mestno plin-
sko omrežje. Ker zaradi točne ugotovitve
izgube plina na omrežju od tega, da se v
tem času nikakor ne uporablja plina, na-
proša vodstvo podjetja in vse konsumente,
da v splošnem interesu omrežja uporabo
plina v navedenem času.

u. Zasojena prvoaprilska šala. Neki tu-
kajšnji list je objavil predvčerajšnjim med
malimi oglasi tudi naslednji oglaš, ki so ga
pa prijatelji dotičnega obrtnika nameno-
ma podtaknili: »Zaradi opustitve moje ptič-
jereje razdeljujem brezplačno in posamez-
no ptičje perce, med njimi tudi žilante vr-
vice in sicer le prijateljem ptičev. Kletko
je prinesli s seboj. Paradiž, brivce, Koro-
ška cesta 7.e. — Včeraj se je pred ome-
njeno brivnico kar trlo ljudi vseh starosti
stanov in spolov s kletkami in rokavi. Malo
je manjkalo, da niso ogrejeni in potegnjeni
prijatelji kanarčkov demolirali brivnico.

u. Veliko izložbeno okno na ograji uni-
onske dvorane na Aleksandrovi cesti je
razbil včeraj kmalu po ponoči neki prena-
peti zagovornik namišljene morale. Debeli
šipa se je razsula v tisoče komadov. Zli-
kovec je nato jadrno pobegnil po Franci-
škanski ulici, vendar ga je neka priča spo-
znala. Grajski kino, ki je lastnik te izložbe
trpi znatno škodo.

u. Važno za avtomobiliste in motocikli-
ste. Dne 5. t. m. ob 20. bo v hotelu »Orel«
lovski soba, interesantno predavanje o pra-
vilnem mazaži motornih vozil. Predaval
bo g. inž. Struna od Vacuum Oil Company
Zagreb. K predavanju so vsi zainteresirani
vljudno vabljeni.

Fjodor Šaljapin

Najslavnejši pevec sveta

PRIDE!

PRIDE!

u. Nočni vltom. Včeraj jutraj je opazil
hlapec tvrdke inž. Šlajmer & inž. Jelenc v
Vrazovi ulici, da je bilo v noči vlomljeno v
pisarniške prostore, ki se nahajajo na dvo-
rišni skladišča. Takoj poklicani policijski
organi so ugotovili, da so storilci s ponare-
jenim ključem odprli dvorišna vrata, pre-
drli zid v pisarniško stranišče, od koder
so prišli v notranjost, kjer so v prvi pisar-
ni razbiti vrata blagajne in pobrali iz nje
850 Din, nato pa šli še v drugo pisarno,
kjer so na enak način odprli blagajno,
v kateri pa so našli le 500 Din. Premetali so
tudi vse predale po mizah, kar dokazuje,
da so se počutili zelo varne. Skupna škoda,
ki jo trpi tvrdka znaša okrog 5000 Din.
Policija se je poslužila pri zasledovanju
vlomilcev tudi svojega psa, ki je sledil ne-
znanec do Piramide, kjer pa se je sled iz-
gubila v gozd.

Iz Kranja

u. Gledališki oder Narodne čitalnice v
Kranju je eden najagnejših, obenem pa
gotovo eden najstarejših slovenskih dila-
tantskih odrov sploh, saj stopa letos že v
svojo 70letnico. Od obstoja pa do danes je
s svojimi številnimi, dobro pripravljenimi
in tudi literarno vrednimi deli nudil me-
ščanu, delavcu in preprostem našemu
kmetu tisto duševno hrano, ki mu je ni
mogla nuditi šola. Koliko zaslug za iz-
obrazbo naroda ima naš oder, priča vpo-
gled v bogate repertoarje posameznih se-
zon skozi dobre 70 let. Tudi letošnja sezo-
na je nudila bogat in pester repertoar. Kot
nekak zaključek te, obenem pa vstop v
proslavo 70letnice Narodne čitalnice vpi-
zori oder v četrtek 6. t. m. in v nedeljo
9. t. m. eno naših najboljših zgodovinskih
dram mladega, mnogo obetajočega knji-
ževnika g. Bratka Krefta »Celjski grof-
je«. Pri vzporeditvi sodelujejo najboljši
kranjski diletantje, poleg tega pa obeta
tudi nova inscenacija mnogo.

Sodba gospodinj je neizpremenljiva, da
sta DR. OETKERJEV PECILNI PRASEK
in VANILINOV SLADKOR neprekosljiva.

Iz Trziča

u. Orkestralni koncert Glasbene Mati-
ce iz Ljubljane bo drevi ob pol 21. v telov-
adnici meščanske šole, kjer se telovadnica
v sokolnici opravlja in ne bo gotova do
nedelje. Orkestralno društvo priredi popol-
den koncert na Golniku, nakar pride v Tr-
zič. Ko je bilo pred šestimi leti v Trziču,
je bila velika dvorana sokolnice nabito
polna letos bo pa telovadnica v meščan-
ski šoli skoro gotovo premajhna, zakaj Tr-
ščani imajo zelo redko priliko poslušati
take koncerte. Poleg izbranega sporeda na-
stopi tudi g. prof. I. Noč kot solist. Vstop-
nice dobite v Globočnikovi trgovini.

u. Nedelja in praznik na Kofcah. Od
pretekle sobote na nedeljo je prenočilo na
Kofcah nad 120 ljudi, okoli 50 pa jih je
odšlo v dolino, ker niso več dobili prenoči-
šč. Oba praznika je vladalo na Kofcah
izredno živahno vrvenje. Odlična smuka
na Šiji in okoli planinskih koč je osrečila
številne posetnike. Ker se je pokazala po-
treba še po večjem številu postelj, je do-
dala podružnica SPD v dom še 10 zložljivi-
vih. Gospa Kvedrova je bila kljub velikan-
skemu naveli kos svoji nalogi in so jo vsi
posetniki pohvalili kot najboljšo kuharico
in gostiteljico. Trst tako je bilo rekordno
obiskana smučarska koč na Zelenici, kjer
je prenočilo 76 smučarjev Smuka na Zeleni-
ci je bila naravnost idealna in bo taka
ostala še za veliko noč, zakaj njeni smu-
čarski tereni dobe solnce šele pozno po-
poldne in zato ostane sneg dolgo časa ne-
dotaknjen. Torej za veliko noč se izplača
pogledati na Zelenico.

Iziava

Podpisani Čuš Mihael, pos. v Mezgovcih,
obžalujem, da sem brez vsakega poudara re-
kel proti Vilčniku Antonu, gostil. in posest.
v Mezgovcih dne 26. II. t. l. besede. »Ti si
protidržavni element« ter se mu zahvalju-
jem, da je odstopil od kazenskega pregona.
Ptuj, dne 30. marca 1933.

4753

Čuš Mihael.

Naravna koža
ostane lepa z uporabo
mila, ki osvežuje, je bla-
go in prijetnega vonja.
Za vašo nego je samo

RIVIERA
MILO

Odlikovano v Londonu
in Parizu.

Iz Zagorja

u. Tragična smrt upokojenca. V petek
dopoldne je postal žrtev nesreče 68letni
Anton Marn, upokojeni kurjač nekdanje
steklarne v Zagorju. Zjutraj je na svoji
nilivici postavil kole za filozof in ko mu
jih je zmanjkalo, je odšel na hrib Rigel in
tam nasekal nekaj količev. Na precej strm-
mem skalnatem hribu pa se mu je sprožilo
kamenje pod nogami in skotalil se je ka-
kih 40 m navzdol. Rudar Alojzij Lukač je
videl s svojega stanovanja, kako se je ne-
srečni starček lovil za grmovje, ko pa mu
je pritekel z nekimi sosedi na pomoč, je
bil revež že v zadnjih izdihljajih. Ko je
prispeel zdravnik g. dr. Grum je bil Marn
že mrtev. Pokojnik je delal nad 45 let kot
kurjač pri steklarni in tudi pri podjetju
Abel in sinova, dokler ni bila steklar-
na ustavljena. Ker je ves čas plačeval prispevke
v Bratovsko skladiščno, si je tako rešil
skromno pokojnino.

u. Članov Vodnikove družbe. Ker je
dosedanji poverjenik g. Matko Šulin pre-
obložen z delom, je prevzel poverjenišvo
g. Fran Juvan, ki bo te dni pričel s pobi-
ranjem članarine. Vodnikova družba bo
tudi letos poleg pratike izdala tri krasne
in poučne knjige za dosedanja članarino
20 Din.

u. Poučno predavanje. Povodom dana-
šnje skupščine Kola jugoslovenskih sester
v Sokolskem domu se bo ob pol 15. vršilo
tudi zanimivo in poučno predavanje ge.
Čučkove iz Ljubljane o domači vzgoji
otrok.

u. Mletnica krojaške zadruge. Obrtni-
štvo litjskega okraja že skozi 30 let uspeš-
no deluje za svoj napredek. Posebno de-
lavna je krojaška zadruga. Ob 10 letnici
svoje obstoja je zadruga v Zagorju pri-
redila tečaj za šivilje, ki je trajal šest ted-
nov. Vodil ga je strokovni učitelj g. Kna-
felj, ki je s svojo spretnostjo in požrtvo-
valnostjo v največji meri vzpodbudil k de-
lu udeležence, ki so tudi sami z veliko vne-
mo obiskovali tečaj. Zadrugo vodi že vseh
10 let požrtvovalni krojaški mojster g. Jo-
sip Repovž.

u. Zaposlitev 30 brezposelnih. Število
brezposelnih se je tekom meseca znižalo za
okrog 100, kers se začela razna javna dela.
Te dni pa bo odšlo spet okrog 30 delavcev
na dela na cesti Ljubljana-Litija-Radeče.
Pri tem delu bodo letos posebno upoštevani
brezposelni rudarji iz trboveljskih revirjev,
ki z veseljem sprejemajo delo, ki sicer ni
dobro plačano, a je vendar veliko boljše,
kakor pa čakanje na občinske in druge po-
pore.

Iz Hrastnika

u. Prometne težave in želje. Govori se,
da bosta z novim voznim redom prihodnji
mesec uknjena osebna vlaka št. 716 proti
Zidanemu mostu in št. 620 proti Ljubljani.
Ta ukinitve je bila že nekdaj napovedana,
a se ni izvršila zaradi intervencij zasav-
skega prebivalstva, ki bi imelo z izostan-
kom teh dveh vlakov velike časovne in
tudi gnotne izgube. Potreba teh dveh zvez
je ostala ista in zato pričakuje prebival-
stvo, da mu važna zveza na obe strani le-
tos ne bo odvzeta. Celjsko mestno avtobus-
no podjetje je hotelo svojo progo podaljš-
ati čez Dol do Hrastnika in je bila ne-
davno že poizkusna vožnja iz Sv. Marjete
čez Dol v Hrastnik. Navzoči so pohvalili
vožnjo po lepi novi banovinski cesti do
mamske kapele, graja pa so del proge od
te kapele do Dola. Zaradi tega slabega de-
la je celjsko mestno avtobusno podjetje
opustilo načrt podaljšanja. Prebivalstvo
apelira na cestni odbor v Laškem, naj po-
maga do tega, da bi se uresničil načrt po-
daljšanja proge, ki je tako važen za naše
kraje.

u. V rudniku sta bila ta teden dva ših-
ta, sedaj pa se praznuje do vstevši 4. t. m.
Revirni rudarskim družinam bo v kratkem
razdeljen en vagon koruzne moke in zdro-
ba. Delo se bo brezplačno v rudniškem
konzumu. K tej akciji so prispevale ban-
ska uprava, Delavska zbornica in TPD.

u. Uradni drevi sreskega načestva se
bodo odšli naprej vršili v Hrastniku vsa-
ko tretjo sredo v mesecu. Tako bo prvi
uradni dan 19. t. m.

u. Sokolska deca uprizori v nedeljo 2.
aprila ob 17. v Sokolskem domu pravilčno
igro »Punčke živce«.

h— Kino predvaja danes ob 15. in 20.
uri film »Teinai Dunaj« in kulturni film.

Iz Novega mesta

u. Sporočamo vsem svojim cenjenim
odjemalcem in javnosti, da je tvrdka Sin-
ger, šivalni stroji d. d. v Novem mestu,
preselila svojo trgovino na Trg kraljeviča
Petra št. 20, v bivšo trgovino g. Blažiča
v hišo krojača g. Midorferja.

Iz Trbovelj

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam,
da sem zopet otvorila gostino v prejšnjih
lokalih. Točila bodem prvovrstna dolenska
in štajerska vina po znižanih cenah. Po-
strežba solidna! Za obilen obisk se pripo-
roča KRISTINA TRBOVEC, Trbovlje. 4718

u. Učiteljska stanarina in še kaj. Pre-
jeli smo: Dobro znanemu dopisniku »Slo-
venca« iz Trbovelj ne da žilica miru, da se
ob vsaki priliki obrega ob učiteljsko stana-
rino, ki mu mora biti hud trn v peti. Da
se mu kri vsaj malo ohladi in pomiri, ga
prav zaupno vprašamo, kako da je bila nje-
gova kosmata vest čisto mirna takrat, ko
je imel sam pristo stanovanje in povrhu
se od občine stanarino, po kateri se mu
še sedaj cedilo sline. Če mu še to ne bo
pomagalo, mu bomo postregli še z raznim
o delovanju v »bratovščini«, ki se je v njej
počutili nad vse dobro. A zdaj vse minulo
je...

Fjodor Šaljapin

Najslavnejši pevec sveta

PRIDE!

PRIDE!

Repertoarji

DRAMA

Začetek ob 20.

Nedelja, 2.: Ob 20. Hamlet. Izven

Ponedeljek, 3.: Zaprito.

OPERA

Začetek ob 20.

Gospodarstvo

Državni neposredni davki v novem proračunu

Kritične ugotovitve posl. Mohoriča v Narodni skupščini — Donos davkov je preliniriran previsoko — Poglavje o davčnih zaostankih

Objavili smo že pretekli teden prvi del govora, s katerim je narodni poslanec g. Ivan Mohorič v Narodni skupščini analiziral in stvarno kritiziral novi državni proračun. Danes objavljamo izvešček iz drugega dela govora, ki podrobno obravnava državne neposredne davke. G. Mohorič je o tem med drugim izjavil:

Narod najhuje čuti breme neposrednih davkov, čeprav predstavljajo komaj četrtino vseh državnih dohodkov. Neposredni davki so v novem proračunu prelinirani s skupno vsoto 1808 milijonov dinarjev. Ta vsota se mi zdi prevelika in bojim se, da je ne bo mogoče doseči. V proračunu za leto 1930/31 so bili neposredni davki določeni z zneskom 2011 milijonov dinarjev, v tekočem proračunu pa z zneskom 1663, tako da je novi proračun od tekočega za 145 milijonov višji. V primeri s tekočim proračunom so ostale neizpremenjene postavke za zemljarino (456 milijonov), za pridobitno (200), za družbeni davek (120) in za obresti (22 milijona dinarjev). Povišane so postavke za zgradarino od 260 na 270 milijonov, za rentnino od 30 na 60, za slušbeniški davek od 220 na 230, za davek na poslovni promet od 300 na 370 in za zaostale davke od 50 na 57 milijonov dinarjev.

Kakor vidimo, je povišanje največje pri davku na poslovni promet, kar gre na račun neodstojnosti zvišanja osnov za davke. No omer davek na uvoženo blago in na račun luksuznega davka. V primeri s normalnim gospodarskim letom 1926/27 so neposredni davki proračunani za 250 milijonov višje, čeprav ni dvoma, da je nacionalni dohodek najmanj štirih petin prebivalstva v tem času padel za preko 40 odstotkov. To nam kričee kaže, kako velika neukladnost je sedaj med davčno obremenitvijo in med nacionalnim dohodkom.

Vso našo pažnjo pa zasluži dejstvo, da kljub zmanjšanju državnega proračuna za okrog 3 milijarde dinarjev niso mogli dati nikakršnih davčnih olajšav z edino izjemo 20 odstotnega popusta pri zemljarini. V kolikor so vplačane davčne vsote nazadovale je to le posledica zmanjšane davčne moči prebivalstva. Ta davčna moč se lani ni zvišala, zato mora vzbuditi našo pozornost dejstvo, da hoče finančni minister kljub temu doseči višji davčni efekt. Storit bi mogel to le, ako bo pri vseh vrstah davkov poostri davčno prakso in še bolj po tenciral postopek, ki je že v prošlem letu izrazil toliko resnih komplikacij. Bojim se, da bo v taki situaciji še naraslo število ekskekcij, narasel pa tudi procent neplačanih davkov. Davčni obvezniki bodo prišli v skrajne težkoče ako bodo hoteli zadostiti zakonitim predpisom. Neprilike bodo tem večje, ker večina denarnih zavodov kljub tekočim predpisom uredb o reguliranju izplačil ne bo mogla ustroiti zahtevam davčnih obvezancev, ki bodo hoteli kviti davke iz svojih vlog ali tekočih računov.

V splošnem moram reči, da se državni proračun dohodkov ni v dvomljivi meri prilagodil gospodarski situaciji. Zgradarina je u. pr. vrgla v leto 1930/31 171 milijonov. Za prihodnje leto pa je predvidena z 270 milijoni, torej za 100 milijonov več. Tega zneska ne bo mogoče doseči, čeprav je bil z zakonom o naknadnih kreditih uveden tudi davek na nove zgradbe. Kar se tega davka posebej tiče, dela njegova diferenciacija vtis, kakor da se je hotela omejiti gradbeni delavnosti, ki pa nam je bila zlasti v sedanjih razmerah izredno dobrodošla. Resno dvomim, da bi davek na nove zgradbe mogel vreči več kakor tretjino vsote, za katero je povišana zgradarina.

Bolj realno je vzeta postavka za donos davka na poslovni promet, ki je prelinirana le za 70 milijonov več kakor v tekočem proračunskem letu. Da je povišanje kljub podvojitvi osnov za davčno omerito ter kljub obsevnemu vnosu in kljub vsemu davku razmeroma nizko, je treba smatrati kot priznanje, da se je notranji poslovni promet znižal za okrog 40 odstotkov.

Resno moramo razmisliti o vprašanju neplačanih davkov. G. finančni minister je v finančnem odboru izjavil, da znašajo davčni zaostanki v naši državi okrog 2700 milijonov dinarjev, torej skoro za 1 milijardo več, kakor znaša v novem proračunu skupna vsota vseh neposrednih davkov. Nujno se moramo vprašati, kako je sploh mogoče priti do tega, da je vsota davčnih zaostankov narasla do take izredne višine. Analizirati moramo tudi vzroke tega nezdružljivega pojava. Jaz kratkoma ne morem razumeti, kako je mogla finančna uprava v prejšnjih letih dopustiti, da so davki tako neredno plačevali. Interesiral sem se, koliko znašajo davčni zaostanki na področju finančne direkcije v Ljubljani, in izvedel, da dolgujejo vsega okrog 40 milijonov dinarjev, kar ni v nikakem razmerju z vsoto 2700 milijonov za vso državo. Ako bi se bilo tudi v drugih banovinah postopalo enako ostro, sem prepričan, da bi bila vsota davčnih zaostankov mnogo manjša.

Vse finančne neprilike, s katerimi se mora danes boriti država, bi bile na mah odpravljene, ako bi mogli iztirjati za ostale davke. Toda mi vidimo da predvideva finančni minister v novem proračunu samo 75 milijonov kot dohodek iz davčnih zaostankov prejšnjih let. To znači komaj 3 odstotke od skupne vsote dolgovanih davkov, kar moramo označiti za zelo nezadovoljivo.

Predobro poznam gospodarsko stanje prebivalstva in pomanjkanje denarja, da bi si mogel delati kakšne iluzije v pogledu izterjanja davčnih zaostankov. Opozoriti pa moram na psihološko stran tega problema in na posledice, ki lahko nastanejo za splošno davčno moralo v državi. Finančni odbor je že večkrat kritiziral odredbe § 14 novele k davčnemu zakonu. Po tem paragrafu je finančni minister pooblaščen, da more odpisati davke, predpisane do konca leta 1928. Postranska stvar je ali in v koliki meri se finančni minister praktično poslužuje tega pooblastila. Glavno je, da je bila taka odredba uzakonjena in s tem ustvarjen prejšnji. Zato ne smemo biti »nenadni« ako se del davčnih obvezancev sda, da bo z ozirom na težko gospodarsko stanje in ali bodoči finančni zakon v postrežnosti davkov, kar je bolj širokogrudno. Ne smemo se čuditi, ako poskuša ostati davke dožin

tudi tak obveznik, ki bi jih lahko plačal ker računa, da ga bo ob ugodni priliki finančni ali kak drugi zakon rešil njegovih obvez. Pošten davčni obvezanec je lahko po pravici ožaložjen, ako vidi tako lažno politiko. Kdo bi mu zameril če pride do mnenja, da veljajo davčni zakoni samo za oni del prebivalstva, ki pravočasno in redno plačuje predpisane davke. Nacionalna skupščina bi ne izvršila svoje dolžnosti, ako bi ob proračunski debati ne zahtevala, da se to vprašanje končnojavno razčisti in ne bi zahtevala garancij, da se bodo davčni zakoni v enaki meri izvajali za vse javne obvezance.

Notranje posojilo za javna dela v češko-slovaški

Prizadevanje češko-slovaške vlade za omlajenje gospodarske depresije so te dni stila v odločilno fazo. V četrtek je bilo češko-slovaški javnosti predloženo na vpis novo 5-odstotno notranje posojilo, ki naj služi izključno za izvedbo javnih del.

Najetje tega posojila je končni člen v verigi ukrepov, ki gredo za tem, prilagoditi gospodarsko življenje in denarno gospodarstvo povečini kupni moči denarja, ki se kaže v splošnem padcu cen.

Češko-slovaška spada med one vedno redkejšje države, ki nadalje držijo svojo valuto na zlati pariteti. Čim bolj se množijo število držav, ki so opustile zlati standard ali pa so morale dopustiti znižanje tečajne valute, pod zlati paritet, tem težja postaja konkurenčna sposobnost na svetovnem trgu za države s polnovredno zlato valuto, ki jih razmere prisilijo do tega, da z izrednimi ukrepi uredijo razmerje med cenami in dohodki ter med dolžniki in upniki. Svetovne cene v trgovini na debelo so (v zlati računano) padle v zadnjih letih za polovico in še več. Za isti denarni znesek v zlati valuti lahko danes kupiš mnogo več kakor recimo pred 3 ali 4 leti. To pa pomeni v stvari, da se je enota vrednostnega merila, ki je vezano na zlato, občutno povečala. Taka sprememba vrednostnega merila še ne bi predstavljala tako gude nesreče, če bi vse cene (na debelo in na drobno, za sirovine in izdelke) v enakem razmerju popustile in če bi v istem razmerju nazadovale tudi vsi denarni dohodki (davki itd.). Temu pa žal ni tako. Medtem, ko so cene agrarnih proizvodov in sirovin v trgovini na debelo silno zdrinile navzdol, se v trgovini na drobno razlika že mnogo manj ali pa sploh bistveno ne pozna. Cene za uslužnost so ostale v glavnem nespremenjene, prav tako cene za dolgoročni kapital (obresti), davki pa so povsod celo višji. Če bi imeli na razpolago idealno merilo vrednosti z nespremenjeno kupno močjo, tedaj bi videli, da je realni dohodek kmetijskega prebivalstva (zlasti v agrarnih državah) hudo padel, dočim se je v državah z zlato valuto realni dohodek od kapitalne rente v obliki nespremenjenih obresti bistveno povečal. V tem tihi eden glavnih vzrokov porušenega razmerja pri razdelitvi socialnega produkta in prekomerne brezposelnosti. Mnoge države so po vzoru Anglije to krivico namenoma ali pa po sili razmer deloma popravile na ta način, da so opustile zlato paritet.

Države, ki načelje vztrajajo na zlati pariteti, pa si morajo pomagati na druge načine, z izrednimi ukrepi v cilju izenačenja cen in znižanja obrestne mere zlasti za obilnice in hipoteke bodisi s konverzijami (Francija) ali s prisilnimi ukrepi (Nemčija).

Češko-slovaška je že pred tedni s posebnim zakonom uredila vprašanje znižanja obrestne mere v privatnem denarnem gospodarstvu. Vprašanje znižanja obrestne mere za javne dolge in privatne dolge na podlagi obilnic, pa je uredila z zakonom o kupnem davku, ki je pred kratkim stopil v veljavo. S tem splošnim znižanjem obrestne mere je sedaj stvarjen pogoj za uspeh emisije notranjega posojila za javna dela.

Zakon o kupnem davku uvaja davčno obremenitev obrestnega donosa notranjih državnih dolgov v višini 16 in dve tretjini odstotka ali ene šestine, ako da se n. pr. obrestni donos 6-odstotnega posojila dejansko zniža na 5 odstot. Tudi obresti zastavnih listov hipotekarnih denarnih institucij in obilnic (ki se glasijo na Kč) se znižajo za eno šestino. Hipotekarni dolžniki plačajo na dolg, ki je bil podloga za izdajo zastavnega lista, prav tako za eno šestino znižane obresti. Tako za državna posojila kakor tudi za privatna posojila na podlagi obilnic ali zastavnih listov se po tem zakonu za bodajo maksimira obrestna mera na 5 odstotkov.

Uvedba kupnega davka predstavlja za silen korak, ki ga narekujejo današnje izredne razmere. Povečanje kupne moči denarja je tako spremenilo razmerje med upniki in dolžniki, da je končno prišlo državo, da korigira nastalo neorazmerje s pravnimi sredstvi, ki nosijo obelžje zasilnega prava. Davek na kupone je v stvari prislina konverzacija na korist države, čeprav ostane obrestna mera obveznice nominalno nespremenjena (obresti pa se dejansko znižajo zaradi davka za eno šestino). Izredne razmere so prisilile državo, da z uvedbo davka na kupone krši celo e prejšnji zakoni dano obljubo, po kateri naj bi bili kuponi državnih notranjih posojil tudi za bodajo čase oproščeni vseh davkov in odteglajev. Sila ki jo narekuje čas, pa se je izkazala kot močnejša, kakor moč pravne kontinuitete. V stvari pa se imetnikom vrednostnih papirjev ni pravila nobena krivica, kajti znižanje obrestnega donosa za eno šestino še vedno ne izravna docela neupravičenega dobička v obliki povečane realne vrednosti obresti zaradi večje kupne moči denarja.

Zakon o posojilu za javna dela izredno določa, da se mora izkupično posojilo porabiti izključno za take investicije, ki bodo povzročile čim večje zaposlenje delavstva. Uporaba posojila za razne subvencije je izključena.

Ze znižanjem obrestnega donosa starih notranjih posojil je bil ustvarjen važen korak za privlačnost novega posojila, ki ni obremenjeno s kuponskim davkom. Vrh tega pa je novo posojilo opremljeno z raznimi ugodnostmi. To velja predvsem glede davčnih zaostankov. Davkoplačevalcu se odpiše 25% starega davčnega dolga (nastale

Zanimivo je tudi proračunsko poglavje, ki govori o monopolih. Po mojem prepričanju smo dosegli z zadnjim povišanjem monopolnih cen skrajno mejo konzumne sposobnosti prebivalstva. Od tega časa dohodki iz monopolov trajno padajo, kar priznava tudi g. finančni minister sam. V proračunskem letu 1930/31 so virgli monopolni dohodki 1779 milijonov dinarjev, v letu 1931/32 pa le še 1518 milijonov. Tudi letos ne bomo dosegli višje vsote. Zato ne verujem, da bi v novem proračunskem letu dosegli prelinirani znesek 1606 milijonov.

Glavno vlogo pri monopolu igra tobak; njegovi dohodki znašajo 90 odstotkov vseh preliniranih monopolskih dohodkov. Statistika tobačne potrošnje pa je najboljše slika materialnega nazadovanja kadičev. Cigarete Zeta in Sava so zabeležile v prvem letu konzum v iznosu okrog enega milijona komadov, v drugem letu še podrug milijon, a v prošlem letu preko 4,5 milijarde komadov, to je 90 odstotkov vse potrošnje cigaret, tako da odpade na boljše vrste samo 10 odstotkov.

no točen seznam blaga po kvaliteti in po količini. Le tako je mogoče prevzeti obveznosti točno izpolnjevati. Splošna situacija je razen v bukovem lesu precej mlačna. Bukovina suha se sedaj zopet išče, vendar pa se suho blago le težko dobi. V drugih in ogliju vlada popoln zastoj.

Borzna tržišča

ZITO

+ Novosadska blagovna borza (1. t. m.) Tendence mlačna. Promet 41 vagonov. Pšenica: baška okol. Sombor, Novi Sad, sred. njebaška, gornjebaška, sremska, baška po tiska 200—202,50, gornjebanat 197,50—200 (oves: baški, sremski, slavonski 97,50—100, 102,50; pomladni 66/67 kg 105—107,50, 4p58. Ječmen: baški, sred., 64/65 kg 100—102,50, pomlad. 66/67 kg 105—107,50. Koruza: baška garant. 59—61; za april, maj, junij 62,50.

S P O R T

Nogometni program na igrišču Hermesa

V Ljubljani bodo mariborski železničarji v revanži tekmi proti Hermesu izpolnili zanimiv spored treh tekem. — V Mariboru bo danes dopoldne veliko lahkoatletsko cross country tekmovalje, popoldne se spoprimeta Ilirija in Maribor.

Danes bosta odigrala na igrišču Hermesa dva slovenska železničarska kluba revanžno tekmo za pokal, katerega je podaril prometni minister. Hermes je v Mariboru sicer podlegel, ker je moral nastopiti brez svojega vratarja, toda v Ljubljani upa, da se bo revanžiral in pokazal, da s polno pravico nosi naslov prvaka 1. b razreda.

Za železničarje bo današnja tekma zadnji poizkus pred poudarjenim prvenstvenim tekmovaljem in bo močstvo pač napelo vse sile, da dostojno reprezentira mariborski nogomet, ki je že mnogim klubom prinesel razočaranje. Letos tega močstva še nismo videli v Ljubljani, a sodeč po dosedanjih rezultatih obeh tekmecev, se nam obeta izenačena in ostra borba.

Primorje v Sarajevu. V petek zvečer se je liga moštva Primorja odpeljala v Sarajevo. Slovenski predstavnik v nacionalni ligi bo moral proti Slaviji žalibog nastopiti v oslabilni postavi. Manjkal bo desni branilec Svetic, ki ga bo nadomestil Hassl, golgeterju Primorja Ermanu pa ni bilo dano, da bi zastopal slovenski sport na vročih sarajevskih tleh. Tekmo bo sodil g. Rosenfeld iz Zagreba.

Nogometna tekma bo danes popoldne med SK Hrastnikom in SK Zagorjem v Zagorju.

Službeno iz LNP. (Predsedstvo). Kot delegat LNP na prvenstveno tekmo SSK Maribor : Ilirija se delegira g. inž. Debelak.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Prvo moštvo mora biti zaradi odhoda na Jesenice ob 11.40 na glavnem kolodvoru. Moštvo bolanega Krivčiča potuje golman Goronc, Pišek I. sigurno. Zaradi trening tekme s SK Sparto morajo biti danes ob 14.30 v garderobi: Mrdan, Marjetič, Brvar, Habicht II, Janežič II, Strnad, Vrhovnik, Keržan, Race, Veljkič, Petrič, Ulaga, Sovinc, Vahen I.

ZSK Hermes (nogomet. sekcija). Ob 16. morajo biti na igrišču Poženel, Gvardjančič, Hirkčič, Lorbec, Skrijan, Gasperlin, Zdešar, Bal, Brodnik, Primar, Simčič I in II, Krpan, Martinec, Mihelak. Igra se ob 17. s SK Zadrugo.

TSK Slovan. Za prvenstveno tekmo proti Korotanu morajo biti danes ob 9. na igrišču Hermesa Lipovšek I, Marchiotti I, Pelicon, Galle, Uhan, Grm, Thuma, Cegljar, Poljšak, Ključec, Sluga, Bögel, Lipovšek II in Lumbur I in II. Biagajniško službo Fuček, nadzor na igrišču Poznik, stranski sodnik Ledg, reditelji: Jerančič, Grel in Rozman.

SK Reka. Za prvenstveno tekmo proti Disku morajo biti danes na igrišču Ilirija ob 9. ob vsakem vremenu: Pikič, Venturini, Bojan, Furlan, Koile, Drage, Nino S, Pike, Ane, Broni, Eržen, Oto. Istčasno sestanek vseh nogometašev v svrhu slikanja za verifikacijo.

NSK Sparta (SK Mars). Danes popoldne ob 15. trening z ASK Primorjem na igrišču Primorja Ob 14.30 morajo biti na igrišču: Zupančič, Majhenič, Ban, Dolinar, Jerab, Vlaj, Krašovec, Novak I in II, Jenko, Serš, Magister I in II, Vrhovec I in II, Zupanc, Klingenstein, Wohlfart, Blaj.

TSK Zadruga. Danes ob 16.30 naj bodo sigurno pri Müllerju: Nijo, Pečar, Trobec, Sinkole, Legrvič, Starmar I, II, III, Kobil, Praunseis, Pipp, Podrekar. Igra se s Hermesom.

TKD Atena (bazena sekcija). Danes ob 10. Trening za naslednje igralce: Mara, Pip, sa, Malka, Krista, Špela, Elza, Neta, Ica, Nana, Vida, Majda, Zora, Lada, Pina, Erika in vse ostale. Istčasno se sprejemajo nove članice.

NAZNANILO!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvorila na novo renovirano

restavracijo in kavarno

v bivših prostorih kavarne v šiški, Celovška cesta 87, 81.

Točila bom pristna ljubtomerska vina kakor tudi dolenski cvitček. Za dobro kuhinjo je preskrbljeno. Vedno gorka in mrzla jedila na razpolago.

Za obilen obisk se priporoča

4775 **Marija Vodnik.**

Blago za ženske obleke

svetlo, rožnato in perlatno, za zadnje novosti, velika izbira in znano solidno ceneno

R. MIKLAUC

Ljubljana

do 65; sremska garant. 61—63, banatska 60—62. Moka, baška, banatska, 02g. in 02g. 85—85, 24 315—335, 54 295—315; 54 275—285, 57 180—190; 54 6750—70. Otrbi: baški in sremski, v jutastih vrečah 60—62,50, banatski, v jutastih vrečah 57,50—60—Fizol: baški in sremski beli brez vreč 100—105

VINO

+ Vinsko tržišče v dravski banovini. (1. aprila) Z nastopom pomladi se je pričela tudi vinska kupnja nekoliko gubiti vendar še nezadostno za ta čas. Cene ne naraščajo, ker je ponudba precejšnja. Producenti prav v tem času nujno potrebujejo denar za pomladna dela v vinogradi. Razen tega morajo vina pretakati, pa bi se svojih zalog radi čimprej znebili. Navadna namizna vina se ponujajo po 2 do 2,50, boljše 2,75 do 3,50, sortirana 3,50 do 4,50, posebna kvalitetna pa po 5 do 5,50 Din.

Predtekmo ob 13.30 odigra IL garnitura Hermesa z SK Jadrantom, kot prvenstveno za 1. b razred in bo že sama ta tekma nudila dovolj napetih momentov, saj je Jadrant v nedeljo po izvrstni igri porazil lanskega prvaka Slovana, a druga garnitura Hermesa bo pač morala napeti vse sile, če bo hotela obvladati tekmeča.

Kot zadnji par nastopi ob 13. C moštvo Hermesa proti Zadrugi, tako da bo dana, snja revija Hermesovih nogometašev res popolna.

Vstopnina za vse tekme je minimalna, s tem je vsakomur omogočeno, da si ta hvaljevredno akcijo Hermesa ogleda.

Tekme se vrše ob vsakem vremenu.

CLARA BOW

svetovno znana igralka. Foxfilma more biti vsaki ženi kot vzor dovršene negovane in pote,

zato uporabljajte tudi vi Porenal Cold Creme, ki pronične zaradi svojih, koži starih, najfinjših sestavin v samo kožno stanje in razvija od naravnosti svoje blagotvorne delavnosti, ker čisti, osvežuje, obnavlja in pomlajuje tako temeljito, da se opazja že v najkrajšem času odlika se plemenite krema Porenal Cold Creme se uporablja običajno ponoči ali za jako suho kožo, dočim se priporoča za preveč mastno lice Porenal Creme (suha). Ta krema v ruje obnem obraz pred vsakimi kvaternimi vremenskimi vplivi, a je najboljša podloga Porenal pudru, ki je ne samo zamenjava neskladljiv, temveč zaradi svojih mnogih prekrasnih barv neobhodno potreben vsaki ženi, ki želi doseči trajen mladeniški, negovan in v resnici dovršeno lep izgled.

Porenal Creme (Cold ali suha) po 18 Din ter puder po 24 Din se dobivata v vseh boljših trgovinah, te stroke ali ju pošlje po pošti: Nobilpar parfumerija, Zagreb, Lica 34. Jelatičev trg 15.

Barvati lase...?

Enostavno in lahko s šamponom v tekočini

"Savoréal"

kateri barva. Da taem prekrasen in naraven sijaj. Dobiva se v vseh niansah od črne do zlatoplane — v vseh 10 stroko spadajočih trgovinah.

Depot: Cosmochemia, Zagreb, Smilčičeva ulica 23

Natečaj

za osnutek plakata za letošnji „Mariborski teden“

Prireditveni odbor »Mariborskega tedna« razpisuje natečaj za plakat za letošnje prireditve, ki naj podčrtavajo vse vrline Maribora in okolice posebno kot odlično letovišče. Osnutek morajo biti predloženi v naravni velikosti, to je 95x63 cm in v barvah prikladnih za tisk (največ 7 barv). Napis na plakatu naj se glasi »Mariborski teden 5.—15. avg. 1933 z opombo: 50% popusta na železnih od 28. VII. do 21. VIII. 1933.

Vsak konkurent se more udeležiti natečaja s poljubnim številom osnutkov. Razpisani sta dve nagradi: I. nagrada 1000 Din, II. nagrada 700 Din.

Vsi osnutki morajo biti označeni z geslom. Ime in točen naslov konkurenta mora biti v zalepljeni kuverti, ki nosi enako geslo. Razsodišče tvorijo: Dr. Fran Lipold, predsednik in župan mariborski; Rudolf Golouh, podpredsednik in podžupan mariborski; profesor Franc Baš; ing. arh. Saša Dev.

Rok za predajo osnutkov je 27. april ob 12. do katerega časa naj se oddajo osnutki na naslov »Mariborskega tedna« Maribor, Slovenska ul. 13. Vsi nagradjeni osnutki preidejo v last odbora Mar. tedna, osnutek ocenjen s prvo nagrado bo izvršen. Nenačrtovani osnutki se morajo dvigniti najkasneje do 31. maja t. l., sicer zapadejo v last Mariborskega tedna. Vsi osnutki bodo razstavljeni tudi širšemu občinstvu.

Maribor, dne 27. marca 1933. 4761

Kraljestvo mode

Piké

Tvorivo mednih sladokuscev je piké, ki je rafinirano preprosto in prav zaradi tega neprimerno elegantnejše od avile. Včasih je prevladovalo mnenje, da je piké preokoren. Toda v teku let smo se naučili predelati piké na tako graciozen način, da nas ta prvotna okornost nič več ne moti. Nasprotno, pomaga nam do novih, originalnih zamisli.

In ker cenimo letos črno-bele kombinacije bolj kot kdaj prej, se ne smemo čuditi, da je piké zavladal v vseh vodilnih modnih salonih. Vendar pa bogastvo kontrastov in eleganca nista edini prednosti pikéja. Skrivnost uspeha moramo iskati predvsem v nenavadni mladostnosti tega tvoriva.

Danes se pojavlja piké v mnogostevnih variantah. Največjo pozornost zaslužijo prage in pikéaste vrste.

Dasiravno je namenjen piké predvsem le okrasju, vendar namerava moda prinesiti tudi cele obleke iz pikéja, kakor tudi male jopice iz pikéja k temnim svilenim oblekam. Danes pa nas predvsem zanima piké kot okrasno tvorivo, saj se nam tudi tukaj odpira široko in zanimivo polje.

Predvsem velja poudariti, da niso zgolj obleke okrašene s pikéjem. Tudi kostumi in novi plašči imajo reverje iz pikéja ali pa vsaj malo okrasno cvetlico iz tega tvoriva.

Najbolj enostavno okrasijo iz pikéja ima model na naši prvi skici. Kratka jopica ima namesto reverjev dolgo progo iz pikéja, ki se ponavlja v obliki ozkih manšet na širokih rokavih. V krilo nosimo enostavno bluzo iz črno-belo progastega tvoriva.

Mnogo bolj komplicirano je okrasje na drugem modelu, ki predstavlja elegantno plaščino obleko široki reverji prehajajo v ozek ovratnik, ki se končuje s koletno stransko pentljo. Zanimivi in nenavadni so nabrani balončki, ki jih našijemo na tričetrt dolge rokave in zavežemo s trakovi iz pikéja. K taki obleki bo najbolje pristojal napol širok bel slannik.

Cela vrsta modelov zastopa takozvani »di-jaskie slog, ki je učinkovito enostaven ter izredno mladosten. Za primer nam služi naša predzadnja skica, ki predločuje nagubano obleko s dežijim ovratnikom, vrhnjimi rokavčki na ramenih ter manšetami iz iste ga tvoriva. Iz pikéja pa so nazobčana praga pod ovratnikom, žepi ter vrhnje manše-

te, ki se nekoliko manjše, kakor pa manšete iz blaga.

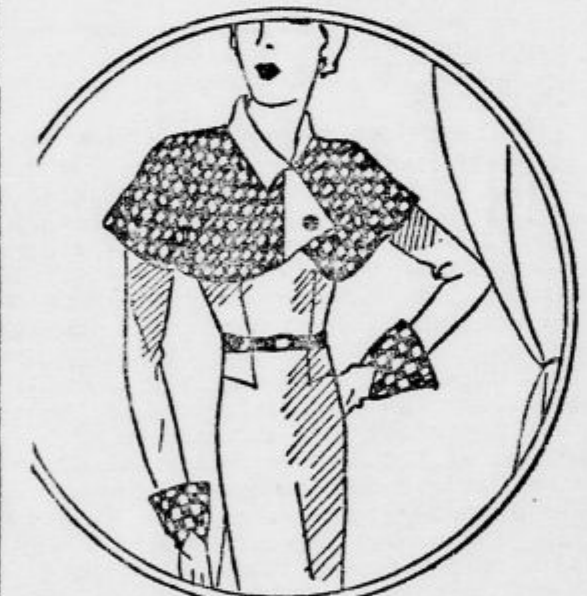
Pa tudi elegantne popoldanske obleke se s pridom poslužujejo lepšega svilenega pikéja. Misli mo si n. pr. temno svileno obleko s kepom, ki je obrobjen s cvetličnim vencem iz pikéja! Z istim cvetjem obrobimo tudi male poševne žepce. Seveda je dobro, če si poleg cvetličnega venca pripravimo tudi enostavne proge iz pikéja, ki jih našijemo na obleko namestu venca, kadar damo le-tega čistiti ali če si zaželimo večje enostavnosti (zadnja skica).

Od leta
1813
odlično
belo platno

Karirasto blago in usnje

je nedvomno prav nenavadna kombinacija, ki jo najlepše uporabimo za izletno obleko in ki je navzlic svoji orginalnosti enostav-

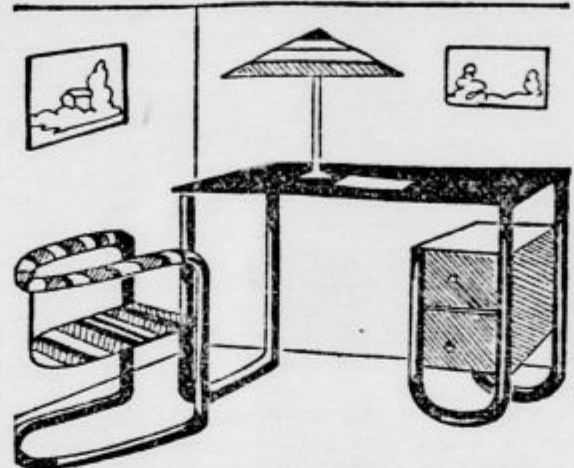

na in elegantna. V ta namen združimo karirasto obleko s širokim reverji z malo usnjeno jopico, ki se v barvi strinja s temeljno barvo karirastega vzorca. Letos so

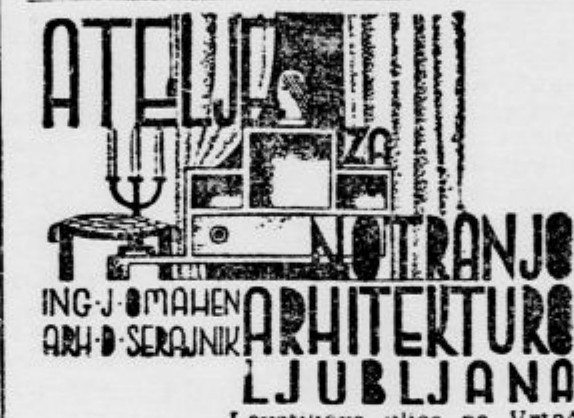
moderne vse usnjene barve in mirno smemo trditi, da je tak komad lep in praktičen. Seveda pa naj bo jopica izdelana iz gladkega usnja in ne iz jelenje kože, ki dobi madeže in se hitro onečedi.

Jeklo v »damski sobi«

Dolgo se je »boudoir« ohranil v svoji prvotni, preobloženi in razkošni obliki. Tudi tedaj, ko je svet obubožal in je nova doba ukazovala zahtevala »stvarnost« in »skromnost«, je »boudoir« še vedno ostal hrepenenje vsake razvijene žene. Danes je duh časa več noma že pomedel s takim

mehkužnim razkošjem. Tudi damska soba je smotrna, higienska in ne preveč dragocena. Zanimivo je novo pohištvo iz jeklenih palic, ki se povsodi udomač jo. Kot vzorec nam rabita pisalna miza in stol na naši skici. Zanimiva svetilka na pialni mizi je v istem slogu. Kot nekakšen kontrast tej »hladni« stvarnosti so stene, prepletkane v topli barvi in okusno okrašene s slikami.

Zdravniška posvetovalnica

P. V. Brezov sok je priljubljeno sredstvo za nego las. Naravni produkt konservirane s pridatkom salicilne kisline (2 g : 100). Najbolje pa je, če uporabljate že gotove pripravke, katere dobite v drogerijah. — A. P. R. Boleč na pod rebrom bo najbrž revmatičnega značaja. Poskusite s toplimi oblogami. — Krajčno potenje ponudi je brezpomembno. Dobro je umivanje z alkoholom. Če je voda sluzasta, se mora ogibati ostrih jedi in alkoholnih pijač. — L. L. v L. 1. Temna podplutba na mestu, kjer je bil žulj, je brezpomembna. Večkratne kopelji in obsevanje bi stanje izboljšalo. 2. Temno-zeleni izpljunki izvirajo lahko iz grla ali pa iz pljuči. Če ni drugih znakov, so brez nevarnosti. 3. Če vam alkoholne pijače povzročijo omenjene pojave, je najbolje, da jih opustite. 4. Pri glasnem govorjenju ponudi naj Vas večkrat zbude, zvečer se pa ogibajte težkih jedi. 5. Popolnoma nič ne more telesu škodovati, če se kajenje nenadoma opusti. — Čudna bolezen. Pri nepravilnem perilu je potrebna zdravniška preiskava, ker po opisu se ne da ugotoviti vzrok. Gotovo ste pa tudi živčno bolna. Priporočamo vam zdravilišče Dobro. — I. B. Če večkratna zdravniška preiskava ni dognala nobene pomembnejše organske napake, se pač mora smatrati, da so vsi opisani pojavi živčnega izvora, nastali vsled prestalega razburjenja. Sprememba okolice — za grlo je dober morsk zrak — vam bo stanje go-

Oskrbitna: I. razr. 100 Din, II. razr. 80 Din.
Zdravnik: DR. FR. DERGANČ
šef-primarji v p.

OTRPLI SKLEPI

se naglo umirijo

Brez odlašanja se morete naglo rešiti bolečin in otrplosti v sklepih in mišicah. Uporabite nalahno malo SLOAN-OVEGA LINIMENTA brez vdiganja, brez obnavljanja! Takoj boste občutili njegovo toplo pomirjujoče delovanje. Bolečine ponehajo.

Uporabljajte SLOAN-OVO mast tudi proti revmatizmu, bolečinam v križu, ishiasu, bolečinam ledij, bolečinam distorzije in kontuzije in proti vsem vrstam boleznim mišic.

DOBIVA SE V LEKARNAH IN DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

odstranjuje bolečine.

Odobreno od Min. Soc. Pol. o i Nar. zdr. S. Br. 4497 od 15. marca 1932.

lovo olajšalo. L. K. v S. I. Pri kroničnem ekcemu se je prav dobro obneslo mazilo Ilon. 2. Za izpiranje je svetlordeča raztopina hipermangana prav dobra. Razen tega vam priporočamo sedelce kopeli z izcedkom hrastove lupine. A. R. G. Za zdravljenje ishiasa pridejo sledeča zdravilišča v poštev: Daruvar, Dobrna, Koviljača, Krapina, Lipik, Niška banja, Rimske Toplice, Toplice pri Novem mestu, Topusko, Varaždinske Toplice. Posvetujte se še s kakim kirurgom zaradi eventualne operacije. — G. M. Zaradi bolečin, ki jih opisujete, bi bila potrebna zdravniška preiskava, da se dožene, v koliko je vzrok kaka organska napaka, oziroma obolenje. Po opisu soditi, pa imate le slabe žvece. Najbolje bo, če si privoščite daljši odmor v kakem hladnem gorskem kraju. — H. v Z. Šumenje v ušesih ima lahko različne vzroke. Če obstaja že tako dolgo, je kronični katar v ušesu, ki se nahaja tudi v grlu. Priporočamo vam morsk zrak. — M. A. R. Če je dosedaj redno perilo izostalo, oziroma se zakasnilo in samo malenkostno nastopilo, je verjetno, da ste zanosili. Ta verjetnost je še večja, če so se pojavili tudi drugi znaki: bruhanje, zjutraj, zobobol, elasti po bolj nenavadnih jedeh itd. — M. R. Belo perilo pogosto nastopi vsled slabokrvnosti. To bo tudi pri Vas vzrok, ker pravite, da ste blede. Pozdraviti je torej treba predvsem slabokrvnost s krepko hrano in primernimi zdravili. — Stanko, Maribor. Ker ste že vse poskusili, da odpravite lenost črevesja, vam priporočamo, da izpijete vsako jutro na tešče kozarec vode, večkrat tudi z grenko soljo. Poskusite vsak dan ob določeni uri z odvajanjem, tadi če ne čutite potrebe. Vegetarična hrana je dobra, ker so pa pri tem potrebne večje množine, bi bilo za Vas mogoče bolje, če jo deloma nadomestite z mesom, ki je bolj koncentrirana hrana. Telovadite naprej, seveda s polnim želodcem ni priporočljivo. — Božo. Na rast se v dobi, ko je organizem že skoraj končal svoj razvoj, ne da več vplivati. Gimnastika bo gotovo nekaj koristila, razen tega si pa lahko pomagate z visokimi petami. — Nada. Če ste tako podvrženi splavu, bi bilo najbolje, da se Vas v ženski bolnici v Ljubljani ali pa na kliniki v Zagrebu natančno preiščejo. — Franjo K. P. Edino pravilo je, da popolnoma zaupate vašemu zdravniku, ki Vas je tako uspešno zdravil. Če bi vam obsevanje škodovalo, vam ga gotovo ne bi svetoval. Po končanem obsevanju greste lahko še vedno v Dobro, ki bo vašim živcem nedvomno koristila.

to. — 19: Srbohrvaščina. — 19:30: Zdravstveno predavanje. — 20: Prenos programa iz Beograda. — 22:30: Napoved časa in poročila.

BEograd 12:05: Radio orkester. — 15:30: Narodne melodije. — 16: Popoldanski koncert. — 19:50: Plošče. — 20: Prenos opere iz gledališča. — Lahka godba. — ZAGREB 12:30: Odlomki iz oper in operet. — 17: Prenos zvočnega filma. — 20: Prenos opere iz Beograda. — PRAGA 19:25: Prenos vsega programa iz Brna. — BRNO 19:25: Kabaretni program. — 20:40: Pota Beethovskega dela. — VARŠAVA 17: Koncert madžarske glasbe. — 18:25: Lahka in plesna glasba. — 20:15: Operetni večer. — 22:45: Godba za ples. — DUNAJ 11:30: Koncert godalnega kvarteta. — 15:30: Mladinska ura. — 17:15: Lahka godba orkestra. — 20:10: Prenos mešanega programa iz Gdanskega. — 22:25: Plesni orkester stuttgartskih filharmonikov. — BUDIMPEŠTA 17:30: Klavirski koncert. — 18:40: Pesmi. — 20:10: Koncert Igorja Stravinskega. — 22:30: Madžarske pesmi s cigansko godbo. — RIM 17:30: Popoldanski koncert. — 20:15: Koncertni večer. — 22:10: Godba na pihala.

Torek, 4. aprila

LJUBLJANA 11:15: Šolska ura: Ptice selivke (G. M. Zor). — 12:15: Plošče. — 12:45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18:30: Nemščina. — 19: Historija Trogirja. — 19:30: Junaki današnjega časa: Doživljaji raziskovalca Fawceta v Južni Ameriki. — 20: Prenos programa iz Zagreba. — 22: Čas, poročila, salonski kvintet.

BEograd 11: Radio orkester. — 16: Popoldanski koncert. — 19: Plošče. — 19:30: Arije in pesmi. — 20: Prenos koncerta iz Zagreba. — Lahka glasba. — ZAGREB 12:30: Plošče. — 17: Lahka godba. — 20: Kompozicijski večer Iva Paraca. — 21: Koncert komornega tria. — 22:10: Godba za ples. — PRAGA 18:30: Sodobni skladatelji. — 19: Prenos Wagnerjeve opere »Tannhäuser«. — BRNO 18:30: Ves program kakor v Pragi. — VARŠAVA 17: Simfonični koncert. — 18:25: Lahka glasba. — 20: Poljuden koncertni večer. — 22: Pesmi. — 22:30: Godba za ples. — DUNAJ 11:30: Kmečka glasba na ploščah. — 12: Koncert godalnega kvarteta. — 15:20: Italijanske arije. — 16:50: Lahka godba orkestra. — 19:30: Prenos opere iz gledališča. — 22:10: Lahka glasba. — BERLIN 20: Orkestralen koncert. — 21:20: Nedokončana glasbeno dela. — 22:30: Nočni koncert. — KÖNIGSBERG 19: Koncert orkestra. — 20:10: Komorna glasba. — MUHLACKER 19:15: Koncert na citre. — 20: Zabaven program na ploščah. — 20:45: Nemški mojstri glasbe. — 22:20: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 18: Salonski in jazz orkester. — 19:30: Prenos opere iz gledališča. — Ciganska godba.

POPOLNA POGODBA

v smislu zavarovalnega zakona in ne kakor prostovoljna podpora ali dajatev je za vsakega naročnika »Jutra« nezgodno zavarovanje pri Zavarovalnici »Triglava«. Vi še niste naročnik?

Janko J. Srimšek:

Sluga Muharem

Muharem Salih je bil sluga. Moj sluga-Naborna komisija ga je pobrala nekje v Bosni. V okoliščini Tuzle. Kršen fantin. Visok vojaško mero in še precej zraven. V plečih širok dva komolca. V pasu tenak kakor stegnjena mestna gospodična. Roke — medvedje šape. Pod štiri prste širokim čelom. S črnimi grivami okroglenim, dva po močehosti še črnejša oglja, ki sta se s prostornimi ustni in kakor repa belim zobmi vred nenahoma smejala. Obraz koščat, od vetrov in sonca ožgan, pravičen, skoraj lep. Orlovski nos, podložen s črno kožo vranjega puha, in drobena brada ga kakor nista kazila.

Mesec dni smo ležali v grabnih. Peti dan se je niža izza zadnjega kosila, drugi — vsaj po povelju — odkar je iz nahrbtnikov izginila železna rezerva — prepečenca in mesnih konzerv. V žlebovih je rju trop sestradanih volkov. Trideset ljudi v vodu je prekinjalo sosedo, ki so nas pridno držali pod ognjem in zdavnaj sesuli v kup razvalin vse zveze z ozadjem. Prekinjali so komando, pasje življenje sebe in mene, ki sem sam bil lačen na pol smrti.

Muharem Salih ni godrnjal. Ni klet. Smejal se je iz svojih črnih oči. Stežajem se režal na — prostorna usta. Na vseh dvaintrideset zdravih zob.

Bi je, malo slaničice, s papriko naribane, glavico čebule s soljo, sirom in kosom pogače. Kaj, gospod kaprol Stojan? — je govoril v padenju — človeka Miniča, narednika.

»Prekleti ose! Kakšen kaprol? Že tri tedne sem narednik, svinja! Na raport pojdeš!«

»Raport? Govno, ne raport! Misiš bra-

tec, da smo v Tuzli v kasarni? Dobri stari časi so minili brez tebe. Novih takih ti ne boš uškal. Brez zamere! Če gospod kaprol ne bi slaničice in onih drugih žlahtnih in prožlahtnih stvari, gospod feldvebel bi jih, ha? Magari dva porcelona, ha?»

Stojan Minič, narednik, je zaškril, kakor bi mlet gramoz, siknil o nekem poslu, ki naj bi ga Muharem obavil sam s seboj okrog brzojavnega droga, se odplazil v zgornji konec jarka in se tamkaj zavalil na peščeno vrečo, ki se je bila utrjala iz prsobana.

Muharem je strumno udaril s peto ob peto, salutiral: »R-r-razumem!«, ravno tako togo naredil obrat za stoosemdeset stopinj okrog lastne osi, se počil s plosko roko po zadnjici, v isti mah se neusmiljeno spezdal in čez desno ramo sporočil: »Lahko me, bratec mili, poljubiš na puško, ki se je sprožila!«

... to pomeni, Muharem? Nesramnost! — Je, gospod poročnik, pokorno javljam. Sam se čudim. V usta nič, vetrov dosti! Vražje se mi spehuje! Vreme se bo spreminilo. Nam bodo prinesli večerjo? Čas bi bil, mislim pokorno, gospod poročnik. Niso nič telefonirali iz kuhinje?»

Poerabil sem ga za blatno bluzo na prsih in poskusil potegniti za seboj v liščino. Hrust bosenski se ni premaknil za palec. Le režal se je. Režal.

»Grem sam, gospod poročnik, pokorno javljam!... Nikar me za bluzo. Si roke umažeš, gospod poročnik. Uši se nalezeh. In stenic. Veliko bi pretrpel zaradi njih. Niso izšolane. Celo »Feuer einstellen!« jim zastoj konandiram, kadar se preveč razpaso po piščalih, prsih in glavi.«

»Muharem!«

»Na službo, gospod poročnik!« se je zavaljal kakor sveča.

»Kaj je to bilo z narednikom?«

»Nič posebnega, gospod poročnik, pokorno javljam. Stare račune, prav za prav obresti starih računov skladava v red.«

»Kaj?«

»Še iz civila, gospod poročnik. Z doma. Iz planine. Soseda sva s Stojanom. Jagnje sem si bil na pašo posodil iz njegove črede, ko je spal pod gromom. In me je tožil žandarjem za ovna, pokorno javljam. In so mi vzeli dva. Enega za njega. Stojana, drugega za sebe, žandarje. Dva najlepša. Najmočnejša. In tri dni bolhame so mi dali in peknajst z bikovko. Z žandarjsko. Z vitko in gibko kakor kača. Jaz sem požrl batine, oni — žandarji in Stojan me je rogače. Za cesarja čestitega in za Bosno prežušno in tužno!«

»Jezik si pregrizni, Muharem! Na besede glej!«

»Govorim, pokorno javljam, gospod poročnik, kar takrat nisem smel in kakor me še danes pamet nosi!«

»Tiho!«

»Čemu, gospod poročnik? Živo resnico sem povedal. Nikoli naj ne vidim, pokorno prosim, sedmih nebes in hurisk — vrag jim po materi — v njih, ako lažem. Alah je velik! Alah je bog!«

»Poberi se!«

»Razumem, gospod poročnik! Ali od tega ne bom sit. Gladem sem —«

»Jaz tudil!«

»Jaz tudil!«

»Pet ur dopusta prosim, gospod poročnik. In tvoj nahrbtnik.«

»Bedaki!«

»Hvala, gospod poročnik! Tolikrat si mi že tako dejal, da bom nazadnje res videl, da se ne motiš. — Lepo prostim, gospod poročnik.«

»Kaj bi z dopustom?«

»Lačna sva, gospod poročnik —«

»Ne morem! Ne smem!«

»Smeš in moreš!«

»Kam?«

»Ne vem. Zjutraj ti rečem, ko se vrnem.«

»Če te ubijejo? Zasačijo? Kdo bo odgovarjal?«

»Jaz! Greh na mojo dušo! Poznava se. Toliko mi menda zaupaš, gospod poročnik!«

»Da!«

»Prepustnico mi napišeš.«

»Kako?«

»Od desetih nocoj do treh zjutraj. Pridem do minute točno. Tako mi prerokove brade!«

»Bodi! Ali, Muharem — —! In nikomur iz moštva besede!«

»Ne budali bratec! — Oprosti, gospod poročnik! Hvala!...«

Sem ga pestil prve dni, ko so mi ga dodelili. Učil sem ga lepših manir in prosil, naj me ne tika, moj Muharem. Naj ne goni vraga z menoj. Vsaj pred drugimi ne. Najmanjše pred oficerji. Zavojlo reda. Ugleda. Zarežal se mi je — prekleto rezanje njegovo — zarezal se mi je krasnega dafa v obraz pred razvitim vodom in stotnikom — vezbalh mi v rezervi — razširil roke, zazijal se v nebo in vzkliknil: »Šta me mučiš, gospodine poročnik!«

Pa sam si. Boga ti tvoja! Jedan si! Tri ure sem ga ukazal privezati na drevo. Potem sem ga vzel k sebi. Za slugo. Vsi njegovi paidaši Bosanci in Dalmatinci so me vikali za njega sem ostal — to je — Muharem je iztresel stvari iz mojega nahrbtnika na kupček gnile slame v kotu najne luknje. Zraven je izpraznil še svojega. Tudi krušno torbo si je pripravil. In si privrževaljaval ono: »Tam u crnoj gori — jedan plamen gori —«

Par minut pred deseto sem prišel z iz-

menjave straž. Pri vohu v liščino me je Muharem vjel za rokov.

»Čas je, gospod poročnik.«

Izročil sem mu prepustnico.

»Do svidenja, gospod poročnik.«

»Čuvaj se! — Srečno!«

V jarku ga je požrla noč. — — —

Ob treh zjutraj je zarezalo poleg mojega ležišča:

»Pokorno javljam, gospod poročnik, tu sem!«

Iz tankoga sna, ki smo ga spali na fronti, me je vrglo na noge:

»Muharem —?«

»Na službo, gospod poročnik!« so se rečala nad menoj v medlem utripanju svečke iz okrvavljenega obraza prostorna usta in lesketajoči čekani mojega Salihja. »Kaj me gledaš, gospod poročnik? Aha! To! Nos sem si malo opraskal na žicah. — Vse v redu! Za fronto nič novega. V komandi vsi zdravi in celi. Gospodje v diviziji žro in pijo na žive in mrtve. Brigadir razpravlja z divizionarjem in oficerji iz generalnega štaba o načrtu za pohod na Pariz. In oni drohji Agnes, ki je prenočevala s teboj, ko smo bili v rezervi in si trdili, da je kitajska ali kakšna špijona, živa šampanjec v nedrje. Videl sem na svoje žive oči in slišal na rodna ušesa, ko jim je Petračič Mičenko, moj laco in kuhar v diviziji, nosil pečenko in solato na mizo. — Pobratim! Dizdareviću iz tretje čete, gospodu stotniku Hauserju služi — jo v prečnem jarku razbilo levo roko. Privekel sem ga k nam in oddal kaprohu — oprosti, gospod poročnik — naredniku Mičniku. Zapovedal sem mu, naj zbudi Lovrečiča, saniteca. — Provijant, gospod poročnik, sem prinesel. Izvoji ga prevzeti. Tole je — je snel nahrbtnik, ki mi visel čez trebuh — »tole je za ljudi. Četrt govelega stegna, nekaj krompirja, sofi, če-

Primarij dr. Černič:

Pravočasna operacija prinaša rešitev

Primarij dr. Mirko Černič, vodja kirurškega oddelka državne bolnice v Ljubljani, je predaval na večeri Zavoda za zdravstvo zaščito mater in dece o vplivu okolice na kirurške bolezni. Ker se nam zde ta izvajanja velike važnosti za vse prebivalstvo, jih s prijaznim dovoljenjem g. primarija objavljamo v obsežnejšem izveščku:

Clovek je zelo podvržen mnenju in vplivu svoje okolice; prav posebno so to čuti tedaj, ko zboli. Iz lastne izkušnje vemo to zlasti zdravniki, ki si pri kolikarj resni bolelosti ne znamo sami nič pomagati, tudi ob takih prilikah ko imamo za druge nasvete in receptov dovolj. V svojih izvajanjih hočem premeteti najboljše, saj kirurška obolenja in preiskati, koliko more okolica bolniku koristiti ali škoditi s svojim vedenjem in nasvetom.

Pred dobrim polstoletjem je bila kirurgija v glavnem stvar, to kar znači njeno grško ime, namreč nekako rokodelstvo. Kirurgi so se pečali zgolj z zdravljenjem ran (ranocelnistvo), z travnanjem izpahnjeh, njih in zlomljenih udov, drobljenjem mehurnih kamnov ter odpravo očesne mrene. Ko pa sta se uveljavila omama (narkoza) in omtviježje (anestezija), ki omogočata operacije brez bolečin, se je kirurgija neverjetno razvila in razmahnila ter se lotila prav vseh organov človeškega telesa. Tako se je zgodilo, da se dandanes ne označujejo za kirurška obolenja le ona, ki so zunaj na telesu, o čem vidna, dočim so bila druga notranja ali interna obolenja, marveč danes označujemo za kirurške bolezni vse one, ki se zdravijo z operacijami. Pri tem pa ne smemo misliti, da mora biti vsaka operacija krvava, z nožem izvršena; uravnavala zlomljenega ali izpahnjena uda na primer ni krvava, pa se vendarle šteje med operacije. Poznamo pa tudi obolenja, ki se zdravijo v raznih stopnjah različno. Tako se želodčna razjeda sploščka večino ma zdravi interno, t. j. z zdravili, dieto in ležanjem, pozneje, če interno zdravljenje ne rodi uspehov, pa z operacijo. Prav po učen vzgled za tako izmenično zdravljenje je pljučna jetika, ki je do pred nedavnim veljala še za popolnoma interno bolezen. Danes je pljučna jetika v nekaterih stadijih, rekel bi, skoro popolnoma kirurška bolezen to se pravi bolezen, ki se zdravi z operacijami.

Splošno znano je, da je treba obolele in vnete ude zdraviti tako, da čim več mirujejo. Isto je z jetičnimi pljuči: bolnik dobi tako zvani pneumothoraks, t. j. v brez-zrakno prsno duplino se mu spusti zrak ali kak plin, ki povzroči, da se pljuča sesedejo in umirajo, zaradi česar se obolelo leglo zaraste. Če to ne zadostuje ali če se napravijo v pljučih kaverne ali votline, se prereže na vratu živec, ki vodi do prepone, t. j. one široke mišice, ki zapira trebušno duplino proti prsni duplini. Posledica tega živčnega prereza je, da ta mišica ohromi, zaradi česar se razširi trebušni pritisk na prsno votlino in se tako stisnejo pljuča, da se sesedejo. V nekaterih primerih tudi ta operacija ne da zaželenega uspeha in tedaj je treba izluščiti 4, 8 do 12 reber ter jih deloma izrezati, da tako izgubi prsna votlina svojo koščeno oporo. Zda stisne pritisk vnanežga zraka oprsje in pljuča, s čimer se zožijo, oziroma zapro, votline v pljučih. Taka pljuča se pri dihanju več ne širijo in ne zožujejo — operacija so naravno mogoče le na eni strani — in človek bolezni s pomočjo zdravi itd. lažje premaga.

To sta dva primera, ki kažeta, kako daleč je moderna kirurgija že segla. Ogledno si sedaj najpogostejša kirurška obolenja, njihove znake in nevarnosti za zdravje in življenje ter premetimo, kakšno korist more biti za nje pametna in kakšne škode nespametna okolica.

Med vsemi boleznimi v trebuhu je najpogostejša in najnevarnejša vnetje slepiča. Edino pravočasna operacija ukinje najsilnejše in najhujše in to bolezen samo in nevarnost, ki iz nje izvira.

Pravočasna operacija pomeni operacijo čim prej, t. j. v prvih urah po začetku bolezni. Čim dalje se čaka, tem večja je nevarnost komplikacij, to se pravi, da iz

vnetja slepiča nastane vnetje trebušne mrene, oziroma, da se slepič in njegova okolica ognoji in se napravi gnojčavica ali absces. Ena kakor druga znači v najboljšem slučaju toliko težav, kolikor bi bilo dni, da je bila pravočasno izvršena operacija. Seveda pa se čisto pokažejo po takih zakasnelih operacijah razne komplikacije in nevarnosti: zarastline v trebuhu, ki človeku njegove žive dni grene življenje, v najhujšem primeru se mu zavijejo čreva, ki zahtevajo novo nevarno operacijo.

Kaj povzroča vnetje slepiča, tega točno še ne vemo. Znano nam je le toliko, da to niso kakšne posebne bakterije kot n. pr. pri koleri, tifusu, grižu itd., marveč, da se najpogostejše vnetje slepiča bakterije, ki normalno živijo v človeških prebavilih. Najpogostejša dognanja pravijo, da največkrat obole na vnetju slepiča oni, ki jedo mnogo mesa in se pri tem premalo gibljejo, dočim je vnetje slepiča v krajih, kjer se malo ali sploh ne hrani z mesom, skoro nepoznano.

Za ta nazor bi govorilo tudi dejstvo, da je vnetje slepiča izredno redko pred 5. letom starosti in da po 30. letu zmerom redkeje in v starejših letih le izjemamo še oboli kdo na njem.

Znaki vnetega slepiča so: bolečine ali vsaj čuden občutek, pritisk, žgocje bolečine v spodnji desni strani trebuha, ki se zlasti sploščka pojavljajo po vsem trebuhu in se širijo v križ. Bolniku se kaša, vzdiguje ali celo bljuva. Bljuvanje mnogokrat zapelje bolnika in njegovo okolico do tega, da vsi skupaj mislijo na želodčni katar, na pokvarjeno hrano in zaradi nje na pokvarjen želodec ali slično, dočim je bljuvanje v resnici le posledica draženja trebušne mrene in trebušnih živcev zaradi vnetja slepiča.

Bolečine v trebuhu in slabost želodca sta dva glavna znaka vnetja slepiča, pri čemer pa izredno pripominjamo, da se bljuvanje ne pojavi vedno. Poleg teh dveh znakov se pogosto omenja tudi povijanje telesne toplote in povišanje srčnih utripov. Zmota pa je naziranje in je že marsikomu zmešalo steno, češ, da ni nič opasnega, če je temperatura normalna in če število srčnih udarcev v minuti ni povečano.

Katera telesna temperatura je normalna? V knjigah stoji 37,2° Celzija. To velja samo če jo merimo v telesnih duplinah: v ustih, v nožnici, v danki. Pod pazduho merjena pa je vsaka temperatura, ki presega 36,5° C povišana, torej nenormalna. Mnogi si predstavljajo pod povišano temperaturo vsaj 38 in čez. Tem moram povedati, da sem videl in pri operacijah ugotovil najtežja obolenja slepiča, ki so imela temperaturo med 36,5° in 37,5°.

Tudi število srčnih udarcev, ki znaša normalno v minuti 72, ni vedno povečano. Dobe se slučajni, da je število celo zmanjšano.

Kaj sledi iz vsega tega? Kakor hitro kdo zboli na bolečinah v trebuhu, pa se te bolečine, recimo, v dveh urah ne poležejo, ako se dotičnik vleče in nečesar ne zavzija, tedaj je treba klicati zdravnika, da ugotovi, kaj je vzrok bolečinam. Bolnik sam velikokrat ne misli na to, zaradi tega je dolžnost njegove okolice, da ga na to spomni.

Ze prej sem povedal, kako se vnetje slepiča zdravi, kako uspešna je zgodnja operacija in kako nevarna je zakasnela. Naj navedem primer, ki sem ga pred kratkim doživel: 12-letna solarka zboli na bolečinah v trebuhu, zvrati bljuva. Otok seveda potopi materi, kateri pridejo na pomoč sode v hiši. Ena od teh dožene, da ima bolnica perilo, drugič v svojem življenju. Naravno, da trdi, da so bolečine in bljuvanje od perila, kar da je že velikokrat doživila. Posledica je sklep, da se čaka, in bolnico spravijo v postelj. Mir in vzdržnost od jedi in pičke bolečine in bljuvanje začasno pomirita, dokler četrti dan ne izbruhnejo znova s še večjo silo. Poklicani zdravnik dožene vnetje trebušne mrene in napoti otroka v bolnico. Takojšnja operacija v bolnici pokaže počen slepič in gnojno vnetje trebušne mrene, za katerim bolnica v par dneh umre.

Tu imate vzgled, kako usodno je vplivala nesrečna sodeča s svojo nesrečno trditvijo o perilu.

Takih vzgledov doživimo kirurgi žal mnogo. Ni namreč perilo edino, ki pri nekaterih ženskah povzroča bolečine po trebuhu in celo bljuvanje, dasiravno je znano, da se te stvari pokažejo pred perilom in navadno neha, kakor hitro se krvavi. Tudi marsikatero drugo obolenje kaže iste znake. Naj navedem le izvenmaternično nosečnost, razjedo v želodcu in črevesu, vezno kilo, zamot čreves, vnetje žolčnega mehurja, trebušne sile, ledvični kamne itd.

Vsa ta in še mnoga druga trebušna in izvenmaternična obolenja kažejo gori opisane dva glavna znaka: bolečine v trebuhu in želodčne slabosti. Tudi najizkušenejši zdravnik si mora mnogokrat beliti glavo, kje je izvor obolenja. In kako naj nezdravnik kaj drugega napravi, kakor da pokliče zdravnika, da pove svoje mnenje. In če tudi policani zdravnik ne pride do jasnejšega zaključka, je treba klicati zdravnika konzilij ali poslati bolnika v bolnico ali sanatorij, kjer bodo odločili, ali je takojšnja operacija potrebna ali ne. V takih nejasnih in zamotanih primerih namreč ni več najvažnejše kje je izvor obolenja, marveč določiti, ali naj se takoj operira ali ne. Izvor obolenja bo pokazala potem operacija.

V takih primerih se izkaže bolnikova okolica lahko za zelo koristno, lahko pa tudi za zelo škodljivo. Bolnik sam je večino ma brez jasne sode, njegovi najbližji sorodniki so mnogokrat čisto zmedeni. Na sosedih ali znaneh je, da pokliče zdravnika, oziroma zdravniški konzilij, pri katerem ne sme manjkati kirurga, kadarkoli gre za trebušna obolenja. Nikdar pa se naj ne dajejo takozvana domača zdravila kakor so v navadi: odvajalna sredstva, pijavke ali kakršneoli blažilne injekcije, ki zadevo še bolj zamračijo in otežkočijo pravilno sodebo celo zdravniku-specialistu.

Poleg trebušnih imamo še celo vrsto drugih kirurških obolenj, pri katerih se zgodijo največje nesreče, če se operacija ne izvrši pravočasno. Naj navedem le akutno vnetje golše in vnetja pod brado, ki povzročata, da sapnikov poklopce oteče in zapre sapnik, vsled česar se bolnik zaduši; potem spada sem vnetje srednjega ušesa, katerega posledica je velikokrat vnetje možganske mrene ali absces v možganih; sem spadajo tudi nečiste rane, ki skrivajo tolikrat bacile mrtvičnega krča — ali tetana; s pravočasno injekcijo sera se da mrtvični krč preprečiti, če pa izbruhne, ga je le težko ozdraviti.

Isto, kar velja o akutnih vnetjih, kjer gre za ure, velja o bulah, kjer gre za dneve. Na čelu bulam stoji rak. Rak je ozdravljiv, dokler je samo na enem mestu in se še ni razpasel daleč naokoli. Dokaz za to je rak na dojki: ženska trideset let in čez opazi na dojki zatrdino, ki pa ji ne dela težkosti. To jo zapelje, da se zanjo ne briga. Le pri kakih slučajih prikloni omeni sosed ali znanci o tem. Sreča za njo, če jo vprašanka napoti k zdravniku, ki jo pravočasno izroči kirurgu, da dojko operira in obenem odstrani bezgavke v pazduhi, kjer ima rak na dojki prvo postajo za razpasenje. Lahko vam zatrdim, da imam še zdaj žive slučaje, ki sem jih operiral na raku na dojki, pred desetimi in več leti. Žive še zdaj in so popolnoma zdravi, ker so prišli v času, ko je še bilo mogoče raka popolnoma iztrebiti. Kakor pri vnetjih, tako je tudi pri raku mnogo, mnogo odvisno od pametne ali nespametne okolice. Zdravniki, zlasti kirurgi, je zadnja instanca pri bolniku. Če vse prejšnje instance pravilno ravna, je stvar lahka in se izteče srečno, drugače je nesreča neizogibna, ker operater tudi ne more delati čudežev.

Nasvet za operacijo je dandanes lahek. Imamo narkozo ali omamo in razne vrste omtviježja, tako da si izberemo lahko vedno tisti način, ki najbolj prija bolniku, oziroma je njegovim močem najbolj prikladen. Operacije se vrše brez bolečin in nevarnost operacij je tem manjša, čim prej pride bolnik na operacijsko mizo.

Res je sicer, da ni operacija brez nevarnosti. Toda ali ni sploh vsak korak v življenju tudi nekoliko riskanten? Pomislimo na moderna vozila: kolo, motorno kolo, avto, aeroplan. Pa ali je vožnja s kmečkim zapravilcem čisto brez nevarnosti? In z železnico? Napadno in mnogokrat zlohotno je torej govorjenje, da je ta ali oni umrl na operaciji. Pravilno se bi moralo glati, da je umrl kljub operaciji.

Se par besed o neuspehih operacijah.

Zdravniki imamo dvojno dolžnost: da bolnika ozdravimo, če pa to več ne gre, da mu lajšamo bolečine.

Poglejmo še enkrat nazaj na vnetje slepiča. Kadar se je vnetje že razpaslo po trebuhu, je navadno tudi operacija brez uspeha. Navadno, pravim, ne vedno. Celo vrsto bolnikov sem operiral tako rekoč v zadnjem trenutku, pa so vendarle ozdraveli kljub temu, da je kazalo, da bo ves trud zaman. Ali ne bi bil vnebovpijoč greh, če bi jih bil pustil umreti, češ: saj je itak vse izgubljeno? Drugi so res da umrli, toda operacija jim je stanje olajšala, bolečine so zaradi tega, ker je vnetje dobilo otvor, ponehale. In tudi to je uspeh, ki ga z brez-

delnostjo ne smemo zanemariti.

Noben zdravnik in noben kirurg ni čudodelnik, vendar moderna medicina in moderna kirurgija zamoreta za naravnost neverjetne stvari, če jih dobijo pravočasno v roke. Pravočasnost pa je po zdravniških izkušnjah odvisna največ od oolnikove okolice. Če je ta pametna in uvidelna, je delo razmeroma lahko in uspeh siguren, če je nespametna, je težko in uspeh dvomljiv. Zenske imate najprej in največ dostopa tudi do bolnika, vaš vpliv je velik; izražajte eno in drugo pametno ter kličite v bolnično vedno zdravnika. Vaša zasluga ne bo nič manjša od onega, ki bo bolnika ozdravil.

Kulturni pregled

Prelom v sodobni glasbi?

Anonimnim konservatoristom v odgovor na njihovo beležko v »Slov. Narodu«:

1. »Die literarische Welt« je splošno priznan nemški kulturno-informativni list, ki mu doslej ni še nihče očital aresnosti. 2. Herbert Connor je urednik tega lista za glasbo in radio ter kot berlinski glasbeni publicist vsaj toliko pomemben kot kak anonimen ljubljanski konservatorist, ki je ljubosumen na vsako drugačno mnenje. 3. Očitati berlinskemu avtorju lokalnost in ostati anonimen ljubljaneec, se pravi, zagrešiti prvoaprsko šalo.

4. V izvrševanju kulturno-informativne službe se po podpisani tudi v bodoče prav tako malo oziral na mnenje anonimnih ljubljanskih konservatorstov kakor se je doslej. Resnim in možnim ljudem drugačnega mnenja pa je »Kulturni pregled« bil in bo na razpolago, če le imajo »nisi« za pošteno polemiko, češar pisec omenjene beležke ne morem priznati. —a.

Sergej V. Rahmaninov

Danes doživlja šestdeset let znameniti ruski skladatelj Sergej Vasiljevič Rahmaninov. Rodil se je 2. aprila 1873 v Onegi (gubernija Novgorod). Pozneje se je njegova rodina preselila v Petrograd in nato v Moskvo. V tih mestih, osobito pa v Moskvi, se je Rahmaninov izobraževal v glasbi. Ze l. 1892, so uprporili v Moskvi njegovo enodejansko opero »Aleko«, za katero je dobil zlato medaljo. Od l. 1897-98 je bil vodja Mamontove zasebne opere, leto dni pozneje je prišel kot vodja filharmoničnih koncertov v London, l. 1902. na Dunaj. Pozneje je živel kot operni ravnatelj zopet v Moskvi, dve leti pa v Dresdenu. Od l. 1908—11. je bil podpredsednik Ruskega glasbenega društva, l. 1912. pa je postal kapelnik carske opere v Petrogradu. Po komunistični revoluciji je bil preganjan v mozenstvo. Naselil se je v New Yorku, kjer biva še danes.

Razen opere »Aleko« je Rahmaninov spisal opere »Vitez-skopuh«, »Francesca da Rimini«, dve simfoniji, kantato »Zvonov«; več sonat, klavirskih koncertov in mnogo popevk. Rahmaninov je bil Edisonov sodruinik pri izpopolnjevanju gramofonskih plošč. V zadnjem desetletju ni kot skladatelj napisal nič pomembnejšega, nastopa pa kot klavirski virtuoz.

Razstava slik Matije Jame v Jakopičevem paviljonu bo odprta še ta teden. Opozarjamo občinstvo na ugodno priliko, da spozna delo enega naših največjih slikarjev in toplo priporočamo obisk zlasti onim, ki prihajajo v Ljubljano z podeželja. Ne dvomimo pa jih je tudi v Ljubljani še mnogo, ki bi lahko obiskali razstavo Jamovih umetnin.

Smrt največega bolgarskega igralca. Dne 23. marca je umrl Sava Ognjanov, ki so ga Bolgari splošno priznavali za svojega največjega igralca. Bil je umetnik svetovnega formata in je ponovno nastopal tudi v inozemstvu, zlasti še v Progi.

Ruski pisatelji in novinarji emigranti o položaju intelektualcev v sovjetski državi. Osrednji odbor Zveze ruskih pisateljev in novinarjev v emigraciji nam je poslal v priobčitev apel na kulturni svet, iz katerega posnemamo: »Za petnajst let ječ rusk narod pod jarmom nasilne vlade, ki tepta vse moralne vrednote, ustvarjene v tisočletnem kulturnem razvoju. Ta tiranija je od leta do leta neznošnejša. V zadnjem času je dosegla višek. Boljševiški nasilniži streljajo ljudi kar na tisoče. Cele vasi so bile uničene s stрупenimi plini; ljudi pa, ki so se jim kakorkoli oteli, so

pregnani v Sibirijo ali pa morajo delati v premogovnikih kot sužnji komunistične države. Profesor Černavin, ki je nedavno pobegnil iz nekega taborišča, kakor jih je toliko v sovjetski Rusiji, poroča, da je v letih 1930 do 1932 samo iz vrst njegovih strokovnih tovarišev ihtilologov bilo ustrejenih 25 oseb, 26 pa obsojenih na prisilno delo. Isti profesor je sestavil listo z imeni 70 ruskih znanstvenikov, ki jih je srečal v zaporih GPU in v koncentracijskih taboriščih. Ob strahotnih okoliščinah, ki vladajo v Rusiji, preti vsemu prebivalstvu — naj bo lojalno ali ne — nevarnost, da pogine od gladi.« Izdajatelj apel nato po-udarjajo, da njihovo združenje obsega vse politične smeri, zato je njihov klic po moralni pomoči ruskim intelektualcem tam objektivnejši. Sklicujejo se na hčerko Leva Tolstega Aleksandro, ki je v sedanjih Rusiji ponovila nekdanji klic svojega očeta: »Ne morem več molčati.« Obratoma se do vas vseh, ki lahko učinkujete z močjo besede in s silo svojega duhovnega vpliva, da dvignete svoj glas in ga združite z glasom, ki prihaja od groba Leva Tolstega ter pošljete mučeniki Rusiji blagovest: »Ne moremo več molčati!«

Slovenska knjižnica v Pragi. Vlad. Sin poroča v »Nar. Listini« z dne 25. marca pod naslovom »Praga središče slovenskega študija« o stanju Slovenske knjižnice, ki se nahaja v Klementinu. Njen katalog izkazuje danes že 179.839 enot, vsakoletni prirastek pa gre v desettisoče. Sedaj je gospodarska kriza prizadela tudi Slovensko knjižnico: njen proračun je bil znižan za nadaljnjih 100.000 Kč, kar se bo močno poznalo pri letošnjem nakupovanju novih knjig. Knjižnica ima poleg splošnoslovnega sklega oddelka samostojne oddelke vseh slovanskih narodov. (Slovenski oddelke vodi g. Oton Berkepec. Op. ured.). Vodja knjižnice je min. svetnik dr. K. P. K. Slovenska knjižnica je izdelala stvarni katalog vse od l. 1932. izdane literature, ki je danes edin vseslovenski bibliografski pri-pomoček za zasledovanje tekoče književnosti. Obisk knjižnice je zelo številen: Rusi, Ukrajinci, Čehoslovaki, Jugoslovenci in statistiki obiskovalcev zastopani s številko, ki presega 1000, med obiskovalci pa so tudi mnogi tuji iz najrazličnejših dežel sveta; skoraj vsi prihajajo v Prago zaradi slovanskih študij. Vlad. Sin. sklepa navedeno poročilo: Bilanca Slovenske knjižnice je od leta do leta odličnejša. To je dejstvo, ki nas mora veseliti. Slovenski knjižnici gre hvala, da Praga zopet postaja Meka proučevalcev kulture slovanskih narodov, kakor je bila nekoč v Šafa-fikovih časih.

Mednarodni kongres zgodovinarjev. V avgustu bo v Varšavi mednarodni kongres zgodovinarjev. Kakor poročajo listi, so priprave v glavnem končane. Priznalo se je že okrog tri sto domačih in tujih zgodovinarjev. Dolej je že 37 tujih znanstvenikov napovedalo predavanja iz poljske zgodovine, odnosno vsa v zvezi s poljsko zgodovino. Lidové Noviny ugotavljajo, da za čudo ni med njimi nobenega Čehoslovaka in da sploh ni točnejših podatkov o udeležbi iz slovanskih držav.

M. N. Germanova kot pisateljica. Slavna članica Moskovskega hudožestvenega teatra M. N. Germanova, ki si je ob gostovanjih v Ljubljani in Mariboru pridobila tudi naše občinstvo, piše — kakor poročajo praški »Narodni Listy« — svoje spomine. V pariškem »Vosroždenijcu« je izšel zanimiv odlomek, v katerem M. N. Germanova bistro označuje dramsko umetnost A. P. Čehova in se spominja tudi mile, priklupne osebnosti avtorja »Čejnjevoga vrta«. Germanova živi v Parizu.

bule in joja in kolač tobaka za pipo. — Tale revščina — je previdno odpenjal drugo optunjačo s hrbita in krušno torbo, »bo za naju, gospod poročnik. Krača in kos okajenih rebec. Sardine. Sir. Cigare. Cigarete. Kava. Čaj. Sladkor. Rum. Sveče. Konjak. Mast, zajamčeno čista iz divizijske kuhinje, svinjska — Alah naj mi oprosti greh. Štiri struce kruha. Vina bi bil rad, ali ni bilo steklenic pri rokah. Konzerve. Moka. Vžigalice. In še marsikaj — je Muharem skladal na vegasto desko ob zidu čudeže božje in dobrote, ki je o njih prazni trebuh komaj še sanjal. Požabil tudi ni! Hvala Bogu!

»Ali odkod vse to, Muharem?«
»Ej, za to se ne vprašuje. Poglavito je, gospod poročnik, pošteno nabita bisaga.«

»Govori, Muharem, otrok božji!«
»Aha! Ne več bedak. To ti zapišem v dobro, gospod poročnik.« se je režal falot. »Od kod neki, ako ne iz provijanturne. In kar brez knjižice. Grčič Juro, laco, je stražaril. Tri deske za magacinom sva odmaknila pol ure pred eno, dvaset minut pozneje jih zložila na njihovo mesto. Ob eni je Juro oddal razvodniku in novi straži službo v popolnem redu.«

»Vlomila sta v provijanturno?«
»Z bajoneti in lopatami. Kaj sva mogla, gospod poročnik? V volškah smo in vsakdo se bori za ono, česar nima. V Bosni pretužni in tužni za žandarje, za čast carja čestitega in slavo domovine tukaj na fronti za takele malenkosti. Je tako ali ni, gospod poročnik?«

»Posledice, Muharem?«
»Bova videla jutri, gospod poročnik, ko bodo fantje iz zglednih čreves driskali, da bo smrdelo vse na ono stran do sosedovih okopov. Alah je dober! Alah je Bog! — Vlečem se. Truden sem. Nanosil sem se težje od mule pri strojinah. Pokorno ti

želim, gospod poročnik, lahko noči!

Iz kupa v kotu je poiskal umazano krpo. Preprogo za molitev. Spoštljivo jo je pogledal po tleh, obrnil se proti vzhodu, pokleknil, vzdignil roke in zamolil trinosemdeseto suro iz korana: »Gorje njim, ki utrgujejo mero: njim, ki zahtevajo zvrhano mero, kadar drugi dajejo, in manje merijo, kadar sami dajejo. Mar mislijo, da se ne bodo prebudili strašnega dne? Onega dne, ko bodo ljudje stali pred Gospodom neba in zemlje —

★
Da, driskalo je fante. Črvičilo jih, da so se v svojih mukah morali smiliti samemu nebeskemu očetu. Z lopaticami so blato metali čez prsobran. In smrdelo je. Smrdelo pod oblake, ne le toliko, kakor je prerokoval in obljuboval Muharem. Kako ne bi? Sestradahi želodci niso prenašali, niso mogli prekuhati težke hrane. Moji in Miničevi nauki in nasveti, ko sva ljudem delila meso in drugo, so bili bob ob zid. Komaj osmojeno meso na tlečih trščicah iz polomljenih puškinih kopit in ročajev z lopatic, je na skrčeno črevesje delovalo nalik ricinusovemu olju. Z Muharemom sva jim raztočila nekaj mame, vsakemu ščepec, ali kaj bi kaplja v morje.

Muharem je vihal nos. Zmerjal. Ujedal in se rogal na levo in desno. Kapor — narednik Stojan je šel s puško nad megla. Grozil mu, da ga pišne, kakor divjega merjasca v škodi. Muharem se hujši. Še obistnejši. Polovico svojega krščenega Jura je že nosil na varnem pod kapo. Vrtno se mu je v glavi. Lahko njemu! Ali je povilo in zvililo tudi njega. Kar nenadoma se je prelomil. Izbulil je oči na belo, spel zobe in hlačni jermen, grdo se nakremžil in se vrzel v jazbino nad ostalo polovico ruma. Na dušek ga je izlil v grlo in se stresel kakor moker cucek. Nič ni pomagalo.
»Hajde, Muharem, tudi ti!« je zastokal.

»Kaj strmite, kakor bik v nova vrata!« se je zadril na uboge zelence v jarku. »Tudi jaz sem na vrsti. Ali Muharem, Alah naj mu da zdravje, se ne bo poganil kakor se vi! Muharem razume posej drugače! Ho — op!« Z enim skokom je bil vrh jarka. Na prsobranu. Čez megla. Zapodil se je deset, petnajst korakov nizdol. Obstal. Smukoma so mu hlače spolzele z beder. Obrnil je platišče na sosedovo stran. In zaregljalo je kakor strojna, gladko prepuščajoča pas s patronami.

»Muharem! Alelujo ti božjo! Muharem! Hudič!« sem vpil za njim.

»Na službo, gospod poročnik!« Odgovoril, prosim pokorno, ne poznam!« je odgovorjalo izpod brega. »Ah-ha! V minuti sem gotov — Kaj? Streljate?« je sklonil glavo čisto k zemlji in škilil med razkrečnimi nogami na sovražni jarek, kjer je zaplesalo iz pušk. »Govno zadenete, da! Mene ne! Nikoli!« se je režal in kričal na vse grlo. »Muharema Salih, Alah ga je blagoslovil, nikoli!«

»Fi-ju-u! Fi-ju-u! Fi-ju-u!« so se čule krogle in se odbijale od kamenja pred njim, za njim, na pravi, na levi.

»Muharem!«

»Takoi gospod poročnik! Takoi! — Nate, tu imate! O-oh!« se je oddahnil in se še napel. »Takoi!« je počasi vstal v vsej svoji višini, se obrnil proti sosedovim jarkom in zapenjal hlače. »Če je kdo pri vas, komšije, korajžnej, naj poskusil! Bom jaz vzel puško v roke in bom posvetil. Alah naj me potare, če ne bom zadel v črno. — Salem aleikum, gospodje!« je s pritiskom desnice na čelo in prsi in rahlim prigrbom glave pozdravil sosed. Dve sekundi kasneje je zdrsnil v domači rov in se naglo obrnil. Tisti hip je krogla iz puške razsrjenega nasprotnika udarila v ono, kar je bil Muharem pustil na rebri.

»Nisem del, kaj je za vas? Le po njem! Le po njem! Dosti preglavice mi je na-

pravil. Še enkrat! Tako! Do mrtvega ga dajte, Šejtana! Le po njem!«

»Muharem! Za tole svojo dobič, čim pridimo v ozadije, šest ur vrvi! Zapiši si, da ne pozabiš! Zaradi nepotrebnega izpostavljanja življenja smrtni nevarnosti!« sem meril nepridipravu.

»Rajše, prosim, gospod poročnik, veliko srečno medaljo. Bi mi nesla mesečno petnajst kron. Materi bom pošiljal. Sirtva si za nje kupi koruzne moko za civcaro —

★

Znamkovalo mi je ljudi. V treh dneh sem izgubil dva mrtva. Štiri ranjene sem moral odpreti na previjališče, od koder so se najprej umaknili v ozadije. Tri smo pogrešali. Mina, ki smo jo zapalili pod sosedovim oporiščem, je bila draga. Oba gospoda, bataljonski in četni, ki sem ju poslal za popolnitev, sta se mi na telefoni smejala in rajtala, da ne bi pogrešil, če bi napisal h kadru razglednico, naj nam kolikor mogoče hitro pošljejo novo marškompanijo. Vse čete so dvakrat in trikrat zdesetkane in mi vod da je številčno še najmočnejši. »Dvajset fantov, gospod poročnik! Kakšnega vraga še zahtevate!«

»Muharem, nocoj na prednje straže!«

»Razumem! Ali nekoliko lepše vreme ne bi škodilo, gospod poročnik!«

»Mau! halten! Preskrbi kar potrebujes, in javi se desetniku Šakiču!«

Salih je molče pregledal svojo puško, pripravil nabojnice in municijo. Ob enajstih zvečer ga je Šakič postavil na stražo štev. 3.

Lito je. Lito iz mrtvih oblakov v težkih nepretrganih curkih. Bredel sem in brozgal skozi jarke po blatu in vodi malone do kolen. Tu in tam sem blisknil z električno svetilko pod premočenim plaščem, da se obržim v pravi smeri in ne zablodim v črni temi, ter štel korake. »Tristo! Še dvesto. Radovedem sem, kaj počne Muharem!« Zavil sem na levo. »Tu spredaj ne-

lje čepi. Takoj se pozdraviva. Zlostna ti majčica, Muharem, ako —

»Stoi! Kdo je?«

»Poročnik!«

»Geslo!«

»Karlin!«

»Kehrt euch! Nieder!«

»Muharem!«

Z

Še je čas, da si nabavite čevlje po izredno nizkih cenah!
DO VELIKE NOČI prodajamo vse vrste čevljev z izrednim popustom

Ne zamudite prilike!

»JARA« čevlji

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 20

KOLESA

»Dürkopp«, »Sport« in dr. najnovejši modeli po izredno nizkih cenah!

Vse nogometne in tenis potrebščine v veliki izbiri le pri

„Tehnik“ JOS. BANJAI
 LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 20

Zaloga gramofonov in radioaparatorov. Telefon 34—19 4755

Tov. juristi!

Dosedaj so izšla pri DSJF sledeča skripta ODZ: nepogodbene, trajne in netrajne obligacije, pogodbe 3. dela in na srečo, pogodbeni nezvestoba, zastaranje, ženitno in dedno pravo, sodbe, pristojnost, ius tollendi, poravnalno postopanje in pogodbe na srečo, skupna cena Din 300.—, ter I. del narodnega gospodarstva Din 60.—.

Pozivljamo tov. subskribente kakor tudi ostale reflektante, da jih čimprej dvignejo, ker nam je sicer nadaljnje izdajanje skript onemogočeno.

Skripte dvignete lahko vsak dan od 12.—12. ure v društveni knjižnici, pošiljamo pa jih tudi po povzetju kakor tudi proti nakazilu odgovarjajoče vsote po poštni položnici (ček. račun: 11224).

4757

Odbor DSJF.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Privremena državna uprava ekspropriranih šuma u Delnicama

Broj 671-1933.

Predmet: Dražba stabala iz eksprop. šuma bivšeg veleposjeda Auersperg.

Oglas dražbe stabala

Dne 19. aprila 1933. u 10 sati prije podne obdržavati će se u uredu ovopodručne šumske uprave sreza VI. u Čabru licitacija drvnog etata 1933. iz ekspropriranih šuma veleposjeda Auersperg, i to:

a) 3249 jelovih stabala, procijenjenih na 7103 m³ građevnog i 5898 m³ ogrjevnog drva, u vrijednosti, odnosno isključnoj cijeni od 222.065.— dinara.

b) 965 bukovih stabala, procijenjenih na 1316 m³ građevnog i 1520 m³ ogrjevnog drva u vrijednosti, odnosno isključnoj cijeni od 31.226.— dinara.

Ova drvna gromada podijeljena je i to navedena pod a) u 6, a ona pod b) u 3 skupine, pa će se po ovim skupinama i dražbovati.

Pregled i procjena pojedinih skupina te dražbeni uvjeti, stoje interesentima na uvid kod privremene državne uprave ekspropriranih šuma u Delnicama, zatim kod područnih joj šumskih uprava u Sušaku, Lokvama, Skradu, Delnicama, Čabru i Vrbovskom te kod ovdješnje eksprop. šuma u Dragi, kod kojih se daju interesentima i sve poželjne informacije.

Delnice, 27. marta 1933.

4732

Predsjednik: MAJNARIĆ, v. r.

Privremena državna uprava ekspropriranih šuma u Delnicama

Broj 671-1933.

Predmet: Dražba stabala etata 1933. iz ekspropriranih šuma bivšeg veleposjeda Dr. Kalmana Ghyczy.

Oglas dražbe

Dne 20. aprila 1933. u 11 sati prije podne obdržavati će se u uredu ovopodručne šumske uprave sreza V. in VI. u Čabru licitacija drvnog etata godine 1933. i prištednja iz prošlih godina iz ekspropriranih šuma veleposjeda Dr. Kalmana Ghyczy i to:

a) 7469 jelovih stabala, procijenjenih na 14.038 m³ građevnog i 4745 m³ ogrjevnog drva, u vrijednosti, odnosno isključnoj cijeni od 505.056.— dinara.

b) 14.770 bukovih stabala, procijenjenih na 17.571 m³ građevnog i 18.453 m³ ogrjevnog drva u vrijednosti, odnosno isključnoj cijeni od 349.888.— dinara.

Ova drvna gromada podijeljena je i to pod a) navedena u 15, a ona pod b) u 20 skupina, pa će se po ovima i prodavati.

Pregled i procjena pojedinih skupina, dražbeni uvjeti i sve ine informacije, mogu interesiti doznati kod privremene državne uprave ekspropriranih šuma u Delnicama, zatim kod područnih joj šumskih uprava u Sušaku, Delnicama, Lokvama, Skradu, Čabru i Vrbovskom.

Delnice, 29. marta 1933.

4783

Predsjednik: MAJNARIĆ, v. r.

Originalna

dvokolesa

Waifenrad

STEYR

in specijalna dvokolesa KOSMOS

Zaloga in zastopstvo:

TRIBUNA F. BATJEL, LJUBLJANA
 KARLOVSKA CESTA 4.

Zahvala

Povodom smrti našega ljubega brata, odnosno strica, gospoda

dr. KOLARŠA FRANCA

banovinskoga in gosposkega zbiravnika

v Beltincih se nam je izkazalo toliko iskrenega sočustvovanja in pokojnikove priljubljenosti, da nismo v stanju zahvaliti se vsakemu posebej. Zatorej izrekamo našo priručno zahvalo predvsem prečastiti duhovščini za tako častno sodelovanje in svečano udeleževanje pri pogrebu, upravi veleposvestva Beltinci za veliko poštovanost, vsem darovalcem prekrasnega cvetja. Posebno društvu v Beltincih pod vodstvom šol. upravitelja g. Spragerja za ganjive žalostinke in končno vsem, ki so spremili dragoga pokojnika k poslednjemu domu in mu izkazali zadnjo čast.

Beltinci—Murska Sobota, dne 27. marca 1933.

Štefan Kolarš

brat z družino.

4734

Prvovrstna

kultivirana vrba

(šiba)

za pletarsko obrt, obeljena in kuhana v vseh velikosti se dobiva poceni pri

Martin Romihu, Varaždin

Kukuljevičeva ul. 28.

4068

Cenjenim damam se priporoča

KOSMETIKUM

zaved za kozmetiko

HERTA VILHAR

LJUBLJANA, Miklošičeva c. 16III

od 10. do 12. in od 15. do 17. ure

ali po dogovoru. 4771

Zaradi opustitve trgovine se prodajo vsi

DAMSKI SLAMNIKI

po lastni cen.

Stuchly - Maške, Ljubljana

Zidovska ulica 3.

4080

Brazilijski

MATE - ČAJ

kot vsakdanja jutranja in večerna pižava ohrani družino zdravo in ne pomeni nobenih izdatkov. ker je cena splošno njegovih odličnih lastnosti, njegovega aroma kakor tudi njegove razsrijenosti kot prava ljudska pižava zelo nizka. Zahtevajte ga povsod!

Glavna zaloga: Franc Kovač, Ljubljana, Poljanska c. 29.

3682

ZAHVALA

Ob smrti našega ljubljenega

Jožeta Tomažina

VIS. POSTNEGA KONTROLORJA V POKOJU

se najiskrenejše zahvaljujem vsem, ki so mu lajšali njegovo težko bolezen, zlasti čt. sestram usmiljenkam.

Zahvaljujem se vsem dobrim srcem, ki so mi ob njegovi smrti lajšali bol, vsem darovalcem krasnih vencev ter vsem njegovim prijateljem, tovarišem in znancom od blizu in daleč, ki so ga počastili z zadnjim obiskom in ga v bogatem številu spremili k njegovemu zadnjemu domovanju.

Posebno se zahvaljujem načelnstvu Narodne strokovne zveze, ki je posvetila vso pozornost spominu na svojega nekdanjega soustanovitelja.

V Ljubljani, dne 31. marca 1933.

Zalujoča vdova.

Zahvala

Ob smrti najine nepozabne matere

Marije Vošpernik

kavarnarke na Starem trgu

sva prejela toliko dokazov iskrenega sočustvovanja in nesebične naklonjenosti, da nama je nemogoče zahvaliti se vsakemu posebej.

Naj se na ta način vsaj nekoliko oddolživa ter izrečeva svojo priručno zahvalo vsem in vsakomur za izkazano naklonjenost do pokojnice, kakor tudi za vse izraze sožalja in za vse pokojnici ter žalujočim izkazane uslužnosti.

Posebej pa se zahvaljujema prečastiti duhovščini od Sv. Jakoba za zadnja tolažila, dr. špurnu za njegovo vestno in nesebično lažjanje bolečin pokojnice v zadnjem boju, zastopstvu Gostilniarske zadruge in Strokovni organizaciji natakarijev, hotelskih, gostilniških in kavarniških uslužbencev, kakor tudi vsem prijateljem in znancom, ki so spremili pokojno na njeni zadnji poti.

Iskrena hvala tudi vsem onim, ki so počastili pokojnico s krasnimi venci!

Jaka in Ulrik Vošpernik.

tem blatu svinčetu podobem.

»Muharem! Mrcina peklenska! Streljaj! Šakiča, desetnika, poklič!« sem zarjul ne glede na bližino neprijateljskih položajev.

»Brusi!« se je glasil preprosti odgovor moža na prednji straži štev. 3. V dodatek šest parov svinčenk iz sosedovih rogov.

V jarku pred menoj je zaropotala lopatica ob kamen. Zamomljala pritažena kletva. Takoj nato Muharemov: »Stoj! Kdo je?«

»Razvodnik straže, desetnik Šakič.«

»Geslo?«

»Berlin!«

»Odziv!«

»Čuj!«

»Desetnik Šakič — naprej!«

»Kaj novega, Šakič?«

»Jel! Na, tu pred teboj leži! Prišel je.

— Gesla ne ve!»

»Kdo? Od kod?«

»Poglej sam! — Auf!« je zahreščal Muharemov. Pod menoj se je sprožilo pero.

»Naš poročnik, Salih! Kaj je to?«

»Mir! Desetnik Šakič, izvršite službo! Ko boste gotovi, oba s Salihom k meni v stanišče!« — — —

Na koncu obupnega zmerjanja in psovavanja, ki se je prevrnilo na glavo nesrečnega desetnika in njegovega stražarja s postojanke štev. 3., stoeča pred menoj v mirnem stavu, sem penastih ust sknil Šakič v lice: »Kaj pravite na to vašo svinjarjo, desetnik? Kako jo nameravate opravičiti?«

»Pokorno javljam, gospod poročnik, geslo, ki ste mi ga predali sinoči, sem pozabil. S straže se nisem smel vračati. V Bosni, gospod poročnik.«

»Hudič z Bosno! In s teboj, hunc debeloglavi! Zabiti! Degradiral te bom! Zaprem te! Pred vojno sodišče te postavim.«

— nimamo takega sela. Muharem! Kako se imenuje —?« je v strašni zadregi z očmi iskal pomoči pri Salihu.

»Karlin!«

»Lin - lin - Karlin - Berlin. Skoraj vseeno je — — — je glasno premišljeval. »Kriv nisem, gospod poročnik, pokorno prosim. Napismen sem. Po svetu nisem bil. Iz moje kolibe do Sarajeva enkrat edinkrat — Boga mi in svete vere pravoslavne! — Tisto — zastran šarže — titularne povrh, pokorno prosim — figo mi je do nje!«

Gospod poročnik ste me po sili zrinili v desetnike. Če mi zvezdice poberete, pokorno javljam, vam bom hvaležen, gospod poročnik. Tako mi za njih ne dajete nič — Pržon? Eh, Gospod ga bo dal, pokorno prosim, Gospod ga bo vzel — — —

Zagrizel sem zobe v ustnice. »Kaj! Dromedar! Na straže! Na vse tri! Znenaj svoj Berlin za Karlin. Karlin! Si razumel?«

»Sem! Vso pot bom ponavljal, da ga v drugi ne izgubim! Kar - Kar - lin! Kar - lin! Šakič je trknil s petama. Pozdravil. Se zasukal.

»Stoj! Nazaj!«

»Zapovedujte, gospod poročnik!«

Jeza je popuščala. Žal mi ga je bilo, ubogega desetnika. Drugače dobrega fanta. »Desetnik! Zapomnite si, kar vam povem!«

»Poslušam, gospod poročnik!«

»Stražam se javite z vašim geslom. Z vašim Berlinom. Sele potem lim razložite, kako in kaj. In onim, ki so že bili na straži in spet pridejo na vrsto, pojasnite tudi tako. Da ne bo novih zmešnjav. Se hujših.«

»Da se recimo, tudi ti, laco, ne bi nekoliko poveljal po blatu, kakor — se je zaželel Muharem.

»Moči, vrag!«

»Vse uredim, gospod poročnik!«

»Javit mi pridil Muharem med tem naliže samovar. Skodolico si prinesel. Čaja dobiš in požirek ruma ti kanem.«

Desetniku se je sladko raztopilo lice

kakor zreia breskev v žejnih ustih. »Dobro ste, gospod poročnik! Predobri za mene — dromedarja.« se je nasmejalo veselo.

»Poidi!« — In sem se zasadih v Muharema: »Ti, kanaliža! Zadavim te s temi rokami! Z blatinami! Obesim te!«

»Mene? Čemu mene, gospod poročnik? Sam se obesi in zadavi! Sam! Ker si ti kriv! Ti! Jaz — jok! Služba, prosim pokorno, je služba. Na straži ne smeš poznati ne očeta ne matere, ne sina ne hčere! Nikogar, ki ne ve gesla in odziva! Kaj bi tebe, Boga ti, ki nisi noben rod! Pri Bogu in Mohamedu, preroku: jok!« Sprsti mi je ilovico brskal z bluze. »Zarana, gospod poročnik, te očistim. Ko se nesnaga na tebi malo posuši. — Če si ti mislil in soldaški zakon misliš drugače, kakor si govoril in tolačil, ko si mi jih vtrpal v glavo, sem jaz revež kriv? Za kakršnekoli neumnosti, ti velim. Salih ne bo daljal posla prekomu sodišču. Se ne bo pustil ustreliti. Se enkrat: jok! Časi, gospod poročnik so resni in preresni. Car čestiti in domovina slavna potrebuje ta slehernega junaka. Živega in zdravega junaka.«

»Kuhaj čaj! S trojno merico ruma!« sem izruval iz sebe in se vrnil iz zemunice ven — V jarek — V noč in dež — Na hladnejši zrak — — —

»S poti, gospod poročnik!« me je dregnil Muharem s komolecem izpred luknje v prsobranu da sem omahnil za polna dva koraka na levo. »Zdajle pride! — Poglej!«

Zažvižgalo je točno skozi puškarnico. Kroglja je odkrnila iz jarkovega ozadja par iveri in brečaste odfrčala poševo nekam navzgor. »Poznam onega svetnika tam spredaj. Trikrat topolije, išče, četrt veselej sedi. Potem spet po tri strele za pedeni na desno, četrti v cilji. Že nekajkrat bi mu bil zasiral bosensko korčnico, ampak je onprezen. — Si videl? Dva — tri — štiri — Čof! — Toda ti Muharem

zabije zagodo v čropinjo, čeprav ne debelo. Ali bo zato držala! — Prva! — Muharem se je naslonil na puško v linici.

»Druga!« je štel. V tretje se ni počilo na oni plati. Sosed je menda ciljal. »Prva!« je vsekaj Muharem iz svoje cevi. »Kaj ne bo nič?« je vprašal. »Nič več? Kje je tretja? In četrt! Sem pogodil? Ali se morda bratec, Šakič? Čakaš, da ti nos pomolim skozi luknjo? E, na!« je porinil cel obraz v strelnico in zapil jezik. »Ne bo nič? Sem te ohladil? Alah je usmiljen — — —

»Vlezi se! Mina!«

Nekaj sivega je završalo tik pred nama. Nad nama. Jadno kakor strela sem planil nižje na desno.

»Alah — sem čul razek krik z mesta, kjer sem malo prej stal — — —

Kar trije so na mah ležali v zemunici, nalič mesnici pobrizgani s krvjo. Troje zvestih. Dobrih.

»Joj! Muke Kristusove! Rane Zveličarjeve! Joj!« se je po tesnem prostoru valjal in premetaval Grgič Grga. »Gospod poročnik, pomagajte! Pomagajte! Joj, rane Kristusove! Muke Zveličarjeve, joj!«

Z jedko trpkostjo sem dušil solze, ki so tiskale v grlo. »Norec!« sem se otresel. »Mastnejši kos stegna ti je oplazilo. Kje si pri Križanem videl — — —

»Jadna žena! Jadna moja žena! Bog ti stoj ob strani in se te usmili!« je razkrečeno nog s petami mlatil in nabija! zemljo Stojanovič Lazar in jokaj v črna grgišča.

»Mehur s priveski mu je razneslo.« je govoril Lovretič, sanitelec, s potezo bledega smehljaja okrog ust in obvezoval kakor bik rjovečega Grgiča. »Ne skrb! Lazar, bratec! Bog ti poišče in dodeli čvrste in zdravega sosedu — vseh iz vasi vojna ne bo pobrala — ako si ga slamnata udova v tvoji odsotnosti ni že sama našla. Če se izližeš, Grga se ne boš smel pritoževati. Ako te bodo no — črvi požrli, njeni jadi tebi nič mar!«

Muharem, moj Muharem je ležal tih in miren. Zaprtih trepalnic je z glavo pozibaval na levo, na desno — na levo, na desno in z drgetajočimi rokami bi bil rad drobno, ki mu je viselo iz odprte trebušne votline, stlačil nazaj na svoje mesto. Izpremenjeni obraz je bil kamenito trd, samo ustnice so se premikale v nerazumljivem gibanju.

»Muharem! Dragi! Moj Muharem!« sem kleče povešal glavo nad njim in žareče kaplje, ki jim v prsih ni bilo več prostora, so padale na njegov obraz. »Moj Muharem! Dragi!«

»Gospod poročnik!« je odprl oči. »Umri — bom — — —

»Ne bo dolgo in bo tudi mene — nas vse — zasleglo! Muharem! Fant moj ubogi, kaj naj ti dam? S čim ti pomorem, Muharem!«

»Kis-met — — —

»Si ježen? Vode?«

»Ne!«

»Tvojim sporočim domov — Materi — — —

Očetu — — —

Na levo se je poskušal opreti. Privzdignil sem ga in mu roko podložil pod vrat. Obmiroval mi je na kolenu ukočeno razveznjenih oči in z nagmno glavo kakor bi pristiskoval v daljavo. Telo mu je trepetalo v vedno krajših sunkih. »Gospod — — — je zašepetal.

»Kaj, Muharem?«

»Zad-nje — — — pla-če — — — ni-sem — — — prejel — — —

»Muharem — — —

»Pla-ča — — —

Zaplje je oči. Stokale se je z rokami zakopal nazaj v črevesje. Previdno sem ga položil na zemljo. No, čim se je glava dotaknila tal, sta se še enkrat prebudila črna ognja njegovih nunič.

»Po-klji-ži — — — Mi-ni-ča — — — gos-pod — — — je zaječal in komaj, komaj sem ga razumel.

»Mo-li-te — su-ro — — — tri-de-set-šesto — — —

Iz življenja in sveta

Spočetja na tekočem traku

Umetno oplojevanje v Petrovskem parku

V zavodu za umetno oplojevanje v Petrovskem parku pri Moskvi se bavi prof. Neumann s svojimi štirimi sodelavci izključno s problemom pridobivanja in konserviranja živalskega semena. Namen tega početja je umetno oplojevanje čim večjega števila živalskih samcev s čim manjšo količino semen, ki se v to svrhu razredči, tako se prihrani veliko in toliko dragocenih in dragih plemenitih samcev.

Po navedbah prof. Neumanna so na ta način samo lansko leto oplojili 1.200.000 živali. Po tej oplojivosti je spravilo 71 odst. 130.000 kobil, 40.000 svinj in 10.000 drugih živali. Po tej oplojivosti je spravilo 1 odstotek krav, 52 odstotkov kobil in 72 odstotkov ovac normalne mladice na svet. O semenih, ki se konservirajo po različnih metodah in razredči do 1000 krat, ne da bi izgubilo svoje plodilne sposobnosti, pravijo, da ohrani v poljskih laboratorijih to sposobnost še po štirih dneh pod posebnimi pogoji pa celo po 16 dneh. Semena enega samega bika oploji lahko v tej obliki 300 do 1000 krav, seme enega ovna pa do 200 ovac.

Pri tem so uspela tudi umetna križanja raznih vrst domačih govedov, ki konja in osla s zebro itd. Za rusko živinorejo je delo Neumannovega zavoda seveda velikega pomena, saj zadostuje veliko manj plemenitih samcev nego prej, poleg tega pa se samica oploji že po prvem poskusu, dotim je treba po starem načinu pet in še več kopulacij, kar pomeni veliko porabo časa in tudi denarja.

Umetno oplojevanje domačih živali seveda ni nič novega, saj je bilo v navadi v Rusiji še pred vojno, in sicer po zaslugi osnovevalca znamenitega živalskega parka, Nove Askanije v Južni Rusiji, Friderika Falz-Feina. Ta je dal svoje gojišče na razpolago slovitemu profesorju Ivanovu, da je izvršil poskuse z umetnim oplojevanjem, ki je posebej pri kobilah dosegel velike uspehe. Vsa procedura je bila že tedaj lahka in hitra, v bistvu pa je pomenila začetek velikopotezne racionalizacije za izdelovanje živali, ki prinaša današnji Rusiji ogromne koristi.

Katastrofa potniškega letala pri Dixmuidenu

Potniško letalo »City of Liverpool« se je, kakor smo poročali, prošli teden ponesrečilo na poletu v London pri Dixmuidenu v Belgiji. 15 oseb, potnikov in pilotov, je zgorelo. Od letala je ostalo samo ogrodje.

Ceste iz stekla

Njih sovražniki: konjska kopita in železni obroči

Mlad Londonec, George J. Ricketts, je nastopil pred kratkim z načrtom, da bi se ceste gradile iz stekla in njegov načrt je vzbudil v strokovnih krogih, kakor v javnosti veliko pozornost.

Ricketts je začel kot 16letni mladenič v neki steklarni in je kmalu jel razmišljati o tem, kako bi se porabile velike množice steklenih odpadkov, ki ostajajo pri proizvodnji in ki jih je industrija doslej enostavno zametala. Tu mu je prišla usoda nasproti, ki je poskrbela za to, da mu je pri vožnjah s kolesom in avtomobilom čestokrat sporsrdnito. Tedaj se je začel zanimati za ceste, njih sestavo, gradbeni način in različne lastnosti.

V vsakem modernem cestnem tipu je odkril poleg prednosti velike napake. Tlak iz lesnih kolk je nov n. pr. tako gladek, da povzroča drsenje, če se malo obrabi, je spet hiterokopiten, kar posebej je njegov konec. Asfalt je ob vlažnem vremenu naravnost nevaren, kar ve vsak avtomobilist, macadam pije svet preveč vode. Iz takšnih opazovanj se mu je polagoma izmislila ideja, da bi bilo treba vse te tipe cestnega tlakovanja nadomestiti z novim tipom, ki ne bi imel njihovih napak, a bi združeval vse njih prednosti. Nadomestilo pa je našel v steklu, oziroma v posebno izdelanih steklenih koc-

kah, ki se dajo z lahkoto fabricirati iz steklenih odpadkov. Te dni je pokazal prve kocke te vrste.

Rickettsova misel ni slaba, kajti steklo je v resnici dovolj trdo, da vzdrži stekloj vsako preizkušnjo. V temperaturnih spremembah se sila malo raztegne ali stisne, tali se pa šele pri temperaturi, ki je do 16-krat višja nego temperatura poletnih vročin. Površina steklenih kock se da izdelati po takšnem vzorcu, da se izteka vsa nesnaga ob najmanjšem deževju proti čestni strani v kanale, tako da je cesta sama vedno čista. Kocke bi ležale na plasti iz zemeljske smole, ki bi vezala tudi posamezne kocke med seboj, tako da bi cesta ne bila samo nepropustna za vodo, temveč tudi ena sama elastična površina. Tako bi se ne obrabila dosti niti po težkih vozilih ali hipnih sankih. Nerodna so za takšno cesto samo vozila z železnimi obroči in konjska kopita s svojimi podkvi. Tem sovražnikom steklena cesta ne more dolgo kljubovati. Rešitev pa bi bila v tem, če bi se železni obroči nadomestili z gumastimi in če bi konji, kakor zahtevajo v nekaterih mestih, morali nositi gumasto obutev. Vsekakor bi se stekleni tlak dobro obnesel za ceste, po katerih je prepovedan promet s podkovanimi konji in vozili z železnimi obroči.

Vitamini — vir hormonov

Pomen sveže zelenjave in sadja v prehrani

Vitamini so, kakor je že davno znano, neobhodno potrebni zdravju in telesni opornosti, imajo specifičen biološki učinek in skoraj hormonski značaj (po najnovejših raziskovanjih je celo že skoraj gotovo, da nastajajo hormoni iz vitaminov). Zaradi njih važnosti ni vseeno, kako hranimo zelenjavo in sadje, kjer je največ teh snovi, kajti napačna hranitev jih prav tako uniči, kakor v dolocenih meri kuhanje. Sirovo zauzita zelenjava ali sirovo sadje itd. dajejo telesu pač največ vitaminov.

Vitamini so za naše življenje vsi važni, najvažnejši pa je vitamin C, ki ga vsebujejo vsi sveži, sočni rastlinski produkti. Nastaja v večjih množinah pri klitju semen in se ohrani potem v lupini in mesnatem delu sadeža, dočim ga v jedrih dozorelih sadežev ni več. Vitamin C je posebno občutljiv in ga uniči že neprimerna hramba ter oksidacija. V oranžah in paradiznikih se še najbolje ohrani, pri čemer igra veliko vlogo stopnja dozorelosti; tudi krompir in celo pri navadnem načinu

hranitve ne izgubi daleč v pomlad skoraj nič tega vitamina, kvečjemu da je vitamin pri kuhanju starega krompirja manj odporen.

Sadeži temne barve, borovnice, maline, grozdice, temna jabolka, bruske itd. so boljši viri vitaminov nego sadeži s svetlo kožico oz. lupino in svetlim mesom. V jabolkih je več vitaminov nego v hruskah in sicer v mesu jih vsebujejo isto tako kakor v lupini. Sveža zelenjava je večinoma isto tako bogata na vitaminih, malo pa jih je v fižolu, grahu, cvetači, korenstvu (razen rumene pese) itd.

Pri hranitvi vseh teh rastlinskih sadežev moramo paziti na to, da se deli z rastlinskim zelenilom in siadkor ter kisline v njih čim bolj konservirajo. Napačno je n. pr. zelenjavo držati v temi toliko časa, da izgine zelenilo in z njim vitamini. »Odpiranje« škoduje sadju in je priporočljivo, da vsak sad posebe zavijemo v svilen, papirski ali oljnati papir.

Začimbe

Vsako ljudstvo si svoje jedi pripravlja s svojimi posebnimi začimbami. Te imajo nalogo, da napravijo jedi okusnejše, a obenem da pripravijo železočeno sluznico do močnejšega izločevanja železnega soka. V te namen pa ni treba premočnih začimb, kakor tudi raba težjih začimb v prevelikih množinah povzroča otopenje železnih žilcev in kot posledica se pojavijo razne železodejne motnje. V jedeh res dobre kuhinje začimbe sploh ne stopajo v ospredje. Fiziološko so začimbe človeku torej koristne in potrebne, a zahtevajo svojo mero in mejo.

Kitajci v Evropi

Mnenje, da ga ima civilizirana Evropa o današnji Kitajski, ni nič kaj laskavo. Toda Kitajci ne sodijo o Evropi, ne boj skromno. To zvrno najboljše iz njihovih šolskih knjig, in sicer ne morda z takšnih, ki jih uporabljajo že dolga stoletja v kakšnem zakonitem delu »dozle sredine«, temveč iz takšnih, ki so jih tiskali leta 1931 in so po njih šolski mladina ur svojemu modrosti, n. pr. v Sanghaju in Tientsinu. V nek, takšni knjigi bereš doslovno: »Zapadno od Azije se razprostira evropski potok, ki ga vodijo samostojne vlade in ki ga omenjamo navzlic temu, da nima za zgodovino civilizacije nobenega pomena.«

Električna britev

S precejšnjo zamudo po električnem stroju za striženje, ki se je v zadnjih letih tako priljubil, prihaja sedaj na trg električna britev, ki bo pravo odrešenje za bradate in kosmate ljudi. Na zunan je aparat podoben običajnemu brivskemu aparatu, samo da mu je ročaj dosti obilnejši, ker nosi v sebi mali pogonski motor. Britje se vrši s tem aparatom po istem principu kakor košnja, rezilo je pritrjeno na premikalu, ki ga motor z veliko brzino, do stokrat v sekundi, požene sem in tja. Bradu in vsaki koccinca se dobesedno pokosi. Posebna prednost novega briteja je ta, da se izvrši hitro, gladko, zelo temeljito in brez vsake nevarnosti. Kože ne ograža niti pri britju proti dialektu in niti pri težkih rokih. Pogon daje že navadna baterija žepne svetilke. Nedostatek je pa sedaj še ta, da je aparat prilično drag.

SPOMLADANSKE OBLEKE

za gospode, površnike in velika izbira suknja modernih vzorcev še vedno najceneje pri

Drago Schwab, Ljubljana

Nova ležišča indija

Platin smatramo običajno za najdražjo kovino, a to je pogrešno, kajti indij, ki so ga odkrili pred kakšnimi sedmimi desetletji, je še desokrat dražji od njega. To je umljivo, če pomislimo, da znaša letna produkcija te kovine komaj nekoliko kilogramov.

To je zelo škoda, kajti indij ima razne lastnosti, ki bi ga delale zelo uporabne v mnoge svrhe. Je zelo mehak in raztegljiv, a vendar silno odporen. Topi se že pri 155 stop. Celzija, njegove soli pa so v nasprotju s skoraj vsemi solmi težkih kovin nestrupene, zaradi česar bi imele v medicini lahko veliko ulogo.

V zadnjem času so poročali, da so našli v Zedinjenih državah nova, razmeroma bogata ležišča indijeve rude, kar je zelo razveseljuje, vendar je dvomljivo, da bi letna produkcija čiste kovine nazvle tem novim ležiščem presegla 10 kg. Vsekakor bi bil že to bistven napredek.

Pri lenivosti črevesja, boleznih jeter in žolča, odebelelosti, protinu, katarju želodca in črevesja, obolenju danke, odpravi naravnega »Franz Josefova« grenčica zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravnava »Franz Josefova« voda, izborno delovanje črevesja. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

O zdravju in boleznih

Ze po použitju pol litra vina ali litra piva se da v teku šestih ur s kromovno kislino ugotoviti alkohol v sebi. Seč se segreje, dodamo ji razredčene žveplene kisline in nekoliko kapljic raztopine kalijevega bikromata. Rumeno rdečkasta barva seč se tedaj spremeni v rumeno zeleno in potem modro zeleno.

Trditve, da vsebuje samo surovo zelenjava vitamine, je po Scheunertovih raziskovanjih zmotna. Vitami A, B in N najdemo tudi v kuhani. vitamini C pa celo v konzervirani zelenjavi.

Leva obist stoji praviloma višje v telesu in je ožja in debelejša od desne.

Ricinovo olje je kakor aloe za nosečnico zelo nevarno, ker povzroči lahko splav.

Rdeča luč nervno osebe še bolj razdraži, sinja pa jih pomiri.

Holandski zdravnik dr. Raadt priporoča zoper tuberkulozo čisti karbol (fenol), in sicer 4 g v ribjem olju. Okus popravi z isto količino kafe. Po njegovem mnenju učinkuje tudi neosolurna Gersonova dieta z avtoferolizacijo organizma.

Neki argentinski zdravnik trdi, da se morsk bolezen sladkorno bolnih oseb ne loti.

Pri 100 smrtnih primerih zaradi tuberkuloze odpade samo 7 odstotkov na rejeno osebo, 33 odstotkov na normalno razvite, 60 odstotkov pa na premalo rejeno.

Izumi visijo v zraku

Znanost ne zavisi nikoli od ene same glave

Te dni je svet proslavil 200letnico rojstva znamenitega kemika in eksperimentatorja Jožefa Priestleya. V osmem desetletju 18. stoletja je ta mož skoraj vsako leto odkril kakšno novo snov, n. pr. amoniak, dušikov oksidul, solno kislino, pokalni plin, ogljikovo kislino, kisik. A kar se tiče kisika, ni bil njegov edini odkritelj, kajti istočasno z njim ga je ugotovila še kakšna trojica mož.

Če proučujemo zgodovino izumov in odkritij, opazimo da nikakor ni redek primer, da dva človeka, neodvisno drug od drugega in istočasno odkrijeta ali izumita isto stvar. L. 1780. sta n. pr. Lambert in Bouguer izumila senčni fotometer in osnovala tako znanost fotometrije. 1815. sta Davy in Stephenson izumila vsak zase varnostno svetilko za rudarje. Galilei trdi, da je sicer pozneje nego Holandec Lipperhey, a samostojno zgradil daljnogled. Če bi eden ali drugi izumitelj v teh primerih odrekal, bi znanost vendarle ne obstala na svoji poti in bi z izumi drugega šla naprej. Isto velja o odkritjih, za kar nam je najlepši primer zakon o ohranitvi energije, ki so ga v istem času poznali Carnot, Mayer, Joule in menda tudi Helmholtz.

Na razvalinah japonske potresne nesreče

Pred nekaj tedni je zadel Japonsko hud potres, ki je razdeljal mesto Kamaiishi. Prebivalci mesta so takole iskali svoje in lastnino.

Ironija smrti

Malenkostni vzroki, tehtne posledice

Da se usoda včasih prav čudno pošali s človeškim življenjem, je znana stvar. Zgodba o požiralcu mečev, ki se mu je v grlu zataknila ribja koščica, se ponavlja v življenju le prečestokrat.

Vzemimo znanega ameriškega vlomilca Teddyja Mortona, ki ga je dal pred nedavnim neki ameriški bančni ravnatelj poklicati iz ječe, da mu je odprl blagajno, od katere se je bil izgubil ključ. Morton je opravil to delo v nekoliko sekundah, kajti ni je bilo ključavnice, ki bi se mu kdaj ne odprla. Te dni pa je prišlo poročilo, da se je Morton neznačajno vrazil pri odpiranju konzervne skatle. Kri se mu je zastrupila in v nekoliko urah je bil mrtev.

Angleškega letalca Harryja Fentona so imenovali »angleškega Richthofna«, kajti veliko je bilo število sovražnih letal, ki jih je med vojno sestrelil na tla. In veliko je bilo števil bojev, iz katerih je izšel brez najmanjše praske. Po vojni je odšel v Ameriko kjer je postal zasebni zračni pilot. Pred kratkim je med poletom treščil na tla in se ubil. Preiskava ni našla na aparatu nobenega sledu, ki bi kazal, da je nesreča nastala zaradi kakšnega defekta. Pač pa je bil letalec obraz močno otekel. Zdravnik, ki je trumlo preiskal, je izjavil, da je morala letalca, ki je bil ušel vsem krogom, šrapnelom in letalskim bitkam, med poletom piti kakšna čebela, ki se je bila splazila v aparat, in sicer v nosno korenino. To je povzročilo naglo otekanje, zaradi katerega je Fenton za trenutek izgubil vid, orientacijo, oblast nad letalom — in življenje.

Znani ameriški mojstrski plavac George

Seddlil, ki se je bil izkazal na olimpiadi v Los Angelesu in ki bi moral v kratkem nastopiti v tekmi za ameriško prvenstvo, se je te dni vračal malo natrkan z nekega godovanja. Zadel je ob neko ograjo in padel na tla tako nesrečno, da se mu je obraz pritisnil v plitko deževno mlako na cesti. Šampion v vinskih okoliščinah ni imel moči, da bi se dvignil ali obrnil in je žalostno — utonil.

Dr. Sawyer je v laboratoriju ameriških delavnic General Electric raziskoval najsiilnejše električne napetosti, ki se uporabljajo n. pr. za razbijanje atomov in izdelavo umetnih diamantov. Cesto so se njegovi prijatelji šali z njim, da ga bodo te napetosti nekoč zmele v prah. Velika zmotaila! Da ga je uničila, je zadostovala običajna napetost električne svetlobne napeljavne, ki se je je Sawyer te dni po neprevidezosti dotaknil z mokrimi rokami v kopalnici...

Rokoborec Fred Murphy, velikan po polstavi in moči, je umrl osem dni potem, ko mu je nevesta ob slovesu na postaji v neznem — objemu zlomila tri rebra...

Raziskovalec Scott, ki je plezal po Himalaji, se je vrnil zdrav in vesel s ture, doma mu je spodrsnilo na stopnicah in si je zlomil tibia. Anglički učitelj Townfall, ki je raziskoval najhujše strupe, je umrl, ko se je zastrupil po nesreči z ogljikovim oksidom svoje peči... Francoski polkovnik Clonet, ki je pod Napoleonom I. opravil vse večje in manjše bitke, je umrl od nezmatne odrine, ki mu jo je bil povzročil gumb njegovega ovratnika...

Poševni stolp v Pisi

Poskus, da bi ga popravili in ohranili

Kakor so poročili pred kratkim, je dala italijanska vlada več milijonov lir na razpolago, da se reši slovit poševni stolp v Pisi, ena najlepših toskanskih zgradb, ki jo ogrožajo podzemeljski vodni toki, pred zrušitvijo. Na svetu je mnogo poševnih stolpov, a nobeden se ne more meriti po umetniški vrednosti in kot kurioziteti z marmornim okroglim stolpom v svečani tišini pizanske katedrale trga.

V XII. stoletju, ko so revale valove in se vračale z bogatim saracenskim plenom ga lare cvetočega mesta ob Arnu, so postavili temelje tega zvonika, ki stoji po južni navadi pristo polje cerkve. Mestni očetje so tedaj, l. 1174., poverili gradbenikom Bonanu in Viljemu iz Inomosta, da postavita ta stolp.

Ze pri dovršitvi prvega nadstropja se je pokazalo, da se valju podobna stavba na eno stran niza. Ko so prispeli do tretje galenije, so morali izmeniti že osem centimetrov, potem petnajst. Nezaodstna teh-

nična sredstva so odpovedali, gradbeniki je odposlali čala smrt. Delo je počivalo do leta 1233., ko se je ponudil stavbenik Benenato, da prevzame nadaljevanje. Težave je skušal premagati na ta način, da je naslednjo galerijo položil navpično na poševno zgradbo. To je zaleglo, le da so morali to domislivo pozneje še ponoviti, kajti stolp se je postavil poševno tedajle bolj. Šele leta 1350 je postavil član znamenite umetniške rodbine Pisnov v čudno stavbo zadnjega zmed 180. večinoma antičnih stebrov, 246 stopnic vodi na vrhno ploščad, od koder se prož posetniku čudovit razgled: preko samotnega trga pred svetiščem in pizanskih streh do Apuanskih Alp in morja. Višina vsega stolpa znaša nad 55 metrov, previs pa 425 m. Galileo Galilei je nekoč ob tem stolpu preizkušil zakone padanja. Slavne čase je videla ta stavba in čase propada. Kadar se oglašajo njeni sedmeroglasni zvonovi, je slati iz njih turobno pesem o veličini, ki se ne vrne več.

Otrok na grmadi

Na dvorišču nekega kmeta v Kečkemetu se je te dni igral šest otrok. Med igro so nanesli otroci na kup lesa n ga zažgali. Ko so žigali plameni visoko v zrak, je po nesrečnem naključju omahnila v ogenj petletna deklica Julka Tothova. Zgorela je pri živem telesu v strašnih bolečinah. Ko so pritekli starši na kraj nesreče, da bi rešili hčerko, je bilo trupelce deklice že popolnoma zoglenelo.

Štirinašletni izsiljevalec

Iz Acrona (Ohio) poročajo, da so tamošnje oblasti aretirale nekega 14letnega deklica, ki je skušal izsiliti od žene letalca Lindbergha 25.000 dolarjev.

Elektrifikacija

železnice Gradec-Dunaj

Elektrifikacijski program avstrijskih železnice obsega v bližnji prihodnosti tudi progo Gradec-Dunaj. Dosedanja elektrifikacija avstrijskih železnice se je izborna obnesla in prihrani državi ogromne izdatke za premost.

Karambol letal v zraku

Iz Madrida poročajo, da sta prošli petek trčila v provinci Pontevedra dva angleška hidroplana. Pri trčenju sta se ubila dva angleška častnika.

ANEKDOTA

Pes slikarja N. ima vnetje v vratu. Slikar pošlje po specialistu za vratne bolezni, ki se čuti zelo užaljenega, ko vidi, da gre le za pesa, a vendar preišče žival in ji za-piše neko zdravilo. Čez nekaj časa pozove zdravnik slikarja k sebi. Ta pohiti ves vesel k zdravniku, misleč, da dobi naročilo za kakšno sliko. »Da«, pravi zdravnik, »pozval sem vas, da bi mi preplekali ta vrat.«

Vsak dan ena

Ziv oče!

SERPEX

ROBBER:

ZA SPORT IN VSAKDANJI STRAPAC
m Din 210.— do 275.—
ZA POVRŠNIKE
m Din 195.— do 290.—

SERPEX

LASTIC:

ZA TRPEZNO VSAKDANJO
OBLEKO IN PROMENADO
m Din 210.— do 245.—

SERPEX

SUPPER:

ZA BOLJŠE PRILIKE IN SALON
m Din 275.— do 320.—

SERPEX

PRENESE VSE STRAPACE
SERPEX NE IZGUBI LINIJE
SERPEX JAMCI KAKOVOST
SERPEX **samo naša posebnost**

SOUVAN

MANUFATURA
LJUBLJANA, MESTNI TRG 24

Žične vloge po 109 Din

Žične vloge iz izvirno izdelane žice Din 109. Samo po povzetju, franco vsaka žičniška postaja. Preprodaja in dobijo popust. Pri naročilu se prosim, da se navede natančna mera postelje.

„WEKA“, Maribor 9.

ŽENSKA LEPOTA NE SME POZNATI KRIZE

Parfumerija URAN na Mestnem trgu je uvedla vsakovrstne kreme na dkg za polovično ceno.
Mastno kremo za presušeno kožo.
Suho kremo za premastno kožo.
Od polmastne Uranove kreme postane koža transparent, prozorna, gibka in mehka.
Osobito se priporoča brivcem in maserkam na kg.
Posodo je prinesiti s seboj. 4788

Tehnični zastopnik

Za prodajo hladilnih naprav ISČE velika tvrdka za rajona Ljubljani in Maribor provizijske zastopnike. Inženjerji, ki imajo že druga zastopstva, imajo prednost. Sedez ponudnikov naj bo po možnosti v Ljubljani oziroma v Mariboru.
Ponudbe poslati pod šifro: »Hladilne naprave« na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.

Zahvala

Po smrti moje žene mi je KARITAS takoj izplačala vso zavarovano vsoto. Zato se tej solidni zavarovalnici toplo zahvaljujem in jo vsem priporočam.
Podvin, 27. marca 1933.

VASLE ALOJZ, l. r. posestnik.

4767

Razpis

službe občinskega tajnika

pri mestni občinski upravi v Ljutomeru. Županstvo mestne občine Ljutomer razpisuje mesto občinskega tajnika s primerno prakso in usposobljenostjo za samostojno vodstvo občinskih poslov.

Nastop službe dne 1. julija 1933. Prošnje, naslovljene na županstvo mestne občine Ljutomer, je vložiti do dne 25. aprila 1933. Razen dokazov zmožnosti in dosedanje zaposlitve je staviti tudi zahteve glede prejemkov.

Podrobnejši pogoji in pojasnila so na vpogled pri županstvu.

Županstvo mestne občine Ljutomer.

4784

Zahvala

Ker mi je KARITAS po smrti moža, ki je v 8. mesecu zavarovanja podlegel influenci in me pustil z nepreskrbljenimi otroci, takoj izplačala vso zavarovano vsoto, se ji iskreno zahvaljujem. To je res prava, poštena in varna zavarovalnica.

Podgorje pri Kamniku, 28. marca 1933.

ANŽIČ MARIJA, l. r. vdova po kroj. moj. 4767

Novo blago za poletie

je pravkar dospelo v vse naše prodajalne.

**Znižali smo cene!
Izboljšali smo kakovost!**

Obleke za otroke Din **70**—

Obleke za gospode Din **190**—

Nepremočljivi Hubertus površniki Din **290**—

MOŠKE OBLEKE

prej:	zdej:
240-	190-
290-	240-
340-	290-
390-	340-
440-	390-
490-	440-
590-	490-
690-	590-

Predno smo pričeli z izdelavo novega poletnega blaga, smo se informirali o potrebah odjemalcev. Naloga je bila, da nadomestimo zmanjšane dohodke vseh stanov s čim nižjimi cenami oblek.

Uspelo nam je rešiti povoljno to nalogo!

Moremo zadovoljiti željo vsakogar, ki želi, da kupi poceni in dobro; a tudi onega izbirčnega, ki zahteva najboljše modno blago.

Obleke za otroke

prej:	zdej:
120-	70-
130-	90-
150-	110-
170-	130-
180-	150-
200-	180-
250-	200-

Obleke za dečke

prej:	zdej:
240-	200-
260-	220-
300-	260-

HLAČE
90.-, 140.-, 160.-

LEPI POVRŠNIKI
390—

»PUMP« HLAČE
70.-, 90.-, 110.-,
140.-, 190.—

TIVAR OBLEKE

Darilo

ki vedno vsaki ušaja.

Ne zahtevajte mnogo.....

Ponudite ji

**BOURJOIS
PARFEME**

in ona bo zelo vzradoščena.

**Soir de Paris
Printemps de Paris
Mon parfum
Fiancee**

Na ta način vam je omogočeno, da darujete svojim materialnim prilikam primerno od Din 30.— do Din 350.—

PARFUMS BOURJOIS

Proizvajalec svetovno znamenitih rož za obraz:
Creme de rose in rouge mandarine.

U. F. je najmodernejša nogavica iz dvojno matirane svile.

Pazite na znamko U. F. in zavrnite ničvredne imitacije!

U. F. nogavice z decentnim ažurjem se dobivajo povsod po sledečih stalnih cenah:

U. F. gladke s srebrno znamko	Din 48.—
U. F. gladke z zlato znamko	> 51.—
U. F. z ažurjem s srebrno znamko	> 51.—
U. F. z ažurjem z zlato znamko	> 54.—

4109

Vse vrste

manufakturnega blaga najboljše kakovosti po izredno nizkih cenah dobite pri tvrdki

JOSIP IVANČIČ

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 54.

Geslo: Dobro blago, nizke cene!

1. avgusta oddamo

stanovanje

z vsem komfortom, obsegajoče celo prvo nadstropje. Pripravno posebno za zdravnika, odvjetnika ali drugo podjetje. Ponudbe pod šifro »Miklošičeva cesta« na oglasni oddelki »Jutro«.

4057

HLADILNICE IN STROJI ZA PROIZVAJANJE LEDU

Prva Jugosl. tvornica vagona, strojeva i mostova d. d., Brod na Savi

Vsake vrste in velikosti — Moderna konstrukcija — Električne popolnoavtomatske naprave.

ZAHVALA

Za premmoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega nad vse ljubljene papana, deda, strica, svaka in tasta, gospoda

Andreja Marčana

mesarskega mojstra in posestnika

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, g. zdravniku dr. Merčunu, pevcem »Slavca« in »Krakovo-Trnovo« za prelepo žalno petje, Mesarski zadrugi, stanovskim tovarišem pokojnega, zastopnikom raznih oblasti, društev in korporacij ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragega nam pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

v Ljubljani, dne 1. aprila 1933.

4772

Zalujoči ostali.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Danes je preminil naš srčno ljubljeni sin, brat, vnuk in bratranec, gospod

Mirko Budkovič

dijak VII. razreda I. državne realne gimnazije v Ljubljani

Truplo blagopokojnega prepeljemo v Bohinjsko Bistrico, kjer se vrši pogreb v ponedeljek, dne 3. aprila 1933 ob 14. uri popoldne na tamošnje farno pokopališče v Bohinjski Bistrici.

Bohinjska Bistrica, dne 1. aprila 1933.

GLOBOKO ZALUJOČI STARSİ, BRATA in SESTRA TER VSE OSTALO SORODSTVO. 4773

Drva in premog

pri
IV. SCHUMI
Dolenjska cesta
telefon št. 2951

Velika izbira svile

v vseh modnih barvah, gladka in vzorčasta, različne kakovosti, za obleke, bluze in perilo

R. Miklauc
„Pri škofu“
Ljubljana

Za preobleko zof

foteljev itd. najlažje kupite blago iz krasne zaloge po konkurenčnih cenah pri

R. SEVER
Marijin trg št. 2
Zavese, odeje, perje puh.

VELIKO VESELJE

bo vse leto v rodbini, ako si nabavite manufakturno blago v Trgovskem domu Sternecki, ker tu so cene zelo nizke, izbira pa ogromna in blago izvrstne kakovosti. Zahtevajte vzorce od platna, gradla, cefirja, sukna, kamgarna, volne, svile, klota, poplina, kretone, tiskovine, sploh vse manufakturne robe.

TRGOVSKI DOM

Sternecki
TOVARNA PERILA • NI • OBLEK

Celje št. 20.

Vzorci in cenik zastoj!

Oglasi v „JUTRU“ imajo siguren uspeh!

Motorno kolo
 trikotnik, Triumph, dobro
 ohranjeno, prodaja. Poizve
 se v prodajni pekarni
 Pekar, Dunajska cesta 25.
 10684-10

Elektromotor
 za 1/2 HP 150 Volt, v zelo
 dobrem stanju, s godno
 prodaja. Poizve se v
 pekarni, Dunajska cesta 25.
 10684-10

Oakland limuzino
 6-osebna limuzino, 2 od-
 puta avtomobila, v od-
 nerzno dole za lakše vo-
 zovanje, prodaja. Ljubljana, pri
 Kofarju. 10671-10

Več motorjev
 različnih, na sešalni plin,
 prodaja. Pekar, Dunajska
 cesta 25. 10691-10

Motorno kolo
 model 1932 - s priklopi
 »Komet«, močan in miren
 stroj, ali le. Vredn.
 2000, prodaja v gostin-
 šnici, Dunajska cesta 25.
 10692-10

Več motorjev
 male, različne, s priklopi
 »Komet«, prodaja. Ljubljana,
 pri Kofarju. 11062-10

Pozor, mlazari!
 Pripravljeni smo kot proti-
 stavljenost za novo spajko
 dobavitelj provizorne zidne
 ograde. Dopolne na oglaš-
 evanju »Jutra« pod šifro
 »Mlazarje«. 10689-12

Spalnice
 nove, na aparate, v
 različnih velikostih, prodaja.
 Na 1000, 1500, 2000, 2500
 in 3000, prodaja. Ljubljana,
 pri Kofarju. 10692-12

Pohišto
 ne dobi na obroke in
 na hranilne knjižice pri
 prodajalci »Sava«, Kolodvorska
 18, Miklošičeva 27-30.
 Spalnice 1800
 kuhinje 200
 kuh. opreme 850
 kuh. kredence 450
 Sprejemajo se vsa po-
 pravila po konkuren-
 tni cenah ter se 100
 ročno. 10693-12

Novo jedilnico
 orehovo, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Spalnice
 plešane, kompletne, s
 pisno in ogledalom 2000
 dinarjev, omare, plešane
 1000, 1500, 2000, 2500, 3000
 in 3500, prodaja. Ljubljana,
 pri Kofarju. 10692-12

Prebrana
 Kdo tudi prebrano
 plača za vsako besedo
 1000, 1500, 2000, 2500, 3000
 in 3500, prodaja. Ljubljana,
 pri Kofarju. 10692-12

Fanta na vso oskrbo
 ohranjeno, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dijetno hrano
 dobro, s priklopi, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Vpokojevnica
 ohranjeno, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Abonente
 na dobro domsko hrano
 naročijo po zmeri cen.
 Naslov v oglaševanju »Jutra«.
 11070-14

Uspenjačo
 kompletne, s priklopi, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Jelkov in smrekov
 rezan les
 tedi celo prodajo, s priklopi
 »Komet«, prodaja. Ljubljana,
 pri Kofarju. 10692-12

Bukovo ogelje
 vilano, s priklopi, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

V najem
 Vanka bouda 1 Din.
 za dajanje naslova ali
 za šifro pa 5 Din. (17)

Mlin
 na kamno, za stalni vod.
 vreden 2000 Din, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Trgovino
 z mešanim blagom oddam
 v najem na zelo promet-
 ni ulici Ljubljane, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Gostilno
 prometno, v našem
 takozvani par brez otrok.
 Prodaja. Ljubljana, pri
 Kofarju. 10692-12

Pekarno
 oddam takoj v najem.
 — Najem, Sv. Jurij pri
 Poljanah. 10670-17

Trgovino
 z mešanim blagom, v tugu
 Kofarja, na Sava, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Garazo
 za 300 Din mesečno odda
 v našem hotel »Sava«.
 10670-17

Gostilno
 na deželni ali v pred-
 mestju, oddam takoj v najem.
 — Prodaja. Ljubljana, pri
 Kofarju. 10692-12

Pekarijo v Kranju
 Sava, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Skladišče s pisarno
 se odda v najem. Dolenjska
 cesta 25. 10671-17

Kapital
 Vanka bouda 1 Din.
 za dajanje naslova ali
 za šifro pa 5 Din. (16)

Posojilo
 brezobročno, dolgoročno,
 neodpovedljivo, proti
 vključitvi zavarovalni
 vakuu članu Stavbna
 hranilnica in Berzani.
 Ljubljana, Dunajska
 cesta 25. 10692-12

Novo jedilnico
 orehovo, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Spalnice
 plešane, kompletne, s
 pisno in ogledalom 2000
 dinarjev, omare, plešane
 1000, 1500, 2000, 2500, 3000
 in 3500, prodaja. Ljubljana,
 pri Kofarju. 10692-12

Prebrana
 Kdo tudi prebrano
 plača za vsako besedo
 1000, 1500, 2000, 2500, 3000
 in 3500, prodaja. Ljubljana,
 pri Kofarju. 10692-12

Fanta na vso oskrbo
 ohranjeno, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dijetno hrano
 dobro, s priklopi, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Vpokojevnica
 ohranjeno, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Abonente
 na dobro domsko hrano
 naročijo po zmeri cen.
 Naslov v oglaševanju »Jutra«.
 11070-14

Uspenjačo
 kompletne, s priklopi, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Jelkov in smrekov
 rezan les
 tedi celo prodajo, s priklopi
 »Komet«, prodaja. Ljubljana,
 pri Kofarju. 10692-12

Bukovo ogelje
 vilano, s priklopi, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Profesor
 isče šestmesečno posojilo
 3000 Din, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Vložne knjižice
 Mešane knjižice ljubljanske
 hranilnice, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Družabnika
 za poročanje že vple-
 tene, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Mesarija
 z nekoliko kapitala
 isčem kot kompanjo. Po-
 nudi se na oglaševanju »Jutra«
 pod »Sava«. 10692-12

50.000 Din posojila
 isčem za novo enod-
 stopno hišo z obzidjem,
 današnja vrednost 200
 tisoč dinarjev, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

40.000 Din posojila
 isčem za novo enod-
 stopno hišo z obzidjem,
 današnja vrednost 200
 tisoč dinarjev, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Kdo mi posodi
 10.000 na rok, račun pre-
 jeto, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Hranilno knjižico
 od 10.000 do 15.000 Din
 prevzamem v mesečno
 odkupnino proti vsaki
 obliki obročne, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Vložno knjižico
 ljubljanske kreditne
 banke 18.000 Din usod-
 no, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Kdor posodi
 2000 Din, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Posojila
 na knjižice, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Privatniki
 s svojo denar, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Vežo
 oddam takoj v najem.
 — Prodaja. Ljubljana, pri
 Kofarju. 10692-12

Brivski lokal
 se odda, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Lokal
 za trgovino ali pisarno
 na pomembni ulici, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Trgovino
 z mešanim blagom, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Obširen lokal
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Lepo trgovino
 s kmetijskim blagom, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Brivski lokal
 se odda, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Kuhinjo
 oddam takoj v najem.
 — Prodaja. Ljubljana, pri
 Kofarju. 10692-12

Maniši trg. lokal
 s 6 prostori, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Lokal kafe
 se odda, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Gostilno in trgovino
 dobro, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Trgovina
 s mešanim blagom, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Trgovino
 s mešanim blagom, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Parcela n. Vrtiči
 1300 m², prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Več stavbnih parcel
 s kmetijskim blagom, prodaja.
 Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Polovico hiše
 v Mariboru, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Trgovsko hiše
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Hišo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Ugodna prilika
 prodaja. Ljubljana, pri Kofarju.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Dvostanov. hišica
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Posedstvo
 v Ljubljani, prodaja. Ljubljana,
 Dunajska cesta 25.
 10692-12

Parcela 1000 m²

Elegantno sobo
in svojo manjšo, vso s
strogo separirano vzhodno
oddelkom na Fratričevu št. 3.
10633-23

Lepo sobo
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden vzhod. —
Naslov in ogledni oddelek
Jutro. 10637-23

Lepo sobo
opremljeno — na Mostnem
trgu 91. oddelek takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10670-23

Onremljeno sobo
veliko, z električno in umi-
valnikom s tekočo vodo.
Posreden in ogledni oddelek
Jutro. 10692-23

Oporemljeno sobo
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10696-23

4 gospode
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Soba
opremljeno ali prazno —
sopelno in vzhodno, s posre-
dim vzhodno takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Sostanovalec
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Mesečno sobico
separirano in z elektri-
ko oddelek takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Oporemljeno sobo
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Soba
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Soba za 2 gospoda
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Onremljeno sobo
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Soba
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

2 veliki prazni sobi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Sostanovalec
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Gospoda
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Oporemljeno sobo
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Sostanovalec
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

2 gospoda ali gde.
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Veliko sobo
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Sobico
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Soba z 2 posteljama
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Onremljeno sobo
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Soba
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Prazno sobo
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Sobice
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Soba
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Sobe iste
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Uradnica
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Katera vdova
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Gospodična
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Dopisi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Mož, akad. poklica
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Gospa išče gospoda
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Gospodična
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Upokojenec
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Samostojna dama
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Gospodični
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Tajnost
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

2 mlada gospoda
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

30leten gospod
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Tujez
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Prijatelj
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Plemenske kokoši
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Mlad ovčar
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Več parov golobov
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Težkega konja
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Pse volčjake
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Harške kanarčke
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Plemenske zajce
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Zenitve
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Gospodična
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Starejša gospa
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Gospod
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Gospod
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Gospod
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Gospod
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Gospod
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Gospod
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

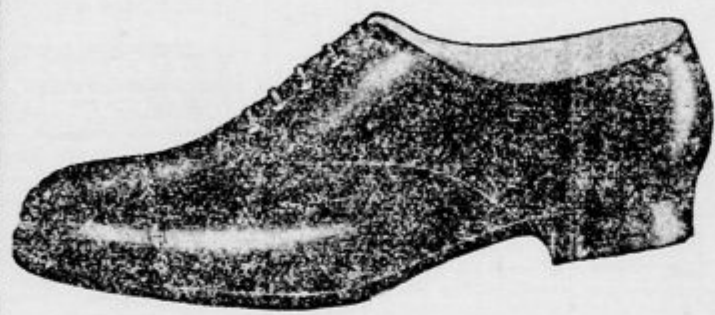
Pod znamko „AKRIS“

napravili smo za pomlad mnogo novih vrst dobrih
čevljev po izredno nizkih cenah.

POSKUSITE IN PREPRIČALI SE BOSTE!

Din 45.—

Din 79.—

Iz rjavega ali črnega usnja, velikost 30—35,
vel. 36—39 Din 60.—, vel. 40—45 Din 75.—

Praktični in trpežni čevlji z gumijastim pod-
platom.

Din 120.—

Moški polčevlji iz prvovrstnega usnja, z gu-
mijastim podplatom, šivani Din 140.—

Trpežni moški čevlji iz boka.

Din 80.—

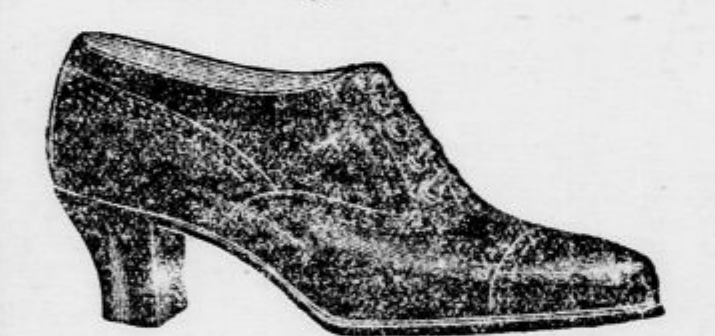
Din 20.—
iz belega finega platna
ali iz rjavega in črne-
ga usnja.

Din 52.—
Za otroke praktična,
moderna oblika iz pr-
vovrstnega usnja.

Din 85.—
Za deklice iz finega
usnja.

Din 85.—

Din 85.—

Polčevlji iz prvovrstnega materiala,
črni ali rjavi.

Jako trpežni iz prvovrstnega usnja,
rjavi ali črni.

Din 95.—

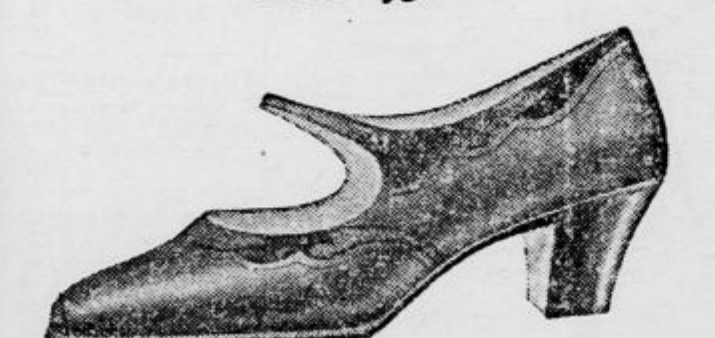
Din 120.—

V modernih barvah, na spono, z visoko
ali nizko leseno peto. Finejša kvaliteta
Din 120.—

Din 95.—

Din 120.—

V modernih kombinacijah. Finejša
kvaliteta Din 125.—

Iz črne, fine semiš-kože.

Ant. Krisper, Ljubljana
Mestni trg št. 26.
Stritarjeva ul. 1—3
OGLEDJTE SI IZLOŽBE!

Obvestilo »Rezora«
zaradi za skenjanje po-
ročišča, Zagreb, pošta 311.
Poročiti se želi: Poštni
uradniki od 28 do 40 let.
Financijski pregledniki od
30 do 40 let. Dr. med. in
okrajni zdravnik 30 let.
lekar 40 let. Inženir 40 let.
Trgovci, industriji-
ci in obrtniki vseh strok
od 28 do 40 let. Vseh
krajnih Jugoslovancev. Re-
stavrarji, kavararji in
hotelarji od 30 do 40 let.
Oficirji konjenice, po-
stojni artiljeriji in po-
stojni topništvi od 28 do 40 let.
Zelenski, finančni,
in občinski namestniki
od 27 do 42 let. Inženir-
ji stavbeni, kemski, strojni
in agronomski stroki od
38 do 45 let. Zdrav-
niki, dr. med. v državi
službi in v privatni pra-
kici od 28 do 45 let. Ve-
terinarji v državi službi
od 30 do 44 let. Profesor-
ji gimnazij in univerz
od 30 do 56 let. Učitelji
osnovnih šol od 35 do 42 let.
Dobro znanje po-
sestniki od 30 do 45 let
ter veleposelniki od 32
do 55 let. Informacije in
prospekte razpisne pra-
ve vstopajo 10 dni
pred rokom oddaje. RE-
ZORA, Zagreb, pošta 311.

21letna
Sist. preteklost, iz dobre
podelitve, zelo čisto
znanje z boljšim znanjem
Dunaj na ogledni oddelek
Jutro. 10638-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Gospodična
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Poročiti se želi
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

**Stroj za izdelova-
nje siadole**
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Pisalni stroj
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

3 šivalne stroje
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Ženski šivalni stroj
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Ob
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Olepašite svoj vrt
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Plašče za zdravilne
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

Gospodje
sopelno, parketirano, v
centru mesta, takoj od
oddelkom. Posreden in
ogledni oddelek Jutro. 10692-23

W. MECKAUER:

Hana išče poti

Roman

»Oh ne, najino prijateljstvo je še novo.«
Uršula ji je zagrozila s prstom. »Glej, glej! Tako potuhnjena! Jaz ji pripovedujem o vsakem najmanjšem kotčku svojega srca, ona mi pa zmolčuje svoje najboljšie prijateljstvo.«
Hana bi se bila pridružila Uršulini šaljivosti, a njen smehljaj je ostal grenek. »Ali morda veste, če so spravili ime doktorja Schröterja v kako zvezo s Vollscheidtkinim samomorom?« je vprašala, in srce ji je vzdrljelo.
»Danes? Ne verjamem. Ime mi je znano že od prej. Aha — zdaj se spominjam; moj zaročenec je z vrta pozdravil nekega gospoda, ki je šel mimo, in mi je potem rekel, da je bil to doktor Schröter.«
»Tedad je imel vendarle opravka v vašem koncu. Nemara da je šel k Elzi Vollscheidtovi.«
»Ali ga imate na sumu, da vam je nezvest? Mislite, da je občeval z novinarko, ne da bi bili vi kaj vedeli o tem? Dragica, ta ženska je bila tako nezapeljiva prikazen, da mora biti odločitev med vami in njo zelo lahka.« jo je potolažila Uršula.
»Oh, kdo pa vidi ljudem do dna!« je vzdihnila Hana.
»Uršula, prejte sem vam telefonirala iz bolnišnice, kjer leži doktor Schröter. Oh — — Hana se zdajci ni mogla več premagati, in ihtenje ji je planilo iz grla. »Laže se mi! Tako strašno se mi laže!«
»Z lažavcem ne bi marala ničesar imeti,« je modro rekla Uršula.

»A kaj, ko so možki vsi lažnivci, kadar gre za ženske istorije. In to morda niti ni tako hudo. Morda hoče biti samo obziren. In če nerodno laže, je to samo znamenje, da je v dnu svojega značaja odkritosrčen.«

Hana se je nehoti nasmehnila. »Zelo ljubeznivo me tolažite, Uršula, hvala vam. A vse to je tako zamotano in zapleteno, da ne vem več kod ne kam.«

»Zakaj leži doktor Schröter v bolnišnici? Nejasno se ga spominjam, kakšen je, čeprav sem ga videla samo za trenutek. Takrat je bil videti čil in zdrav.«

»Saj to je tisto, njegova čudna bolezen! Ranjen je, zaboden v pljuča! Pravi, da se je po nesreči sam zabodel, a v tem se mu je spet zareklo in je povedal, da je bil nekdo pri njem. Gotovo je bila kaka ženska. Nemara Elza Vollscheidtova?«

Uršula je kar zazijala. »Mislite? To bi bilo mogoče. Morda se je zdaj skesala in si zaradi tega vzela življenje.«

»Res menite? Da bi bila imela Elza Vollscheidtova prste vmes? Seveda, sam se gotovo ni ranil. Ona ga je hotela zabosti.« Hana je vstala in nekajkrat razburjena stopila sem ter tja. »To bi mu bilo čisto podobno,« je vzklila malone potolažena. »V takem primeru ne bi bile njegove laži nič zelo hudega! Tedad bi se namreč lagal samo iz spodobnosti, da ji prihrani neprimlik. Jutri mu to v oči povem. Potem se mi ne bo mogel več izmikati.«

Uršula se je zasmejala: »Glavno je, da je ljubljani mladenič bel kakor velikonočno jagnje. Uboga žrtev ni vredna solze.«

»Doktor Schröter je tudi žrtev! Morda še večja žrtev kakor ta vsiljiva Američanka. Nekaj je morala že storiti, zakaj kar tako si človek ne vzame življenja.« Hana je jezila, da je Uršula tako lahko miselno gledala na vso reč. Da se je le mogla šaliti in ji očitati pomikanje sočutja!

»Saj se ne veva, ali je res vse tako,« se je spet zasmejala Uršula. »Morda delava račun brez krčmarja. Morda naša soseda sploh ni tista, kakor vi mislite, in vaša Elza Vollscheidtova je morda živa in zdrava kakor riba v vodi in se smeje najnemu detektivstvu.«

»Seveda, to bo treba šele dognati. A kaj, nama je storiti v ta namen?«

Pogledala je Uršulo, kakor da bi jo prosila pomoči. Ta je hitro vstala in stopila v sosednjo sobo. »Telefonirala bom,« je dejala, držeč slušalo že na ušesu, in Hana je počasi prišla za njo.

Medtem, ko je govorila, je stala Hana zraven nje. Napeto je opazovala izraz njenega obličja, in ko je prijateljica obesila slušalo in se spet obrnila k njej, je brala na njenih ustnicah ime Elze Vollscheidtove, še preden ga je utegnila izreči.

»Elza Vollscheidtova! Samomorilka je bila v resnici Elza Vollscheidtova. Vaš sum se potrjuje, uganili ste,« je rekla Uršula. »Stvar je zelo čudna. Radovedna sem, ali je rana vašega prijatelja s tem v kaki zvezi.«

Vrnili sta se v sobo. Dolg molk je zavladal med njima. Sedeli sta druga drugi nasproti in nista govorili ničesar več. Hana je žalostno gledala prede, zatopljena v svoje misli. Čutila je, kako se ji bliža usoda — a kakšna je bila ta usoda, ni mogla niti slutiti.

»Škoda,« je zdajci rekla Uršula. »Videti je, da dekleta vse vedo. Morala bi jih bila do dobra izprašati. Najraši bi jih še enkrat poklicala. Ali ne?«

»Ne, nikar,« je zaprosila Hana in položila tovarišici roko na komolec. »Ne, nikar več ne kličite. Ne maram imeti več posla s temi rečmi. Kdo ve, ali se ne bi potem tudi sama zapletla v policijsko preiskavo.«

»Za Boga! Kaj pa mislite?« je vzklila Uršula. »Kako vam je prišlo to na um: Taka prismojena misel!«

»Tak nemir je v meni. Sama ne vem, kaj mi je. Prav imate: prismojena sem. O belem dnevu vidim strahove,« je potožila Hana. Nato je pa v mislih dodala: »A vendar mora priti do tega, če je res tako, kakor misli.«

»Kako to?«

»Potem mu je gotovo kaj storila in si zaradi tega vzela življenje. To je vendar treba preiskati.«

»Da, ali — mar se bojite policije?«

Mlekita
Maslita
Grenkita

Mirim kraljica čokolad

Šadrita
Navita

Posetite svojega trgovca in zahtevajte, da vam pokaže

Maja

ki jih je pripravil za vas in ki imajo na podplatu vtisnjen zgornji zaščitni žig.

Mehanična tovarna opank in obutve

PETAR M. DUMITROV, Pančevo

PRVOVRSTNA DOMAČA ZAVAROVALNA DRUŽBA IŠČE ZA SLOVENIJO sposobnega in agilnega glavnega ZASTOPNIKA

s solidnimi lastnostmi dobrega upravnika in produktorja. V poštev pridejo samo kandidati z razčlenjenimi poslovnimi in družabnimi zvezami. Prednost imajo kandidati te stroke. Ponudbe na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica št. 9, pod »Br. 33590«, 4045

Udruženje za zaščito dužnika u Jugoslaviji

centrala Beograd
Zastopstvo, Zagreb, Zrinjski trg 3, I. kat.

za Savsko, Dravsko, Primorsko in Vrbasko Banovino nudi svojim članom s svojo dovršeno organizacijo pomoč v vseh vprašanjih.

Letna članarina Din 60.—
Na vsako vprašanje damo potrebna pojasnila. Iščemo poverjenike za vse kraje. 4096

Zdrave noče lepe obliše! Dse bolečine v nohah takoj odstranite!

Ako vas noge peko in bole, ako vam oteka ekipe ali nart (otekanje nog), ali če imate večer okopajte noge v kopeli, ki je v njej raztopljena sol sv. Roka. Vzemite prave sv. Roka soli (v teletum omotu) dve polni lili in jih vauje v umivalnik vroče vode. Takoj nista ne balzamski mloč mesi silna raztopina ki vsebuje mnogo kiska.

V tej raztopini si kopajte noge prijetno 15-20 ure. Takoj zašutite blagodejno olajšanje in gibčnost, ki jo daje sv. Roka sol. Bolna in utrjena noga bo kakor prerojena. Ročnasta kurja ocesa in otekin» vam omehča še prva kopel s sv. Roka soljo toliko, da jih lahko indri bres noga lahko idušite. Ako boste negovali noge s sv. Roka soljo, vam postanejo zdrave, močne in majhne, da se boste dobro počutili tudi v topleh čevljih. Sv. Roka sol se dobiva po lekarnah, drogerijah in parfumerijah po 16 Din. 192

Specijelni entel oblek, azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinejše delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukel.

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjaj; entlanje, izdelovanje gumbic. Vsi deli najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene. 79

Modni kangarn sportni ševjot ZA FINE OBLEKE Velika izbira, ugodne cene!

R. MIKLAUC

»Pri skofar«
L J U B L J A N A

Nič več ni potrebno krtačiti zob!

Vaši zobje so lahko bili dolgo let rumeni in počrneli, pa jim bo dala KOLYNOS zopet njihovo prirodno barvo in njihov prirodni blesk. Zadoštuje, da uporabite en centimeter na suhi četid dvakrat na dan. V treh dneh izginejo zopni madeži, usta so ozdravljena, dišeni so očene, diš zopet diši. 30-3

KOLYNOS

antiseptično sredstvo najzdravnejše sredstvo za negovanje zob. — En centimeter zadostuje.

»Kolynos« pasta je najbolj ekonomična. Ena tuba traja delj ko dve drugi katerekoli paste.

OGLEJTE SI

novi otvorjeni

DAMSKI KONFEKCIJSKI ODDELEK

Dolček & Marini, Maribor, Gosposka 27

Kajti samo pri nas dobite eleganten, dobro prilagojeni pomladanski plašč. 4013-a

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

PO GLOBOKO

ZNIŽANIH CENAH

PRODAJAMO NAJMODERNEJŠE OBLEKE, KOSTUME, PLASOE IN SVILE V NAJVEČJI IZBIRI ZA POMLADANSKO SEZIJO.

DOLČEK & MARINI, Maribor
GOSPOSKA UL. 27

4012-a

PERJE

KOKOSJE, PURJE, GOSJE in RACJE
NAVADNO, S STROJEM ČISČENO in ČOHANO

PO ZNATNO NIŽJH CENAH.

VZORCI SE POŠILJAJO BREZPLAČNO in FRANKO

DOBAVLJA V VSAKI MNOŽINI

E. Vajda, Čakovec

Telefon 59, 60, 3, 4.

Naslovi malih oglasov

se dobe odslej dalje tudi v

ekspozituri „Jutra“ Bežigrad

Tyrševa cesta 37. Prodajalna Raunacher,

ki sprejema tudi naročila za male oglase, inserate in druge zasebne in društvene objave.

KLEPARSKA DELAVNICA

ANTON FUCHS

GOSPOSVETSKA CESTA ŠT. 16 »pri Levu«

Vam izvrši vsa kleparska dela kakor tudi raznovrstne ravne strehe in strelovođe, prav po Vaši želji, najsolidneje in po zmernih cenah.

PERJE

kg Din 7.—, 10.—, sivo čohano Din 16.—, 24.—, belo čohano kg Din 44.—, belo čohano gosje spuhom kg Din 64.—, 84.—, Beli puh Din 160.—, Blazina, polnjena, 40×50 Din 60.—, 60×80 Din 27.—, 35.—, Pernica polnjena 120×180 Din 90.—, 135.—, z ružičastim ali plavim inletem. Vzorci brezplačno. Odprema po poizetju. Naročila preko Din 350.— pošljemo franko. Odeje, polnjene z vato ali puhom. Neodgovarjajoče blago zamenjamo ali vrnemo denar.

„Posteljina“ H. Weiss, Zagreb, Ilica 76-e

Dr. Veble Andrej

odvetnik v Brežicah

vljudno naznanja, da je prevzel odvetniško pisarno g. dr. Antona Megušarja.

Brežice, dne 30. marca 1933.

Vinotoč pri Rotovžu

Mestni trg št. 3

nadaljuje 1. aprila s točenjem prvovrstnih namiznih in desertnih vin po znanih cenah.

Industrijsko podjetje

garantirano visoko rentabilno sprejme družabnika eventualno z sodelovanjem radi razširjenja. Kot delna družabna vloga se sprejmejo tudi vložne knjižice v polni vrednosti. Ponudbe z navedbo razpoložljivih sredstev in višine bančne vloge na Informacijsko pisarno Maribor, Jurčičeva ulica 8-I. 4729

Lepa pridobitev Krekovega trga je

NOVA DROGERIJA

MIRKO JANCIGAJ.

4725

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih triciklov, motorjev in šivalnih strojev. Velika izbira. Najnižje cene. Ceniki franko.

»SLAVIJA«

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

V LJUBLJANI, Gosposka ulica 12, telefon štev. 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

Zastopstvo

za Savsko banovino prevzamem od kake večje tovarne. 4051

C. Malavašič, Vrhnika 420

OTROKOM:

19.-

št. 20-26

Vrsta 4531-00

Lahek otroški čevljiček za dnevno uporabo. Gornji del iz angleškega platna, gumijast podplat. Št. 27-34 Din 25.-.

35.-

Vrsta 2942-00

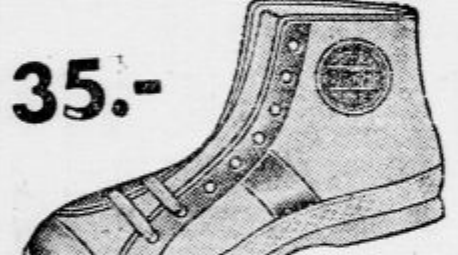
Otroška sandala z usnjenim podplatom samo Din 35.-. Jamčimo za vsak par. Moške Din 49.-.

35.-

Vrsta 3661-00

Št. 19-27 Otrošičkom lepe pomladanske visoke čevljičke iz rjavega boksa s podplatom iz krupona.

35.-

Vrsta 4562-29

Za sport. Idealen in najcenejši čevlji za vse panoge sporta, za ture in za razne igre.

Za veliko noč

Le enkrat v letu je velika noč – praznik pomladi, veselja in ljubezni. Pričakajte ga v naših novih čevljih. Z novimi cenami smo omogočili vsakomur, da si zamore letos kupiti poceni dobro obutev

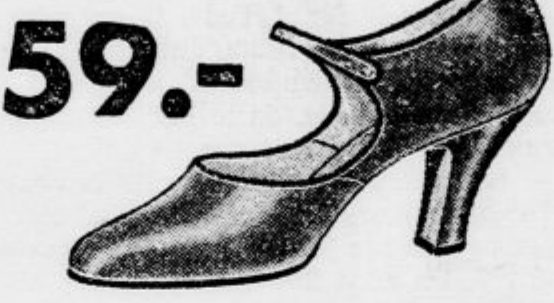
ŽENAM:

49.-

Vrsta 3335-10

Ženski sivi platneni nizki čevlji z gumijastim podplatom. Za lepe sončne dneve.

59.-

Vrsta 9375-03

Lahek in eleganten čevljiček iz satena z visoko, okusno peto.

59.-

Vrsta 9015-03

Okusen dekolte-čevljiček iz finega baržuna ali satena. Ne sme manjkati v garderobi nobene praktične dame.

69.-

Vrsta 1845-52

Ti čevljički iz finega baržuna, kombinirani z lakom, zamorejo zadovoljiti še tako fin okus in nadomestiti čevlje iz jelenje kože.

K vsakemu paru čevljev izberite odgovarjajoče nogavice:

VELIKA IZBIRA V VSEH MODNIH BARVAH IN DESENH:

ŽENSKÉ NOGAVICE:

Svilene Bemberg	Din 29.-
Svilene viscose	Din 25.-
Svilene Din 19.-, Ia flor	Din 19.-
Iz Amerika-bombaža	Din 15.-
Bombažaste, normal	Din 9.-
Iz sukanca za sport	Din 10.-

OTROŠKE NOGAVICE:

Dolge bombažaste	Din 8.-, 10.-, 12.-
Kratke iz sukanca	Din 7.-, 9.-
Za sport	Din 10.-, 12.-

MOŠKE NOGAVICE:

Iz sukanca in polsvile	Din 15.-
Egiptovski bombaž z deseni	Din 10.-
Polsvilene Din 7.-, močne bombažaste	Din 5.-

Plata

69.-

Vrsta 3945-01

Udoben čevlji iz črnega boksa z gumijastim podplatom. Izdržljiv v vsakem štrapacu. Za vsakdanjo uporabo nenadomestljiv.

69.-

Vrsta 3925-03

Močni čevlji iz črnega boksa z čvrstim gumijastim podplatom. Za štrapac in vsakdanjo uporabo.

89.-

Vrsta 2945-11

Čevlji iz rjavega boksa. Praktični in elegantni. Ravno taki iz laka za nedeljo in praznik po ceni Din 99.-.

129.-

Vrsta 2605-16

Okusen čevljiček k sportnemu kostumu, izdelan iz temnorjavega boksa.

129.-

Vrsta 9675-38

Eleganten čevljiček iz rjavega boksa ali črnega laka s kombinacijo kačje kože.

MOŽEM:

39.-

Vrsta 4538-00

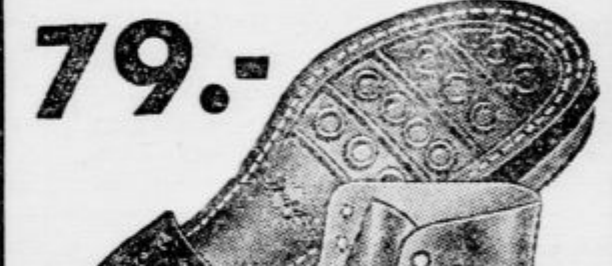
V pomladanskih dneh najudobnejši čevlji za lahko hojo. Iz siviga platna z gumijastim podplatom.

49.-

Vrsta 2947

Za lepe sončne dneve Vam je vsekakor potrebna ta lahka in udobna sandala z usnjenim podplatom.

79.-

Vrsta 0167-00

Čizme iz masnega usnja z močnim vulkaniziranim gumijastim podplatom. Prikladne za delo na polju, zgradbah, cestah in za vsak drug štrapac.

99.-

Vrsta 3967-22

Iz močnega boksa, široka in udobna oblika, močni gumijasti podplati. Prav poseben trpežni čevlji.

Solne pege

riari madeži na obrazu in telesu izginejo naglo s pomočjo »PIGMATA«. Edino ta svetovno znamenita specijalna krema vam jamči za popoln uspeh tudi tam, kjer je vse drugo odpovedalo. — Londč s pudrom stane 60 dinarjev. BRADAVICE, madeže itd. odpravite v 3-6 dneh z »INGOLD«-om brez retanja teko, da pozneje niti sami ne veste, kje je neel bica, hila. Garnitura 60 Din. — Originalne SCHRODER-SCHENKE naposilje »OMNIA«, oddelek Jil Zagreb, Dravkovičeva 27. Poštnica pri plačilu v naprej 6, po povzetju 12 Din.

Zahtevajte brezplačno ilustracijo cenike!

Pozor gozdni posestniki!

Banovinska gozdna drevnecnica v Murski soboti ima še sadike: 4733

Domačega oreha (1a tenkolupinasta vrsta) enoletne . . .	2 za 1 kom.
črnega oreha	100 . 100 .
rdečega hrasta	15 . . .
amerikanskega jesena	11 . . .
akacije	10 . . .
smreke 3. 1. (30 cm)	8 . . .

Zahvala

Za premmoge izraze iskrenega sožalja ob smrti našega nepozabnega očeta, gospoda

Ivana Keržiča

žel. upokojenca

kakor tudi za poklonjeno cvetje in vence izrekamo pri srčno zahvalo.

Prav posebno se zahvaljujemo hišnemu gospodarju in dolgoletnim sostanovalcem za vso pomoč v teh težkih dneh. Zahvaljujemo se pri srčno častiti sestri usmiljenki, katera ga je v njegovi dolgoletni bolezni tolikokrat obiskala in tako lepo tolažila. Iskreno se zahvaljujemo vsem njegovim prijateljem in stanovskim tovarišem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, kakor tudi gospodu direktorju in vsem gg. uradnikom in uradnicam Poštne hranilnice za sočustvovanje z nami in spremstvo pokojnega do groba.

Ljubljana-NIS, dne 2. aprila 1933.

4759

Žalujoči ostali.

Za vse vaše potrebe naj poskrbi hiša z najskrbnejšo izbiro:

Vse, kar potrebujeta pristojno oblečen gospod, elegantna dama, vam nudi v bajni izbiri velemestna trgovska trdnja, katalog Kastner & Öhlerja. Katalog pošljamo na zahtevo zastoj na ogled. Pravočasna naročila naj se pošljejo trgovski trdnji 4735

Kastner & Öhler

Zagreb.

Rdeča kokarda

je stajen roman, ki ga morete čitati le s pritajenim dihanjem. — Povede Vas v čase velike revolucije, Din 35.-, vezan Din 45.-. Naroča se pri upravi »Jutra«.

Vse, kar želite,

dobite v »Jutrovem« malem oglasniku.

ZAHVALA

Zadela nas je bridka usoda, da nam je umrla naša iskreno ljubljena hčerka in sestra, gospodična

LEA TIRINGER

URADNICA

Ob tej priliki smo prejeli toliko dokazov sočutja, da se tem potom najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so v težkih urah sočustvovali z nami.

Posebno se zahvaljujemo prečastiti duhovščini in častitim sestram redovnicam, gospodu dr. Pancetu za skrb in požrtvovalnost v bolezni, g. ravnatelju Albinu Lajovicu in pevskeemu zboru Bralnega društva v Trzinu za ganljivo petje, gospodičnam iz Trbovelj za lepo okrasitev groba, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za poklonjene vence in šopke ter vsem ostalim, ki so kakorkoli pokazali svojo pozornost in ljubezen do umrle.

Trzin-Trbovlje-Mezica, dne 30. marca 1933.

4760

ZALUJOČA DRUŽINA TIRINGER-JEVA.

PRIČAKOVANJA

bodo nadkrijala izvrstna

glazbila

največje domače odprme

trdnja

KRALJEVSKA DVOJICA

DOKUMENTI

F. SCHNEIDER

PROIZVOD

GLAZBIL IN FUROR

2. TRG ZREB

Nikoličeva ul. 12/c

Violine od Din 74.- dalje

Gitare . . . 158.-

Mandoline . . 108.-

Harmonike . . 75.-

Havajske gitare, kromatice

harmonike, trube, saksofoni

itd. po najnižjih cenah.

ZAHTEVAJTE

brezplačni poučni

CENIK

DAMSKÉ PLAŠČE

trenchcoate, nogavice in rokavice, moške srajce in kravate dobite za isto ceno kot pri razprodaji.

TRGOVINA TOMŠIČ

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 38. 4722

Automehanika

ki ima večletno prakso v večjih delavnicah in zna stružiti in avtogen variti sprejemem.

Ponudbe na Haseibach, avtodelavnica, Celje. 4730

Pomlad prihaja!

Oglejte si ravnokar došle novosti

Pri nakupu angleškega in češkega sukna, modnega blaga in svilne jemljemo v račun (do preklica) tudi

HRANILNE KNJIZICE

prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov.

A. & E. SKABERNE

LJUBLJANA, Mestni trg 10

4756